Ч. 32 (14.864). Львів, неділя 13. лютого 1938. Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
Банку Чеських Леґіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ. У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Микола Заячківський

КОЛИШНІЙ ГОЛОВА „СОКОЛА-БАТЬКА", ГОЛОВА „Т-ВА УКРАЇНСЬКИХ ЕМІГРАНТІВ", КОЛ. ГОЛОВА „РІДНОЇ ШКОЛИ", КОЛ. ДИРЕКТОР „НАРОДНОЇ ТОРГОВЛІ", КОЛ. ЧЛЕН УПРАВИ ВИДАВНИЧОЇ СПІЛКИ „ДІЛО", ПОЧЕСНИЙ ЧЛЕН СОЮЗУ КУПЦІВ, РАДНИК ТОРГ.-ПРОМ. ПАЛАТИ, КОЛ. РАДНИЙ М. ЛЬВОВА, КОЛ. ЦАРСЬКИЙ ВЯЗЕНЬ, ПІСЛЯ КОРОТКОЇ І ВАЖКОЇ НЕДУГИ УПОКОЇВСЯ В ПЯТНИЦЮ 11-ГО Ц. М. ВРАНЦІ.

Микола Заячківський народився 21. XI. 1870. року у Тишківцях пов. Городенка, зі заможної міщанської родини. Скінчив ґімназію в Коломиї, потім теольоґічний факультет у Львові, після чого ходив на правничий факультет. І вже від своїх студентських літ брав живу участь в українськім громадськім житті.

З Миколою Заячківським відійшов від нас один з тих рідких громадян, що мав загальну симпатію. Працюючи як громадський діяч на ріжних становищах, він не брав ніколи безпосередньої, дуже живої участи у політиці, присвячуючи більше уваги чисто господарській і культурній праці. На становищі директора „Народньої Торговлі" він дбав про те, щоб фахово піднести нашу крамницю на рівень чужих закладів, — як довголітній голова „Сокола-Батька" вмів утримати в цій установі дисципліну і здобути для неї пошану, — як добрий знавець еміграційних справ і довголітній голова „Товариства українських емігрантів" зумів поділитися з іншими своїм досвідом у царині, в якій ми так мало маємо добрих фахівців. Його вибрали кілька років тому на члена Союзу Торговельних Палат у Варшаві теж тільки завдяки його основній знайомости торговлі у краю. Микола Заячківський був такий відомий зі свого господарського замилування та хисту, що його іменували одним із кількох українських міських радних у Львові. Його господарські здібности та добре імя в краю були теж тими головними аргументами, що заважили при виборі його два роки тому головою Рідної Школи. Заслужився він теж для Видавничої Спілки „Діло", головно для її друкарні, яку організував та якою довгі літа займався разом з пок. Ахтельберґером.

Вже в молодечому віці М. Заячківський добився поважного та забезпеченого становища директора „Народної Торговлі" і все його життя проходило спокійно. Тільки велика війна викинула його на Сибір, куди вивезли його москалі, як заручника. Але і на Сибірі вмів він ладити з людьми, пристосуватись до обставин і навіть інколи приємно згадував ці тяжкі роки, проведені серед дикої глуші між чужими. Своєю доброю вдачею та меткою поведінкою вмів М. Заячківський зживатися з людьми, любив товариське життя, завсіди зрівноважений і погідний, умів підбадьорувати інших та належав до вроджених оптимістів.

Як громадянин, що цікавився всіма справами свого народу, належав Заячківський до тих перших, що в кожній потребі спішили з допомогою нашим товариствам та установам. Не відмовлявся ніколи від громадянської роботи, але й не любив висуватися в ній попереду інших — мав вроджену скромність високо культурної людини, свідомої все життя того, що лічить у гурті тіснішому і ширшому. Микола Заячківський належав до тих рідких наших громадян, що ніколи своїм виступом не могли засоромити нашого народу перед чужинцями, навпаки, вміли тільки зєднати для нього симпатію і пошану.

Вічна Память Заслуженому Громадянинові!

*

У похоронах бл. п. Миколи Заячківського, б. голови „Рідної Школи", візьмуть участь всі учительські збори „Рідної Школи", торговельна і дівоча гімназія та VI. і VII. кляса народніх шкіл „Р. Ш." у Львові. Похорон відбудеться в неділю 13. ц. м. в год. 2. попол. з дому жалоби Ринок ч. 36. на Личаківський цвинтар.

Головна Управа „Рідної Школи".

—o—

Відхід ґен. Токаржевського.

Львів, 11. лютого 1938.

За кілька днів покидає Львів ґен. Карашевич-Токаржевський, перенесений на інше службове становище. Які нісенітні поголоски кружляють на тему причин того перенесення, свідчить про це арґумент „Волі і Чину", що зрештою є типом часопису, який не грішить почуттям відповідальности за свої слова: причинилась — мовляв — до цього кампанія „Діла" за спілку з кампанією „Слова Народового"! За велика честь приписувати нам вплив на рішення найвищих польських військових кол у ділянці обсади військових становищ і ми — для добра правди — волімо цієї леґенди не підтримувати. Абсурд такого твердження аж надто ясний:

1) Ми взагалі ніколи не ведемо кампаній з особами, тільки з акцією, яку вони фірмують, з політичною системою, і 2) проти особи ґен. Токаржевського не тільки ніколи в нас не було ані слова, але й бути не могло хоч би з тієї простої причини, що воно ледви чи побачило денне світло. І коли хтонебудь з наших сусідів хоче суґерувати нам, що на українській вулиці панує велика радість з приводу відходу ґен. Токаржевського, то це щонайменше непорозуміння: річ абсолютно не в тій чи іншій особі, яка грає ролю в акції, яка велась, ведеться і — здаємо собі з цього знаменито справу — і після відходу ґен. Токаржевського буде вестись у східних воєвідствах. І тому ми можемо дозволити собі на повний обєктивізм однаково супроти особи, як і подій.

Ніхто нікому не влізить в душу і важко говорити про світогляд та почування людини, яка на нашому терені була розмірно коротко. Ті з українців, які мали нагоду безпосередньо стрінутись з ґен. Токаржевським та довше з ним розмовляти (автор цих рядків до них теж належить) мусіли віднести враження, що це людина молода, надзвичайно амбітна, енерґійна й активна, яка має просто органічну потребу щось діяти, та яка — найшовшись на цьому терені—відчуває, що з польсько-українськими взаєминами не все в порядку. І ґен. Токаржевський у своїх перших розмовах з українськими діячами далеко не виходив із засновків національно-польської екстермінації та ексклюзивности. Одначе з моментом, коли прийшло питання „як?" — якими шляхами йти до поправи польсько-українських взаємин — почалася „заковика".

Генерал Токаржевський, як військова людина, зацікавлена передовсім у тому, щоб підлеглий йому географічний терен уявляв собою також політично згармонізований і сконсолідований край, бачив не тільки погані польсько-українські взаємини, але й розсварений польський табор. Він висунув концепцію, що спершу треба сконсолідувати той польський терен, потім казати про наладнання взаємин між двома національними таборами. В цьому погляді за-

Ч. 32 (14.864). Львів, неділя 13. лютого 1938. Oplata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
" Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . . 15.00 "
Піврічно . . . . . . 30.00 "
Річно . . . . 60.00 "
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Микола Заячківський

КОЛИШНІЙ ГОЛОВА „СОКОЛА-БАТЬКА", ГОЛОВА „Т-ВА УКРАЇНСЬКИХ ЕМІГРАНТІВ", КОЛ. ГОЛОВА „РІДНОЇ ШКОЛИ", КОЛ. ДИРЕКТОР „НАРОДНОЇ ТОРГОВЛІ", КОЛ. ЧЛЕН УПРАВИ ВИДАВНИЧОЇ СПІЛКИ „ДІЛО", ПОЧЕСНИЙ ЧЛЕН СОЮЗУ КУПЦІВ, РАДНИК ТОРГ.-ПРОМ. ПАЛАТИ, КОЛ. РАДНИЙ М. ЛЬВОВА, КОЛ. ЦАРСЬКИЙ ВЯЗЕНЬ, ПІСЛЯ КОРОТКОЇ І ВАЖКОЇ НЕДУГИ УПОКОЇВСЯ В ПЯТНИЦЮ 11-ГО Ц. М. ВРАНЦІ.

Микола Заячківський народився 21. XI. 1870. року у Тишківцях пов. Городенка, зі заможної міщанської родини. Скінчив гімназію в Коломиї, потім теольогічний факультет у Львові, після чого ходив на правничий факультет. І вже від своїх студентських літ брав живу участь в українськім громадськім житті.

З Миколою Заячківським відійшов від нас один з тих рідких громадян, що мав загальну симпатію. Працюючи як громадський діяч на різних становищах, він не брав ніколи безпосередньої, дуже живої участи у політиці, присвячуючи більше уваги чисто господарській і культурній праці. На становищі директора „Народньої Торговлі" він дбав про те, щоб фахово піднести нашу крамницю на рівень чужих найкращих, — як довголітній голова „Сокола-Батька" вмів утримати в цій установі дисципліну і здобути для неї пошану, — як добрий знавець еміграційних справ і довголітній голова „Товариства українських емігрантів" зумів поділитися з іншими своїм досвідом у царині, в якій ми так мало маємо добрих фахівців. Його вибрали кілька років тому на члена Союзу Торговельних Палат у Варшаві теж тільки завдяки його основній знайомости торговлі у краю. Микола Заячківський був такий відомий зі свого господарського замилування та хисту, що його іменували одним із кількох українських міських радних у Львові, його господарські здібности та добре імя в краю були теж тими головними аргументами, що заважили при виборі його два роки тому головою Рідної Школи. Заслужився він теж для Видавничої Спілки „Діло", головно для її друкарні, яку організував та якою довгі літа займався разом з пок. Мительбергером.

Вже в молодечому віці М. Заячківський добився поважного та забезпеченого становища директора „Народної Торговлі" і все його життя проходило спокійно. Тільки велика війна викинула його на Сибір, куди вивезли його москалі, як заручника. Але і на Сибірі вмів він ладити з людьми, пристосуватись до обставин і навіть інколи приємно згадував ці тяжкі роки, проведені серед дикої глуші між чужими. Своєю доброю вдачею та меткою поведінкою вмів М. Заячківський вживатися з людьми, любив товариське життя, завсіди зрівноважений і погідний, умів підбадьорувати інших та належав до вроджених оптимістів.

Як громадянин, що цікавився всіма справами свого народу, належав Заячківський до тих перших, що в кожній потребі спішили з допомогою нашим товариствам та установам. Не відмовлявся ніколи від громадянської роботи, але й не любив висуватися в ній попереду інших — мав вроджену скромність високо культурної людини, свідомої все життя того, що личить у гурті тіснішому і ширшому. Микола Заячківський належав до тих рідких наших громадян, що ніколи своїм виступом не могли засоромити нашого народу перед чужинцями, навпаки, вміли тільки зеднати для нього симпатію і пошану.

Вічна Память Заслуженому Громадянинові!

•

У похоронах бл. п. Миколи Заячківського, б. голови „Рідної Школи", візьмуть участь всі учительські збори „Рідної Школи", торговельна і дівоча гімназія та VI. і VII. кляса народніх шкіл „Р. Ш." у Львові. Похорон відбудеться в неділю 13. ц. м. в год. 2. попол. з дому жалоби Ринок ч. 36. на Личаківський цвинтар.

Головна Управа „Рідної Школи".

—o—

Відхід ґен. Токаржевського.

Львів, 11. лютого 1938.

За кілька днів покидає Львів ген. Карашевич-Токаржевський, перенесений на інше службове становище. Які нісенітні поголоски кружляють на тему причин того перенесення, свідчить про це аргумент „Волі і Чину", що зрештою є типом часопису, який не грішить почуттям відповідальности за свої слова: причинилась — мовляв — до цього кампанія „Діла" на спілку з кампанією „Слова Народового"! Завелика честь приписувати нам вплив на рішення найвищих польських військових кол у ділянці обсади військових становищ і ми — для добра правди — волімо цієї леґенди не підтримувати. Абсурд такого твердження аж надто ясний:

1) Ми взагалі ніколи не ведемо кампанії з особами, тільки з акцією, яку вони фірмують, з політичною системою, і 2) проти особи ген. Токаржевського не тільки ніколи в нас не було ані слова, але й бути не могло хоч би з тієї простої причини, що воно ледви чи побачилоб денне світло. І коли хтонебудь з наших сусідів хоче суґерувати нам, що на українській вулиці панує велика радість з приводу відходу ген. Токаржевського, то це щонайменше непорозуміння: річ абсолютно не в тій чи іншій особі, яка грає ролю в акції, яка велась, ведеться і — здаємо собі з цього знаменито справу — і після відходу ген. Токаржевського буде вестись у східних воєвідствах. І тому ми можемо дозволити собі на повний обективізм однаково супроти особи, як і події.

Ніхто нікому не влазить в душу і важко говорити про світогляд та почування людини, яка на нашому терені була розмірно коротко. Ті з українців, які мали нагоду безпосередньо стрінутись з ген. Токаржевським та довше з ним розмовляти (автор цих рядків до них теж належить) мусіли віднести враження, що це людина молода, надзвичайно амбітна, енерґійна й активна, яка має просто органічну потребу щось діяти, та яка — найшовшись на цьому терені—відчуває, що з польсько-українськими взаєминами не все в порядку. І ген. Токаржевський у своїх перших розмовах з українськими діячами далеко не виходив із засновків національно-польської екстермінації та ексклюзивности. Однак з моментом, коли прийшло питання „як?" — якими шляхами йти до поправи польсько-українських взаємин — почалася „заковика".

Генерал Токаржевський, як військова людина, зацікавлена передовсім у тому, щоб підлеглий йому географічний терен уявляв собою також політично зґармонізований і сконсолідований край, бачив не тільки погані польсько-українські взаємини, але й розсварений польський табор. Він висунув концепцію, що спершу треба сконсолідувати той польський терен, потім казати про наладнання взаємин між двома національними таборами. В цьому погляді за

еріґнули його ті дорадники, які трималися завжди теми, що тільки польський національний елємент є запорукою приналежности цього краю до Польщі і тому треба — скріплювати в краю польщину. Такий погляд у теорії нібн не мав протиукраїнського вістря. Трудно теж мати щонебудь проти внутрішньої польської консолідації, трудно теж відмовляти польським патріотам, без огляду на становище, яке вони займають у державній сфері, права — мати найбільший сентимент до своїх земляків та помагати їм в їх акціях, — наскільки ця поміч не йде врозріз з життєвими інтересами іншої частини державних громадян. Але в цім моментом почався саме конфлікт.

Щоб сконсолідувати польське громадянство, ген. Токаржевський звернувся в першу чергу до тої його найбільшої частини, яка має теж найбільший вплив у змому та є фактичним паном [польської] краєвої прилюдної опінії: до польських т. зв. „народових" елементів, себто старої та відновленої, на воєнний єднаційний колір помальованої ендеції. Колиж тільки „народовці" найшлись у консолідаційній акції — вся акція прийняла немов автоматично протиукраїнський характер. Найбільшим аргументом, який почав промовляти до поляків, щоб кидали внутрішні спори і годилися, став аргумент — український „небезпеки". І активізація польського громадянства не йшла по лінії творення польських конструктивних цінностей незалежно й без шкоди для вартостей українських: вона йшла під прапором боротьби з українством, „дальшої і безупинної", як це ясно і славно окреслив недавно орган Секретаріяту Порозуміння — тернопільський „Глос Польскі". Ясно, що воно мусіло й вплинути на становище українців: коли ми спершу прихильно ставились до зусиль ген. Токаржевського погодити тутешніх поляків, будучи завжди того погляду, що не хочемо вічно слухати аргументу „не маємо часу тепер на українські справи, бо маємо досить власних клопотів", то тепер ми мусіли протестувати проти такої консолідаційної роботи, яка веде до дальшого загострювання національних відносин і стає у практиці тільки одним із засобів протиукраїнської наґінки.

Практика нераз перевертає теорію і практика й у даному випадку показала, що шлях „через поляків до українців" показався настільки фальшивий, що саме — віддалив від українців так далеко, як далеко ніколи ще раніш тісі віддалі не було. Атмосфера стала така густа, що польські молодці почали відновлювати традицію 1930. року: громити українські установи й крамниці. Не знаємо куліс всієї роботи Секретаріяту Порозуміння, дій всіх дорадників ген. Токаржевського. Зокрема не знаємо, хто ген. Токаржевського намовив до летючки, яку він підписав своїм іменем та яку масово поширювано в краю з літаків: про смертельну небезпеку, яка грозить польським селянам від українців тоді, коли поляки ведуть хліборобський страйк! Ця летючка викликала здивування не тільки своїм тоном, не тільки порою, в якій появилася, але головно тому, що — як відомо — українське село від польської страйкової акції трималось здалека; щодо українського підпілля, то воно саме тоді не виявляло майже ніякої активности, хіба і бували акти саботажу, то радше припадкові й виїмкові. Очевидно, що українська преса, „Діло" у першому ряді, мусіла застерегтись, щоб українську проблему та український нарід вживати як відбивну у внутр. польській політичній грі. З хвилиною теж, коли та акція почала набирати характеру суто-політичної акції, виринуло теж питання, хто властиво нині відповідає, який поділ ролі, функцій і компетенцій серед польських державних чинників. Нам може бути байдуже, де є той осередок влади та рішальних постанов, але не хочемо находитись у незручній ситуації, яка повстає з моментом, коли поляки одні другим заперечують права говорити з українцями у справах, що нас найбільше торкаються, та вважають переведені розмови і їх вислід за неіснуючий і необовязуючий.

В імя правди треба ствердити, що не тільки первісні розмови в чотири очі з українськими громадянами, але й перші прилюдні заяви ген. Токаржевського давали надію, що в польсько-українських відносинах прийде зворот до кращого, бо біля злагоди тих відносин буде заходитись людина, яка має великий авторитет у власному громадянстві та орудує надзвичайно переконливим аргументом, що такої злагоди державі треба: моментом оборонної здібности держави. Не знаємо, що вплинуло на еволюцію поглядів ген. Токаржевського, ту еволюцію поглядів, яка виявилась у згаданій вже летючці та й характері Секретаріяту Порозуміння. Маємо враження, що фатальну ролю відіграли тут деякі дорадники. Наскільки орієнтуємось у цих справах — фатальну ролю відіграли тут явні і скриті польські русофіли, які повели закулісову роботу дуже хитро і зручно та довели до того, що „Воля і Чин" і новозаснований „Львівські Вісти" стали не тільки протекторами москвофілів, але просто пропагаторами „триєдиної Руси" (гл. останнє число того згаданого новозаснованого неофіціяльного але фактичного органу Секретаріяту Порозуміння у кепській українській мові, органу, який є тільки засобом — викинути в болото якусь суму гроша!). Підсилювати русофільство та арґументувати обороністю краю—це такий парадокс, який можливий тільки серед тутешньої примітивности польського громадянства й польської вулиці!

Якщо всі ці справи мають який звязок з відходом ген. Токаржевського, то „прислужились" йому не українці та „Діло", а його власне оточення, його дорадники. І прислуговуються далі, навіть у самому вже моменті відходу. Бо маємо враження, що ті відозви, які висять на мурах міста, той вітер, який дехто витворює довкола цієї справи — це медвежа прислуга для ґен. Токаржевського. Маємо сумніви, чи ґен. Токаржевському може це принести велику честь, щоб робити з нього проводиря найбільш екслюзивної, націоналістичної та протиукраїнської частини польського громадянства. Здається нам, що ґен. Токаржевський повинен віднути: „Хорони нас, Господи, від приятелів!.."

Ґен. Токаржевський відходить, але його дорадники залишаються на місці. Коли ці дорадники самі, на власну руку, чи використовуючи фірму знову якоїсь високопоставленої особи, провадитимуть ту саму роботу, на яку штовхнули і ген. Токаржевського, то польсько-українські відносини далі будуть котитися вниз. З наслідками такими, які лише може дати така безупинна взаємна боротьба, що не рахується з ніякими і нічим та серед якої мусять гинути всі аргументи, диктовані розумом і мотивами на якінебудь вищі і дальші цілі.

ік.

Париський відгук німецьких подій.

(Від власного кореспондента).

Париж, 8. лютого 1938. р.

Є політичний жарт про „найневдячнішу людину у світі", якою має бути німецький канцлер, бо він, прийшовши до влади, не поставив ставників добродіям, що влекшили йому політичну карієру: Сталінові і Маріянні.

Але ця Маріянна теж має якесь особливе щастя, бо в скрутніших хвилинах французького внутрішнього політично-соціяльного життя приходить майже з математичною правильністю якась „бомба" з Берліна, яка втихомирює французькі політичні пристрасти.

У парляменті проявляється не посольською одноголосністю, на мітинґах поміркованістю промов щодо внутрішніх справ, а чужинцеві, що пильно приглядається французькому життю, впадає в очі ця, скажемо, дуже поверховна французька гарячка. На випадок війни Франція стала би в одну мить національним монолітом. Це не дуже трудно відгадати.

Вже від довшого часу можна завважити зовсім наглядне відпруження політичних взаємин між Францією і Німеччиною. Тут треба замітити, що між Францією і Німеччиною є традиційні дуже культурні взаємини від хвилини, як ті дві держави кінчать між собою війну. Зате вони постійно пускають на себе ріжного роду, даруйте за цей вислів, „ґази", і то найчастіше чужими руками. На це Франція і Німеччина видають щорічно сотки мільонів у золоті. Ці „ґази" проявляються у „жахливих вістках" про якісь страшні події, що мають навістити Францію чи Німеччину.

Французька преса, очевидно з винятком крайне лівої, пише дуже обережно про життя у Німеччині. І фінансово на тім дуже добре виходить, бо німецька публика, бажаючи дещо довідатися про свої „політичні куліси", розходує французькі ґазети в грубих десятках тисяч примірників. Те саме діється і з англійською пресою в Німеччині.

Зосередження в руках Гітлера, чи пак віддання під його безпосередній нагляд військових, фінансових і закордонних справ — викликає тут запит, чи настануть тепер якісь важніші зміни у німецькій закордонній політиці? Французькі військові круги стежать пильно за змінами на німецьких військових становищах, а доходимо собі сказати, що кожній француз тим найбільше цікавиться, бо француз привик, що у французькій бурхливій демократії при політичних крізах зміняються кабінети (рідко особи міністрів, бо майже ті самі міністри приходять знову до влади), але ніколи ґенерали. Що сучасний ґенераліссімус Франції Ґамлен мав прийти до керми по ґен. Веґані, який відходив на емеритуру, про це всі вже знали у Франції за кілька років перед уступленням Веґана.

Німецький амбасадор у Парижі фон-Вельчек мав учора довгу розмову з мін. Дельбосом, що закінчилася дуже оптимістичним пресовим звідомленням.

Шотан і Дельбос є відомими прихильниками французько-німецької угоди. Безупинні пресові напади комуністів на уряд, передовсім на преміера і міністра закордонних справ, є на це найкращою вказівкою. А те, що комуністи голосують за урядом у парляменті, хоч Шотан виразно заявив, що на їх голосах йому не залежить, це вже „висока політика" СССР, якому не вигідно ставати в явний конфлікт з французьким урядом.

Французи думають, що новий політичний курс у Німеччині буде ще яскравіше протисовєтський. Тільки ми не важимося твердити, що Франція зірве тепер пакт, який вяже її з СССР. Як довго не буде тривалої угоди Франції з Німеччиною, так довго Франція триматиме совєтську карту, скажімо виразніше, доставу всіх сирівців, які має СССР і яких потребує Німеччина, у своїх руках.

Юрій Студинський.

Закарпаття.

ЗАСІДАННЯ УПРАВИ ПЕРШОЇ ЦЕНТРАЛЬНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНЬОЇ РАДИ В УЖГОРОДІ.

На засіданні Першої Центральної Української Народньої Ради в Ужгороді, що відбулося 21-го січня 1938 р., одноголосно ухвалено:

1. Завізвати громадянство і наші організації та товариства, щоб підготовлялись достойно відсвяткувати ювилей двацятих роковин незалежности Чехословацької Республики.

2. Вислати голові уряду, д-рові М. Годжі привіт з нагоди 60-тих роковин його народин.

3. Перебрати ініціятиву для підготови свята з нагоди 20-тих роковин гуцульського повстання; поставити памятник полеглим за волю нашого народу, видати публікацію і памятні плякети.

4. Звернутися до політичних та інших організацій і всіх свідомих громадян, щоб використали кожну нагоду у плебісцитовій боротьбі; у цій справі рішено вислати телеграми до президента республики, голови уряду, міністра шкільництва й народньої освіти, міністра внутрішніх справ і губернатора Підкарпатської Руси.

5. Осудити поведінку деяких осіб з проводу Карп. Краєвого Театру, які, замість працювати для культурно-політичної консолідації

орієнтали його ті дорадники, які трималися завжди теви, що тільки польський національний елемент є запорукою приналежности цього краю до Польщі і тому треба — скріплювати в краю польщину. Такий погляд у теорії ніби не мав протиукраїнського вістря. Трудно теж мати щонебудь проти внутрішньої польської консолідації, трудно теж відмовляти польським патріотам, без огляду на становище, яке вони займають у державній єрархії, права — мати найбільший сентимент до своїх земляків та помагати їм в їх еспансиї, — наскільки ця поміч не йде врозріз з життєвими інтересами іншої частини державних громадян. Але з цим моментом почався саме конфлікт.

Щоб сконсолідувати польське громадянство, ген. Токаржевський звернувся в першу чергу до тої його найбільшої частини, яка має теж найбільший вплив у ньому та є фактичним паном польської краєвої прилюдної опінії: до польських т. зв. „народових" елементів, себто старої та відновленої, на вповні єдинацій колір помальованої ендеції. Колиж тільки „народовці" найшлись у консолідаційній акції — вся акція прийняла немов автоматично протиукраїнський характер. Найбільшим аргументом, який почав промовляти до поляків, щоб кидали внутрішні спори і годилися, став аргумент — української „небезпеки". І активізація польського громадянства не йшла по лінії творення польських конструктивних цінностей незалежно й без шкоди для цінностей українських: вона йшла під прапором боротьби з українством, „сливною і безупинною", як це ясно і славно окреслив недавно орган Секретаріяту Порозуміння — тернопільський „Глос Польскі". Ясно, що воно мусіло й вплинути на становище українців: коли ми спершу прихильно ставились до зусиль ген. Токаржевського погодити тутешніх поляків, будучи завжди того погляду, що не хочемо вічно слухати аргументу „не маємо часу тепер на українські справи, бо маємо досить власних клопотів", то тепер ми мусіли протестувати проти такої консолідаційної роботи, яка веде до дальшого загострювання національних відносин і стає у практиці тільки одним із засобів протиукраїнської нагінки.

Практика нераз перевертає теорію і практика й у даному випадку показала, що шлях „через поляків до українців" показався настільки фальшивий, що саме — віддалив від українців так далеко, як далеко ніколи ще раніш тієї віддалі не було. Атмосфера стала така густа, що польські молодці почали відновлювати традицію 1930. року: громити українські установи й крамниці. Не знаємо куліс всієї роботи Секретаріяту Порозуміння, ані всіх дорадників ген. Токаржевського. Зокрема не знаємо, хто ген. Токаржевського намовив до летючки, яку він підписав своїм іменем та яку масово поширювали в краю з літаків: про смертельну небезпеку, яка грозить польським селянам від українців тоді, коли поляки ведуть хліборобський страйк! Ця летючка викликала здивування не тільки своїм тоном, не тільки порою, в якій появилася, але головно тому, що — як відомо — українське село від польської страйкової акції трималось здалека; щодо українського підпілля, то воно саме тоді не виявляло майже ніякої активности, колиж і бували акти саботажу, то радше припадкові й виїмкові. Очевидно, що українська преса, „Діло" у першому ряді, мусіла застерегтись, щоб українську проблему та український нарід вживати як відбивну у внутр. польській політичній грі. З хвилиною теж, коли та акція почала набірати характеру суто-політичної акції, виринуло теж питання, хто властиво за неї відповідає, який поділ ролі, функцій і компетенцій серед польських державних чинників. Нам може бути байдуже, де є той осередок влади та рішальних постанов, але не хочемо находитись у незручній ситуації, яка повстає з моментом, коли поляки одні другим заперечують права говорити з українцями у справах, що нас найбільше торкаються, та вважають переведені розмови і їх вислід за неіснуючий і необов'язуючий.

В імя правди треба ствердити, що не тільки первісні розмови в чотири очі з українськими громадянами, але й перші прилюдні заяви ген. Токаржевського давали надію, що в польсько-українських відносинах прийде зворот до кращого, бо біля злагоди тих відносин буде заходитись людина, яка має великий авторитет у власному громадянстві та орудує надзвичайно переконливим аргументом, що такої злагоди державі треба: моментом оборонної здібности держави. Не знаємо, що вплинуло на еволюцію поглядів ген. Токаржевського, ту еволюцію поглядів, яка виявилась у згаданій вже летючці та в характері Секретаріяту Порозуміння. Маємо враження, що фатальну ролю відіграли тут деякі дорадники. Наскільки орієнтуємось у цих справах — фатальну ролю відіграли тут явні і скриті польські русофіли, які повели закулісову роботу дуже хитро і зручно та довели до того, що „Воля і Чин" і новозаснований „Львівські Вісти" стали не тільки протекторами москвофілів, але просто пропагаторами „триединої Руси" (гл. останнє число того згаданого новозаснованого неофіціяльного але фактичного органу Секретаріяту Порозуміння у кепській українській мові, органу, який є тільки засобом — викинути в болото якусь суму гроша!). Підсилювати русофільство та аргументувати обороністю краю—це такий парадокс, який можливий тільки серед тутешньої примітивности польського громадянства й польської вулиці!

Якщо всі ці справи мають який зв'язок з відходом ген. Токаржевського, то „прислужились" йому не українці та „Діло", а його власне оточення, його дорадники. І прислуговуються далі, навіть у самому вже моменті відходу. Бо маємо враження, що ті відозви, які висять на мурах міста, той вітер, який дехто витворює довкола цієї справи — це медвежа прислуга для ген. Токаржевського. Маємо сумніви, чи ген. Токаржевському може це принести велику честь, щоб робити з нього проводиря найбільш ексклюсивної, націоналістичної та протиукраїнської частини польського громадянства. Здається нам, що ген. Токаржевський повинен відхнути: „Борони нас, Господи, від приятелів!.."

Ген. Токаржевський відходить, але його дорадники залишаються на місці. Коли ці дорадники самі, на власну руку, чи використовуючи фірму знову якоїсь високопоставленої особи, провадитимуть ту саму роботу, на яку штовхнули і ген. Токаржевського, то польсько-українські відносини далі будуть котитися вниз. З наслідками такими, які лише може дати така безупинна взаємна боротьба, що не рахується з ніким і нічим та серед якої мусять гинути всі аргументи, диктовані розумом і мотивами на якінобудь вищі і дальші цілі.

ік.



Париський відгук німецьких подій.

(Від власного кореспондента).

Париж, 8. лютого 1938. р.

Є політичний жарт про „найневдячнішу людину у світі", якою має бути німецький канцлер, бо він, прийшовши до влади, не поставив стовпників добродіям, що влекшили йому політичну карієру: Сталінові і Марінні.

Але ця Маріянна теж має якесь особливе щастя, бо в скрутніших хвилинах французького внутрішнього політично-соціяльного життя приходить майже з математичною правильністю якась „бомба" з Берліна, яка втихомирює французькі політичні пристрасти.

У парляменті проявляється це посольською одноголосністю, на мітінгах поміркованістю промов щодо внутрішніх справ, а чужинцеві, що пильно приглядається французькому життю, впадає в очі ця, скажемо, дуже поверховна французька гемична. На випадок війни Франція стала би в одну мить національним монолітом. Це не дуже трудно відгадати.

Вже від довшого часу можна завважити зовсім наглядне відпруження політичних взаємин між Францією і Німеччиною. Тут треба замітити, що між Францією і Німеччиною є традиційні дуже культурні взаємини від хвилини, як ті дві держави кінчать між собою війну. Зате вони постійно пускають на себе різного роду, даруйте за цей вислів, „ґази", і то найчастіше чужими руками. На це Франція і Німеччина видають щороку сотки міліонів у золоті. Ці „ґази" проявляються у „жахливих вістках" про якісь страшні події, що мають навістити Францію чи Німеччину.

Французька преса, очевидно з виїмком крайне лівої, пише дуже обережно про життя у Німеччині. І фінансово на тім дуже добре виходить, бо німецька публика, бажаючи дещо довідатися про свої „політичні куліси", розходить французькі газети в грубих десятках тисяч примірників. Те саме діється і з англійською пресою в Німеччині.

Зосередження в руках Гітлера, чи пак віддання під його безпосередній нагляд військових, фінансових і закордонних справ — викликає тут запит, чи настануть тепер якісь важніші зміни у німецькій закордонній політиці? Французькі військові круги стежать пильно за змінами на німецьких військових становищах, а дозволимо собі сказати, що кожній француз тим найбільше цікавиться, бо француз привик, що в французькій бурхливій демократії при політичних крізах зміняються кабінети (рідко особи міністрів, бо майже ті самі міністри приходять знову до влади), але ніколи ґенерали. Що теперішній ґенераліссімус Франції Ґамлен мав прийти до керми по ґен. Веґані, який відходив на емеритуру, про це всі вже знали у Франції на кілька років перед уступленням Веґана.

Німецький амбасадор у Парижі фон-Вельчек мав учора довгу розмову з мін. Дельбосом, що закінчилася дуже оптимістичним пресовим звідомленням.

Шотан і Дельбос є відомими прихильниками французько-німецької угоди. Безупинні пресові напади комуністів на уряд, передовсім на прем'єра і міністра закордонних справ, є на це найкращою вказівкою. А те, що комуністи голосують за урядом у парляменті, хоч Шотан виразно заявив, що на їх голосах йому не залежить, це вже „висока політика" СССР, якому не вигідно ставати в явний конфлікт з французьким урядом.

Французи думають, що новий політичний курс у Німеччині буде ще яскравіше протисовєтський. Тільки ми не важимося твердити, що Франція зірве тепер пакт, який вяже її з СССР. Як довго не буде тривалої угоди Франції з Німеччиною, так довго Франція триматиме совєтську карту, скажімо виразніше, доставу всіх сировців, які має СССР і яких потребує Німеччина, у своїх руках.

Юрій Студинський.

—o—

Закарпаття.

ЗАСІДАННЯ УПРАВИ ПЕРШОЇ ЦЕНТРАЛЬНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНЬОЇ РАДИ В УЖГОРОДІ.

На засіданні Першої Центральної Української Народньої Ради в Ужгороді, що відбулося 21-го січня 1938 р., одноголосно ухвалено:

1. Завізвати громадянство і наші організації та товариства, щоб підготовлялись достойно відсвяткувати ювилей двадцятих роковин незалежности Чехословацької Республики.

2. Вислати голові уряду, д-рові М. Годжі привіт з нагоди 60-тих роковин його народин.

3. Перебрати ініціятиву для підготови свята з нагоди 20-тих роковин гуцульського повстання; поставити памятник поляглим за волю нашого народу, видати публікацію і памятні пляке̇ти.

4. Звернутися до політичних та інших організацій і всіх свідомих громадян, щоб використали кожну нагоду у плебісцитовій боротьбі; у цій справі рішено вислати телеграми до президента республики, голови уряду, міністра шкільництва й народньої освіти, міністра внутрішніх справ і губернатора Підкарпатської Руси.

5. Осудити поведінку деяких осіб з проводу Карп. Краєвого Театру, які, замість працювати для культурно-політичної консолідації

краю, викликують непотрібний неспокій, як це сталося в останньому часі у Вел. Березному.

6. Осудити напастливий і неправдивий зміст летючки „Комітета по введенію русских учебников", що появилися під наголовками „За правду" і „Меморандум" та видати на них репліку.

7. Запротестувати проти продажі в урядах біьочків на т. зв. „русскіе" учебники, як це діється нпр. в окружному уряді в Берегові в часі полагоди урядових справ сторін.

8. Запротестувати проти способу писання щоденника „Русскій Народный Голос", субвенціонованого владою, який своїм писанням заміcть до консолідації причиняється до загострення мовного спору.

ЗАКАРПАТТЯ НА ПЕРШОМУ МІСЦІ В ЧСР.

З урядової статистики виходить, що Чехословаччина мала в 1919-ому році 13,527.522 душ, а при кінці 1936 р. — 15,186.944. Таким чином число людности зросло на 12 і пів відс.

З дальших подробиць тієї статистики виходить, що людність Чехії зросла до 7,239.945 душ, тобто це число побільшилося на 8 відс., Морава зі Шлеськом має 3,634.000 людности, при чому приріст досягнув 10 відс., у Словаччині є 3,500.000 душ, приріст 16 відс.

На Закарпатті є 798.813 людности, в тому приріст 30 відс. Отже з усіх країв Чехословаччини Закарпаття має найбільший приріст людности.

У цілій Чехословаччині початковий сильніший приріст людности останніми роками трохи зменшився. На Закарпатті це зменшення дійшло до 2 відс. Пояснюють це великим відпливом молоді, що шукає праці і хліба в ріжних краях держави і звичайно не вертається вже назад до рідного краю.

ПРЕЗИДЕНТ БЕНЕШ ПРИЇДЕ НА ЗАКАРПАТТЯ.

Наслідком смерти президента Масарика відложили були подорож президента держави, Едварда Бенеша, на Підкарпатську Русь. Є чутка, що президент Бенеш приїде на Закарпаття на початку травня ц. р. та побуде там яких 8 днів. У звязку з тим відновили старий замок губернатора в Чертежі коштом 200 тисяч чеських корон: завели водопровід та електричне освітлення.

ДВІ ЖИДІВСЬКІ ҐІМНАЗІЇ НА ЗАКАРПАТТІ.

Крім жидівської ґімназії, що істнує вже в Мукачеві, відкрили жидівську приватну ґімназію з правом прилюдности в Ужгороді. У звязку з цим ужгородське „Українське Слово" звертає увагу, що всі часописи, без ріжниці національностей, приняли цей факт до відома без якихнебудь застережень. А зовсім інакше було недавно, коли оо. Василіяни відкрили свою клясичну ґімназію. „Пригадаймо собі — пише „Українське Слово" — кілько тоді і потім вилляли на них брудних помий та всіляких злосливих денунціяцій і підозрінь."

Коли мова про жидів, то більшість учнів у чеських ґімназіях — це жидівська молодь. Отже жиди не мають труднощів у вихованні своєї молоді, а все-ж уважають потрібним удержувати ще дві свої ґімназії і ніхто не робить їм у тому перепон.

БРАТ І СЕСТРА.

В Рахові почала виходити мала й неграмотна ґазетка „Русин", під редакцією якогось В. В. Данишка. В числі з 1-го лютого ц. р. поміщено клішу старого, грубого Балудянського, обвішеного царськими орденами й підписано: А. С. Пушкин, 100 лѣт со дня его рожденія... Закордонну політику реферують там ось так: „Подкарпатска Русь есть мостом Малой Антанты. На том мостѣ роблят межи народом велику баламуту емигранты — украинцы. Если правительство оставит и на дальше вышеназванных емигрантов свободно баламутити наш народ, то може тот мост захитатися. Если же правительство даст всѣх емигрантов до пензіѣ и поставит их под дозор, то мост стане непоколебимым"...

І такі ґенії закордонної політики марнуються в Рахові, чи в Ужгороді!

Замітне, що адміністрація „Русина" розсилає свій часопис, послугуючись тими самими адресами, писаними латинкою, — що й орґан епископа „Недѣля"... Одно джерело... й ідеями такі вони собі близькі!

Не зволікайте з присилкою дару на коляду Рідній Школі, бо кожна проволока приносить шкоду цій необхідній українській установі суспільної доби!

Про одну гуцульську містерію.

РОЗРЕКЛЯМОВАНА КНИЖКА ДОНИКОВА-ШЕКЕРИКА НЕ МАЄ ВИДАВЦЯ.

Варшава, 5. лютого 1938.

Якби таку замітку написати рівно два місяці пізніше, то читачі моглиб її взяти за звичайний прімаапрілісовий жарт.

Хтож бо з нас не подивується, зачувши, що давно заповіджений і рекламований самим ПАТ-ом твір про Гуцульщину пера Шекерика не може знайти видавця? Історія з тою типовою гуцульською містерією вияснилася щойно тепер.

Відомий гуцульський війт з Жаб'я Петро Шекерик заповідав віддавна, що напише оригінальний твір п. з. „Дідо Иванчик", де обравши за героя постать свого діда, змалює в гуцульському говорі красу вмираючої Гуцулії з її таємною маґією звичаїв і вірувань. Про намір Шекерика зачула співробітниця ПАТ-а, яка на свою руку розголосила буцімто твір гуцульського письменника-самоука видадуть при помочі піддержавних субвенцій і Українського Наук. Інституту у Варшаві. У. Н. І. негайно після появи такого комунікату пояснив, що таких творів не видає, а варшавські протектори польського „Товариства Приятелів Гуцульщини" були дуже невдоволені з ПАТ-ового комунікату.

Тепер довідуємося, що Шекерик дійсно свій великий твір (понад 500 сторінок машинопису великого формату) викінчив, але серед протекторів не знайшов видавця і сам починає його шукати.

Маємо в руках цю працю і мусимо обєктивно признати, що всякі передчасні голоси критики скривдили автора і твір, що не має ніяких політичних мотивів, але як рідко котра з праць про Гуцульщину заслуговує на найбільшу увагу. Не займаємося тут фаховою оцінкою „Діда Иванчика" а познайомимо лише принагідно читачів кількома начерками з мотивами і змістом того справжнього епосу про гуцульську маґію.

Герой твору — дідо Иванчик, Іван Микитейчук Люпайлюків, помер у 1905 р., переживши 80 років. Старий був одним з найкращих гуцульських стрільців і вірив, що має „лісну" (лісова жінка надзвичайної краси — чортиця) тай знав усі тайники гуцульської таємної маґії. Дідо-Иванчик — закоханий у красуні лісовій, стрілець-першунар веде завзяту боротьбу зі своїм ворогом стрільцем Шкиндою. Конфлікт між ними йде виключно за першенство у стрілецькій славі, себто за „першунарство у стрілецькій маґії", тож борються оба стрільці не фізично, але духово-маґічно, будучи друзями у звичайному житті. Шкинда насилає на противника лісову красуню, що обезсилює Иванчика. Опісля в цілому таємному світі повстає на цьому тлі горохобня; мольфарі, чередійниці, примівники, почінавники, відьми, знахорі і т. і. діляться на дa ворожі табори.

За Шкиндою стає головний мольфар Процьо Дарадура з буковинського Довгополя, Иванчик знова залишається на власних силах, а властиво здається на „божу силу сонця" та й слухає рад мольфара Олексія, що впавши в боротьбі з Дарадудою — передає Иванчикові маґічні знаки — клябучку й осиковий хрестик. Завдяки тим знакам Иванчик не тільки обороняється перед Дарадудою, але вбиває — Шкинду.

Але переможець Шкинді не стає першунарем стрілецтва, бо не сповнив останнього акту чорної маґії: не виконує „стрілення з законом"

краю, викликують непотрібний неспокій, як це сталося в останньому часі у Вел. Березному.

6. Осудити напастливий і неправдивий зміст летючки „Комітета по введенію русских учебников", що появилися під наголовками „За правду" і „Меморандум" та видати на них репліку.

7. Запротестувати проти продажі в урядах бльочків на т. зв. „русскіе" учебники, як це діється нпр. в окружному уряді в Березові в часі полагоди урядових справ сторін.

8. Запротестувати проти способу писання щоденника „Русскій Народный Голос", субвенціонованого владою, який своїм писанням замість до консолідації причиняється до загострення мовного спору.

ЗАКАРПАТТЯ НА ПЕРШОМУ МІСЦІ В ЧСР.

З урядової статистики виходить, що Чехословаччина мала в 1919-ому році 13,527.522 душ, а при кінці 1936 р. — 15,186.944. Таким чином число людности зросло на 12 і пів відс.

З дальших подробиць тієї статистики виходить, що людність Чехії зросла до 7,239.945 душ, тобто це число побільшилося на 8 відс., Морава зі Шлеськом має 3,634.000 людности, при чому приріст досягнув 10 відс., у Словаччині є 3,500.000 душ, приріст 16 відс.

На Закарпатті є 798.813 людности, в тому приріст 30 відс. Отже з усіх країв Чехословаччини Закарпаття має найбільший приріст людности.

У цілій Чехословаччині початковий сильніший приріст людности останніми роками трохи зменшився. На Закарпатті це зменшення дійшло до 2 відс. Пояснюють це великим відпливом молоді, що шукає праці і хліба в ріжних краях держави і звичайно не вертається вже назад до рідного краю.

ПРЕЗИДЕНТ БЕНЕШ ПРИЇДЕ НА ЗАКАРПАТТЯ.

Наслідком смерти президента Масарика відложили були подорож президента держави, Едварда Бенеша, на Підкарпатську Русь. Є чутка, що президент Бенеш приїде на Закарпаття на початку травня ц. р. та побуде там яких 8 днів. У звязку з тим відновили старий замок губернатора в Чертежі коштом 200 тисяч чеських корон: завели водопровід та електричне освітлення.

ДВІ ЖИДІВСЬКІ ҐІМНАЗІЇ НА ЗАКАРПАТТІ.

Крім жидівської ґімназії, що істнує вже в Мукачеві, відкрили жидівську приватну ґімназію з правом прилюдности в Ужгороді. У звязку з цим ужгородське „Українське Слово" звертає увагу, що всі часописи, без ріжниці національностей, приняли цей факт до відома без якихнебудь застережень. А зовсім інакше було недавно, коли оо. Василіяни відкрили свою клясичну ґімназію. „Пригадаймо собі — пише „Українське Слово" — кілько тоді і потім вилляли на них брудних помий та всіляких злосливих денунціяцій і підозрінь."

Коли мова про жидів, то більшість учнів у чеських ґімназіях — це жидівська молодь. Отже жиди не мають труднощів у виховуванні своєї молоді, а все-ж уважають потрібним удержувати ще дві свої ґімназії і ніхто не робить їм у тому перепон.

БРАТ І СЕСТРА.

В Рахові почала виходити мала й неграмотна ґазетка „Русин", під редакцією якогось В. В. Данишка. В числі з 1-го лютого ц. р. поміщено клішу старого, грубого Балудянського, обвішеного царськими ордерами й підписано: „А. С. Пушкин, 100 лѣт со дня его рожденія... Закордонну політику реферують там ось так: „Подкарпатска Русь есть мостом Малой Антанты. На том мостѣ роблят межи народом велику баламуту емигранты — украинцы. Если правительство оставит и на дальше вышеназванных емигрантов свободно баламутити наш народ, то може тот мост захитатися. Если же правительство даст всѣх емигрантов до пензіѣ и поставит их под дозор, то мост стане непоколебимым"...

І такі ґенії закордонної політики марнуються в Рахові, чи в Ужгороді!

Замітне, що адміністрація „Русина" розсилає свій часопис, послугуючись тими самими адресами, писаними латинкою, — що й орґан єпископа „Недѣля"... Одно джерело... й ідеями ж вони собі близькі!

Не зволікайте з присилкою дару на коляду Рідній Школі, бо кожна проволока приносить шкоду цій необхідній українській установі сучасної доби!

Про одну гуцульську містерію.

РОЗРЕКЛЯМОВАНА КНИЖКА ДОНИКОВА-ШЕКЕРИКА НЕ МАЄ ВИДАВЦЯ.

Варшава, 5. лютого 1938.

Якби таку замітку написати рівно два місяці пізніше, то читачі моглиб її взяти як звичайний прімаапрілісовий жарт.

Хтож бо з нас не подивується, зачувши, що давно заповіджений і реклямований самим ПАТ-ом твір про Гуцульщину пера Шекерика не може знайти видавця? Історія з тою типовою гуцульською містерією вияснилася щойно тепер.

Відомий гуцульський війт з Жаб'я Петро Шекерик заповідав віддавна, що напише оригінальний твір п. з. „Дідо Иванчик", де обравши за героя постать свого діда, змалює в гуцульському говорі красу вимираючої Гуцулії з її таємною маґією звичаїв і вірувань. Про намір Шекерика зачула співробітниця ПАТ-а, яка на свою руку розголосила буцімто твір гуцульського письменника-самоука видадуть при помочі півдержавних субвенцій і Українського Наук. Інституту у Варшаві. У. Н. І. негайно після появи такого комунікату пояснив, що таких творів не видає, а варшавські протектори польського „Товариства Приятелів Гуцульщини" були дуже невдоволені з ПАТ-ового комунікату.

Тепер довідуємося, що Шекерик дійсно свій великий твір (понад 500 сторінок машинопису великого формату) викінчив, але серед протекторів не знайшов видавця і сам починає його шукати.

Маємо в руках цю працю і мусимо обективно признати, що всякі передучасні голоси критики скривдили автора і твір, що не має ніяких політичних мотивів, але як рідко котра з праць про Гуцульщину заслуговує на найбільшу увагу. Не займаємося тут фаховою оцінкою „Діда Иванчика" а познайомимо лише принагідно читачів кількома начерками з мотивами і змістом того справжнього епосу про гуцульську маґію.

Герой твору — дідо Йванчик, Іван Микитейчук Люпайлюків, помер у 1905 р., переживши 80 років. Старий був одним з найкращих гуцульських стрільців і вірив, що має „лісну" (лісова жінка надзвичайної краси — чортиця) тай знав усі тайники гуцульської таємної маґії. Дідо-Йванчик — закоханий у красуні лісовій, стрілець-першунар веде завзяту боротьбу зі своїм ворогом стрільцем Шкиндою. Конфлікт між ними йде виключно за першенство у стрілецькій славі, себто за „першунарство у стрілецькій маґії", тож борються оба стрільці не фізично, але духово-маґічно, будучи друзями у звичайному житті. Шкинда насилає на противника лісову красуню, що обезсилює Иванчика. Опісля в цілому таємному світі повстає на цьому тлі ворохобня; мольфарі, чередійниці, примівники, почінавники, відьми, знахорі і т. і. діляться на да ворожі табори.

За Шкиндою стає головний мольфар Процьо Дарадура з буковинського Довгополя, Иванчик знова залишається на власних силах, а властиво здається на „божу силу сонця" та й слухає рад мольфара Олексія, що впавши в боротьбі з Дарадудою — передає Иванчикові маґічні знаки — клябучку й осиковий хрестик. Завдяки тим знакам Иванчик не тільки обороняється перед Дарадудою, але вбиває — Шкиндю.

Але переможець Шкинді не стає першунарем стрілецтва, бо не сповнив останнього акту чорної маґії: не виконує „стріляння з законом"

(треба було стріляти набоєм з вложеним до нього св. причастям, вкраденим у великий піст до — чаші і хреста вирізаних на клині) та це його ратує перед запроданням душі чортові. Иванчик не стає головним стрільцем, зате залишається при добрій силі Бога — Сонця, Світло перемагає темряву. І тут автор на тлі конфлікту що так дуже пригадує староперську мітольоґію, змальовує прецікаві рештки культу сонця на Гуцульщині, загибання старого світу, наплив християнства на гори.

Як видно з того побіжно сконструованого змісту — твір Шекерика наскрізь оригінальний і зберігає в собі неоцінені скарби нашої старовинної народньої культури. Зібрано в ньому масу ніде не публікованого етнографічного матеріялу.

Варто би було видати цей твір українськими руками, не звертаючи уваги на ґалас довкола його ґенези, як і довкола особи автора, до якого можна мати політичні застереження, як і до неодного нашого автора.

К. Т. В.

Треба розвязати насамперед соціяльну проблєму.

ПРОМОВА ПОСЛА ВЕЛИКАНОВИЧА У СОЙМОВІЙ КОМІСІЇ У СПРАВІ ПОБОРЮВАННЯ СУХІТ ТА ЗАБЕЗПЕКИ УКРАЇНСЬКИХ ІНВАЛІДІВ.

Дня 9-го лютого 1938 р. на соймовій комісії Здоровля і Суспільної Опіки розглядали урядовий законопроект про поборювання сухіт. Законопроект передбачує законну ізоляцію хорих на сухоти від здорових, побільшення числа шпиталів і санаторій для цієї недуги, та творення спеціяльних порадень. Ця праця вимагатиме не тільки великого числа лікарів, але також великих фондів, які уряд має намір добути через громадську самоуправу. Частина послів, головно з трьох південно-східніх воєвідств поставилася до цього закону відразу неґативно під впливом лікарських товариств з одного боку і зі страху, що громадська самоуправа не витримає нових тягарів. Вплинув навіть внесок, щоб відкинути цей законопроект, але в голосуванні більшість заявилася за тим, щоб його обговорити. В дискусії над тим законопроектом забрав слово один з перших пос. Д. Великанович, якого арґументацію подаємо у скороченні.

Промовець підкреслив, що почин уряду, як почин всіх добрих людей, що дбають за здоровля людини, оцінює якслід і мусить признати деяку рацію законові, що поміг би поборювати цю велику недугу. Але стверджує, що зголошений законопроект має великі недостачі, передусім у тому, що він тільки рамовий і передбачує поміч для тих, що вже занедужали на сухоти. Промовець стає на становищі, що багато важніші є причини, які викликують цю недугу і уряд повинен дбати, щоб у першу чергу усувати ці причини. Дав приклад з забезпекою хат від вогню і підкреслив, що давніше люди забезпечували свої хати від вогню, але ці хати всеодно горіли. Поправа прийшла щойно тоді, коли винайшли вогнетривалі матеріяли. Подібна справа із тим, що уряд сьогодні предкладає. Як не створимо таких умовин, які не спричинювали би сухіт, то нічого не поможе лікування самого недужого, якого нормально важко привернути до здоровля. Треба розвязати наперед важку соціяльну проблєму. Треба передусім створити гігієнічні умовини прожитку біднішої людности, а в першій мірі малоземельних хліборобів чи робітників, дати їм належну поживу, одяг і мешкання, заопікуватися їх дітворою, що вже від народин попадає в дуже важкі життєві умовини, створити основи матеріяльного істнування, в тоді напевно зменшимо число хорих на сухоти у значно більшій мірі, ніж лікуванням самої недуги. Є ціла низка околиць, в яких і старша людність і молоде покоління масово хорує на сухоти і виходять нераз такі парадокси, як цей, що хорих на сухоти висилають на лікування в гори, а тимчасом серед гірської людности, серед селян і робітників ця недуга масово поширена. Причиною цього стану — це важке економічне положення. Не вилікуємо людства від сухіт поки наперед не розвяжемо господарсько-соціяльної проблєми та не створимо справедливих підстав до істнування всіх громадянських верств. Коли мова про сам закон, то промовець не розглядає його подрібно тому, що хоче почути опінію фахових орґанізацій, передусім лікарів, а відтак оцінки господарських спеціялістів, що малиб ствердити чи територіяльна самоуправа витримає тягарі, що їх накладає новий законопроект. Зачіпає тільки одну проблєму, а саме збирання статистики хорих та вмерлих на сухоти. Згідно з оцінкою референта у Польщі вмирає річно 70 тисяч від сухіт. А пос. Великанович стверджує, що це число дуже далеке від дійсности; замале число лікарів в наших околицях не може обслужиnжити хорих, а оцінку на яку недугу умирає наш селянин, дає сільський оглядач, який звичайно не має ніяких кваліфікацій і пише не оглядаючи нераз померлого, що він вмер на запалення. Тимчасом маси померлих кінчать своє життя саме на сухоти і вони ніде не заеєстровані. В засаді не поборює законопроекту, але ставить внесення, щоб вислухати експертів.

Міністр Суспільної Опіки Косцялковський, а також віцеміністр д-р Цешинський боронили законопроекту і доказували, що його конче треба ухвалити. Посла Великановича підтримав президент Львова, д-р Островський та поставив конкретний внесок вибрати підкомісію, що розгляне законопроект, покличе експертів лікарів і представників самоуправи та по вислуханні їх опінії до 10-ти днів зложить звідомлення на повній комісії. Тому, що цей внесок вичерпував вимоги посла Великановича, він теж заявився за ним і комісія всіми голосами ухвалила вибрати підкомісію з 6-ох, до якої покликала також посла Великановича.

На тій самій комісії обговорювали також поправки до закона про забезпеку інвалідів. Цілу низку поправок, які зреферував референт, дістане товариство інвалідів і воно їх подасть до відома своїм членам. До дискусії ніхто не зголосився, а коли предсідник заявив, що має запевнення інвалідів, що це вже остання новелізація інвалідського закона, тоді зголосився до слова пос. Великанович. Він стверджує, що на основі вислову предсідника, що востаннє новелізується цей закон, мусить зголосити поправку, що має більш політичний характер. В засаді заявився за кожною поправою долі інвалідів, які маючи поважні фінансові допомоги скріплюють господарське життя і стають одночасно виховним чинником. Але домагається поширення зголошеної новелі через зміну § 69 цього закону. Відчитує в цілості цей параграф, що торкається ренти для інвалідів Української Галицької Армії. Ставить поправку, щоби право до ренти мали інваліди, які втратили здоровля в часі не до 1-го червня 1919, але до 15-го липня 1919, бо фактично тоді скінчилася українсько-польська війна. Також зголошує поправку, щоби з цього закона викреслити слова про льояльність інваліда до польської держави. Поправки пос. Великановича викликали деяке збентеження і багато членів комісії зажадало, щоби заявився представник уряду. Тоді віцеміністр Пешинський склав таку заяву: він не може дати зараз мериторичної відповіди тому, що мусить узгіднити це становище з міністерством скарбу і міністром суспільної опіки. Але на його думку, треба офіційно ствердити день закінчення війни, а саме чи перший червень чи 15-ий липень і не бачить проти цього поважніших застережень. Що торкається вимоги льояльности, то уважає, що не було би великої втрати для польської держави, як би цього застереження не було в законі. Але викреслити це застереження багато трудніше, як напр. треба би було його вставити. В нинішньому положенні не може знайти виходу і просить пос. Великановича, щоб він не вязав свого внеску з цілістю закона, але щоби зголосив його на повному засіданні сойму, бо до того часу уряд поміркує над проектом і зможе засувати своє становище. Референт заявляє, що зголоситься на дискусію в соймі над внеском пос. Великановича (згідно з правильником сойму, на пленум не можна дискутувати над законом без зглядів референта чи без дискусії на комісії). На цьому відложили наради комісії.

Хроніка Совітської України.

ШІСТЬДЕСЯТЬЛІТТЯ „ПРЕЗИДЕНТА".

Дня 4-го лютого 1938-го року минуло 60 років від дня народин „Всеукраїнського старости" (коли хочуть висловлюватися демократичніше) або „Президента УССР" (коли вживають урочистішої форми) Григорія Петровського. Життя справді бурхливе і мінливе: звичайний робітник і член Державної Думи за царату; каторжник в Якутії і „президент"... Темно в душі у кожного; не прочитаєш, що там є, а особливо в душі таких достойників, та тільки чомусь то здається, що навіть коли Петровський перебував на каторзі, майбутнє життя здавалося йому яснішим, втішніше ніж тепер і то не тому, що прийшла старість, наблизилась смерть...

Зрозуміло, ювилятові надіслали багато привітів, привітали його і президія Верховної Ради і ЦК ВКП з Москви...

І чи не зявилися у „президента" спогади, що з тій самій Москві ще рік тому, ще 8 місяців тому, його одинак був блискучим життєрадісним командантом пролетарської стрілецької дивізії, цієї гвардії Москви, й що на наказ звідти, з Кремля, той одинак зник зі світу, а батька ледви врятували від загостреної недуги серця... що потім всетаки Москва вирішила перевести його, „президента", зі становища члена політбюра тільки на кандидата політбюра, вважаючи це безпечніше...

Привитали ювилята і Центральний виконавчий комітет УССР, і ЦК компартії України і раднарком УССР...

Може і не всі люди старіючи, стають забобонніші... Але, коли пригадати склад президії ЦВК, на чолі якого він став три роки тому... секретаря Войцехівського розстріляли, Затонського заарештували, Якіра розстріляли, Шелехес, Порайко, Василенко, Федяєв — офіційні вороги народу, — тобто доля їх відома. Марусю Левковичеву розстріляли...

А ЦК партії, що його вибрали 3-го червня року 1937-го у складі 62 осіб, так з цього складу вже зникло 30 осіб...

А з 22 осіб раднархому тільки і залишився з попереднього складу один Сухомлин... багато крови... Цікаво хто з них двох перший попав-де на індекс?! Недаремно ювилят такий старілий на останніх фотографіях... Мабуть не дуже весело святкувати своє шістидесятиліття у таких умовах... А тим часом треба було якунебудь фабрику промовляти і про щасливе життя і про пекло, що в СССР нема ...

НОВИЙ ЗАСТУПНИК НАРОДНЬОГО КОМІСАРЯ ОБОРОНИ СССР.

На заступника наркома оборони призначили командира 2 ранґи Федька, дотеперішнього команданта Київської округи, нову зорю, що сходить на військовому небозводі СССР; можливо, що у звязку з XX-літнім ювилеєм червоної армії його іменують маршалом. Річ в тому, що по недавньому розгромі верхівки червоної армії і по фактичному знищенні командантів, що відіграли якусь ролю в роках 1919—1921, треба поповнити лави „героїв громадянської війни". Одною з найвідповідніших осіб для цього є Федько, що як ні як, а має шість орденів, а крім того брав участь у багатьох операціях разом з Якіром, отже все це можна поставити на рахунок заслуг Федька. На команданта Київської округи перевели з Харкова команданта Тимошенка, який довгий час командував корпусом кінноти на західньому кордоні й був уже заступником команданта Київської округи, отже не нову людину на правобережжі, що таке важне у теперішніх непевних часах.., Але, що собі думає наркомат оборони, призначаючи Федька? Це ж „українізація" цього наркомату. Справді на чолі його, як ні як, а „землячок" з Катеринославщини, один заступник — Щаденко — „землячок" з Донбасу, а тепер додають ще „землячка" з Ромещини...

ПЕРІОД „ДОБРОСЕРДЕЧНОСТИ" У МОСКВІ.

Здається „товариш" Єжов справді трохи за дуже притиснув своїми рукавицями, що чи не почала пищати навіть терплива людність, СССР?! А крім того не за горами ж вибори до верховних рад союзних республик, тут виборців не візьмеш на любов до „вождя", можуть статися всякі несподіванки, отже чи не краще вже тепер трохи приголубити виборців, тимчасово послабити віжки, а всі неприємности в минулому перекинути на рахунок місцевої влади. Отже з Москви дають директиву: „якщо ти справжній комуніст, то мусиш уміти розпізнати ворога від друга і друга від ворога, а якщо помилився, то кайся". І почалося „каяття", каються також і на совітській Україні. Наприклад у Чернигівській области: інструктор політвідділу Чернигівського залізничого вузла Комленко запитався начальника політвідділу Болотіна, чи буде при комунізмі існувати червона армія? Болотін „зробив висновки", Комленка виключили з партії, зняли з роботи і заарештували, оголосивши „ворогом народу".

У Сосницькому районі член партії Айзенберг написав до райпарткому 48 заяв про „шкідливу роботу" 48 „ворогів народу", щодо них усіх „зробили висновки"; тепер, за часів „каяття" виявилося, що всі ці заяви цілком безпідставні. У Щорсівському (колишньому Сновському) районі на підставі заяви комуніста Письменного „зробили висновки" щодо народнього судді Шолома і прокуратора Майбороди за їх „звязки з ворогами народу"; тепер ствердили, що ця заява — цілковита неправда. У Чернигові народній суддя Брандт написав заяву на народнього суддю Олеряша, що це ворог народу, доказуючи це тим, що „сама інтонація голосу Олеряша, його голос, приглушений і непереконливий занадто симптоматичні і не випадкові". Цього було досить, щоб Олеряша виключити з партії і заарештувати. Тепер його привернули до попереднього становища. Співробітниця обласного відділу наркомздоровля Чайка не прийшла на роботу. Хтось висловив підозріння, чи не заарештували її, як „ворога народу". На тій підставі її без перевірки виключили з партії і зняли з роботи; виявилось, що вона несподівано занедужала, й її віддали до шпиталя.

Отже „каються" і виправляють „помилки". Невжеж можна припускати таку наївність людности, що вона не розбирається у цьому всьому?!

Л.

Військова диктатура в Румунії.

ВСІ ПАРТІЇ РОЗВЯЗАНІ. ВИБОРИ ВІДКЛИКАНІ. ВИЇМКОВИЙ СТАН.

Новий румунський уряд зібрався минулої ночі на засідання, на якому ухвалив м. ін. завісити діяльність політичних партій доки не переведе ревізії конституції, щодо загального голосування, відкликати розписані вибори та розтягнути виятковий стан на цілий край, передаючи військовій владі компетенції префектів та охорону публичного ладу. Цензуру загострено. Поліція залишається під зверхністю міністра внутрішних справ.

ЗАЯВА РУМУНСЬКОГО КОРОЛЯ ПРО ХАРАКТЕР НОВОГО УРЯДУ.

Король Карло оголосив заяву до народу, в якій стверджує: „З нагоди виборів розвинулась у Румунії пропаганда, що ввела заколот і неспокій в життя народу. Це довело до розагітування, що підважило істування народу.

Виступаючи в обороні тривких інтересів батьківщини, я утворив уряд, зложений з відповідальних людей, патріотів, що не піддають під впливи партій; вони матимуть змогу свобідно посвятитися праці, якої завданням виключно є добро держави. Цей новий уряд усуне державну адміністрацію зпід політичних впливів та візьметься до конституційних змін, що відповідатимуть новим потребам та аспіраціям народу.

Я постановив увійти на цю нову дорогу з енергією, переконаний, що вона веде до спасення батьківщини.

—o—

З польської преси.

„Гаффа" пана Войцеховського".

Ол. Бохенський про виступи послів Остафіна й Войцеховського на терені сойму.

У двотижневику „Політика" (давніше „Бунт Млодих") п. Ол. Бохенський у „Соймових записках" торкнувся відомого оклику пос. Остафіна у тому моменті, коли пос. Пеленський згадав прізвище б. львівського воєводи Дунін-Борковського. Пригадуємо, що тоді пос. Остафін крикнув:

„Не Пйотр, але Петро, бо я говорив з Дунін-Борковським і не міг інакше порозумітися з ним, як по українськи."

Цей оклик — каже п. Бохенський — з одного боку ґротесковий, бо про знання української мови у б. воєводи Борковського можна говорити так, як про польський корінь прізвища посла Остафіна, але з другого боку треба взяти на увагу змисл того оклику.

„Отож треба з притиском сказати, що спроба дискваліфікації польського політика тільки тим, що його посуджується за знання мови нашої найважнішої славянської меншини, — це трагічна картина сліпого завулка, куди завело нашу опінію те, що її постійно задурманюють бульварні націоналістичні часописи. Якто, отже ціла Польща зачинає думати поважно про українське питання, ціла молода ґенерація, навіть „народова" устами Васютинського приступає до ревізії найбільш підставових аксіомів нашої національної політики, а в тій хвилині в мурах сойму, де повинні збиратися найбільші, а не найнижчі уми краю, паде оклик, що висміває знання української мови і ґльорифікує іґноранцію, незнання, легковаження, неґування проблеми?!

Знаємо, що є спроби, щоб піднести дуже слабий авторитет сойму у Польщі. Знаємо, що люди, які стоять на сторожі конституції, хотіли би, щоб голоси, що падуть на соймовому форумі, мали відгомін у цілому краю, щоб не були тільки бурею у шклянці води. Але так само нещасний оклик посла Остафіна, як і характер деяких персональних розгривок відсувають цю можливість щораз дальше. Щораз частіше глядимо і слухаємо того, що приходить до нас із Вейської вулиці, як людина глядить на сумний обряд, що щораз більше легковажить суттєві проблеми, які стоять перед Річипосполитою."

Після того у замітці п. н. „Сойм проти Шептицького" п. Бохенський пише про виступ посла Войцеховського:

„Поза окликом посла Остафіна ще виступ посла Войцеховського проти Митрополита Шептицького є сумним доказом комплетної дезорієнтації нашого сойму в українській справі. Не приписуємо пану Войцеховському злої волі, бо булоб це надто образливе. Натомість мусимо висловити пересвідчення, що він не орієнтується навіть у найбільш основних політичних елементах українського громадянства, коли приписує Митрополитові Шептицькому протипольську ролю.

„Бо справді є навпаки. Катедра святого Юра є саме огнищем найбільш реальної, найбільш протибольшевицької, а з другого боку протитерористичної, отже і найбільш корисної для польської держави пропаґанди. Кожний, що мав нагоду стрінутися з діяльністю Митрополита, знає, кілько зусиль та заходів робить він у тому напрямі, щоб вихопити молодь з кіґтів терористичних, націоналістичних чи теж ідейно-комуністичних організацій. Можна сміло сказати, що якби не він, сьогоднішнє українське громадянство Малопольскі Всходнєй ділилосяб на атентатчиків та комуністів. Шептицький — це підпора найздоровішого, найкультурнішого і західньо-европейського, леґального українського націоналізму.

Про те, що це чоловий авторитет, якого навіть не було і не буде між україн-

НОВИЙ ЗАСТУПНИК НАРОДНЬОГО КОМІСАРЯ ОБОРОНИ СССР.

На заступника наркома оборони призначили командира 2 ранги Федька, дотеперішнього команданта Київської округи, нову зорю, що сходить на військовому небозводі СССР; можливо, що у звязку з ХХ-літнім ювилеєм червоної армії його іменують маршалом. Річ в тому, що по недавньому розгромі верхівки червоної армії і по фактичному знищенні командантів, що відіграли якусь ролю в роках 1919—1921, треба поповнити лави „героїв громадянської війни". Одною з найвідповідніших осіб для цього є Федько, що як ні як, а має шість орденів, а крім того брав участь у багатьох операціях разом з Якіром, отже все це можна поставити на рахунок заслуг Федька. На команданта Київської округи перевели з Харкова команданта Тимошенка, який довгий час командував корпусом кінноти на західньому кордоні й був уже заступником команданта Київської округи, отже не нову людину на правобережжі, що таке важне у теперішніх непевних часах... Але, що собі думає наркомат оборони, призначаючи Федька? Це ж „українізація" цього наркомату. Справді на чолі його, як ні як, а „землячок" з Катеринославщини, один заступник — Щаденко — „землячок" з Донбасу, а тепер додають ще „землячка" з Ромещини...

ПЕРІОД „ДОБРОСЕРДЕЧНОСТИ" У МОСКВІ.

Здається „товариш" Єжов справді трохи за дуже притиснув своїми рукавицями, що чи не почала пищати навіть терпелива людність, СССР?! А крім того не за горами ж вибори до верховних рад союзних республик, тут виборців не візьмеш на любов до „вожда", можуть статися всякі несподіванки, отже чи не краще вже тепер трохи приголубити виборців, тимчасово послабити віжки, а всі неприємности в минулому перекинути на рахунок місцевої влади. Отже з Москви дають директиву: „якщо ти справжній комуніст, то мусиш уміти розпізнати ворога від друга і друга від ворога, а якщо помилився, то кайся". І почалося „каяття", каються також і на совітській Україні. Наприклад у Чернигівській области: інструктор політвідділу Чернигівського залізничого вузла Комленко запитався начальника політвідділу Болотіна, чи буде при комунізмі існувати червона армія? Болотін „зробив висновки", Комленка виключили з партії, зняли з роботи і заарештували, оголосивши „ворогом народу".

У Сосницькому районі член партії Айзенберг написав до райпарткому 48 заяв про „шкідливу роботу" 48 „ворогів народу", щодо них усіх „зробили висновки"; тепер, за часів „каяття" виявилося, що всі ці заяви цілком безпідставні. У Щорсівському (колишньому Сновському) районі на підставі заяви комуніста Письменного „зробили висновки" щодо народнього судді Шолома і прокуратора Майбороди за їх „звязки з ворогами народу"; тепер ствердили, що ця заява — цілковита неправда. У Чернигові народній суддя Брандт написав заяву на народнього суддю Олеряша, що це ворог народу, доказуючи це тим, що „сама інтонація голосу Олеряша, його голос, приглушений і непереконливий занадто симптоматичні і не випадкові". Цього було досить, щоб Олеряша виключити з партії і заарештувати. Тепер його привернули до попереднього становища. Співробітниця обласного відділу наркомздоровля Чайка не прийшла на роботу. Хтось висловив підозріння, чи не заарештували її, як „ворога народу". На тій підставі її без перевірки виключили з партії і зняли з роботи; виявилось, що вона несподівано занедужала, й її віддали до шпиталя.

Отже „каються" і виправляють „помилки". Невжеж можна припускати таку наївність людности, що вона не розбирається у цьому всьому?!

Л.

Військова диктатура в Румунії.

ВСІ ПАРТІЇ РОЗВЯЗАНІ. ВИБОРИ ВІДКЛИКАНІ. ВИІМКОВИЙ СТАН.

Новий румунський уряд зібрався минулої ночі на засідання, на якому ухвалив м. ін. завісити діяльність політичних партій доки не переведе ревізії конституції, щодо загального голосування, відкликати розписані вибори та розтягнути виїмковий стан на цілий край, передаючи військовій владі компетенції префектів та охорону публичного ладу. Цензуру загострено. Поліція залишається під зверхністю міністра внутрішніх справ.

ЗАЯВА РУМУНСЬКОГО КОРОЛЯ ПРО ХАРАКТЕР НОВОГО УРЯДУ.

Король Карло оголосив заяву до народу, в якій стверджує: „З нагоди виборів розвинулась у Румунії пропаганда, що ввела заколот і несупокій в життя народу. Це довело до розагітування, що підважило істнування народу.

Виступаючи в обороні трівких інтересів батьківщини, я утворив уряд, зложений з відповідальних людей, патріотів, що не підпадають під впливи партій; вони матимуть змогу свобідно посвятитися праці, якої завданням виключно є добро держави. **Цей новий уряд усуне державну адміністрацію зпід політичних впливів та візьметься до конституційних змін, що відповідатимуть новим потребам та аспіраціям народу.**

Я постановив увійти на цю нову дорогу з енергією, переконаний, що вона веде до спасення батьківщини.

—o—

З польської преси.

„Гаффа" пана Войцеховського".

Ол. Бохенський про виступи послів Остафіна й Войцеховського на терені сойму.

У двотижневику „Політика" (давніше „Бунт Млодих") п. Ол. Бохенський у „Соймових записках" торкнувся відомого оклику пос. Остафіна у тому моменті, коли пос. Пеленський згадав прізвище б. львівського воєводи Дунін-Борковського. Пригадуємо, що тоді пос. Остафін крикнув:

„Не Пйотр, але Петро, бо я говорив з Дунін-Борковським і не міг інакше порозумітися з ним, як по українськи."

Цей оклик — каже п. Бохенський — з одного боку ґротесковий, бо про знання української мови у б. воєводи Борковського можна говорити так, як про польський корінь прізвища посла Остафіна, але з другого боку треба взяти на увагу зимсл того оклику.

„Отож треба з притиском сказати, що спроба дискваліфікації польського політика тільки тим, що його посуджується за знання мови нашої найважнішої славянської меншини, — це траґічна картина сліпого завулка, куди завело нашу опінію те, що її постійно задурманюють бульварні націоналістичні часописи. Якто, отже ціла Польща зачинає думати поважно про українське питання, ціла молода ґенерація, навіть „народова" устами Васютинського приступає до ревізії найбільш підставових аксіомів нашої національної політики, а в тій хвилині в мурах сойму, де повинні збиратися найбільші, а не найнижчі уми краю, паде оклик, що висміває знання української мови і ґльорифікує іґноранцію, незнання, легковаження, неґування проблеми?!

Знаємо, що є спроби, щоб піднести дуже слабий авторитет сойму у Польщі. Знаємо, що люди, які стоять на сторожі конституції, хотіли би, щоб голоси, що падуть на соймовому форумі, мали відгомін у цілому краю, щоб не були тільки бурею у шклянці води. Але так само нещасний оклик посла Остафіна, як і характер деяких персональних розгривок відсувають цю можливість щораз дальше. Щораз частіше глядимо і слухаємо того, що приходить до нас із Вейської вулиці, як людина глядить на сумний обряд, що щораз більше легковажить суттєві проблеми, які стоять перед Річипосполитою."

Після того у замітці п. н. „Сойм проти Шептицького" п. Бохенський пише про виступ посла Войцеховського:

„Поза окликом посла Остафіна ще виступ посла Войцеховського проти Митрополита Шептицького є сумним доказом комплетної дезорієнтації нашого сойму в українській справі. Не приписуємо пану Войцеховському злої волі, бо булоб це надто образливе. Натомість мусимо висловити пересвідчення, що він не орієнтується навіть у найбільш основних політичних елементах українського громадянства, коли приписує Митрополитові Шептицькому протипольську ролю.

„Бо справді є навпаки. Катедра святого Юра є саме огнищем найбільш реальної найбільш протибольшевицької, а з другого боку протитерористичної, отже і найбільш корисної для польської держави пропаґанди. Кожний, що мав нагоду стрінутися з діяльністю Митрополита, знає, кілько зусиль та заходів робить він у тому напрямі, щоб вихопити молодь з кігтів терористичних, націоналістичних чи теж ідейно-комуністичних орґанізацій. Можна сміло сказати, що якби не він, сьогодішнє українське громадянство Малопольскі Всходнєй ділилосяб на атентатчиків та комуністів. Шептицький — це підпора найздоровішого, найкультурнішого і західньо-европейського, леґального українського націоналізму.

Про те, що це чоловий авторитет, якого давно не було і не буде між україн-

ми, школа й писати. Щоб нашим пп. послам вложити лопатою до голови такі відомі речі, треба порівняти авторитет Митрополита з авторитетом, який мав би у нас маршал Пілсудський, якби народовці його ніколи не поборювали. Не порівнюю заслуг Вождя з заслугами Князя Церкви. Але авторитет Митрополита такий, який був у нас, у тих, що шанували маршала, саме його авторитет.

Тих кілька речень досить, щоб відмалювати ґаффу пана Войцеховського. Його виступ очевидно авторитету Митрополита не зменшить, ані його напрямку, що змагає до згідного співжиття, не змінить. Буде тільки ще одним памятником браку політичної культури, браку такту і ще одним аргументом у руках тих українців, що перестерігають перед „культурною місією" нашого народу. Не треба додавати, що хоч ніхто з польських послів у соймі не прикликав пана Войцеховського до порядку, то все-ж він не репрезентує нікого крім рівних собі знавців того питання."

—o—

22. січня у Парижі.

Українська еміграція у Парижі святкувала цього року дуже врочисто спогад 22-го січня.

В НАРОДНЬОМУ СОЮЗІ.

Публика слухає Універсалів Центральної Ради, які відчитує і пояснює їх значіння студ. уків п. Коваленко. Йдуть дві промови: пп. О. Киселиці і Л. Гувара, хор під проводом п. О. Чехівського, сольоспів п. Топольського. Свято закінчує інсценізація із стрілецького життя на основі твору Романа Купчинського. Прегарну сценічну декорацію виконала студентка Мистецької Академії п-і Одарка Гувар.

У ВІЙСЬКОВОМУ ТОВАРИСТВІ І ГЕНЕРАЛЬНІЙ ЕМІГРАЦІЙНІЙ РАДІ.

Українське громадянство, бувших вояків та численну чужинецьку публику вітають промовами п. Шумицький, ген. Удовиченко і п. Ковальський. В артистичній частині взяли участь: хор під проводом п. Ковальського, сольоспіви п-і Король і п. Соловаря та танковий виступ с. Петра Стефураничина. Промови-привіти представників кавказьких народів витала рясними оплесками ціла саля.

У ПРАВОСЛАВНІЙ ЦЕРКВІ.

Торжественну Службу Божу і панахиду за покійних вояків відправив о. парох Бриндзан. Прапори бувших французьких, італійських та португальських комбатантів похилились при звуках „Вічної Памяти", яку співав дуже добре вишколений хор. Щороку приходять б. комбатанти-чужинці, щоб віддати поклін Українським Героям, подібно, як і українські комбатанти реванжуються їх на їхніх національних святах. Комбатанти всіх народів взаємно себе шанують. Солідарність пролитої крови.

У ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКІЙ ЦЕРКВІ

У старовинній (із XII. віку) греко-католицькій церкві Сен-Жюліен Ле Повр відправив о. Перрідон торжественну Службу Божу у намірені Українського Народу. Українське громадянство та багато чужинців виповнили церкву по береги, а її мури, які бачили колись у себе Данте, почули мабуть уперше український спів: „Боже Великий Єдиний".

Ю. С.

З під Нижанкович під Крутами.

Памяти пок. Пінського Григорія.

Раньою весною 1918. р. — 19. березня — посувався вулицями Києва величезний сумний похоронний похід. Це десятки тисяч українського народу відпроваджували на вічний супочинок на Аскольдовому цвинтарі юнаків-героїв, що своїми молодечими грудьми ставили опір кривавим московським наїздникам під Крутами в дні 29. I. 1918. Попереду йшли учні київських шкіл, дівчата-учениці несли вінки і квіти, за домовинами йшла рідня полеглих. Лиш за двома домовинами не було нікого з рідні. Це були домовини учнів-гімназистів галичан. Це були домовини тих, що прийшли зпад далекого срібнопінного Сяну засвідчити своєю молодечою кровю та своїм життям, що серця всього українського народу бються в один такт. В одній з тих домовин спочив козак **Пінський Григорій**, учень VII. кл. української гімназії в Перемишлі, селянський син з Мальгович коло Нижанкович, перемиського повіту.

Минулої неділі у двацяті роковини героїчної смерти 300 юнаків-студентів, що згинули під Крутами, відбулись заходами перемиської молоді поминки в честь крутянських героїв у родинному селі одного з Крутянців — Пінського Григорія. Маси народу з Мальгович і довколичних сіл зібрались у церкві і довкола неї. Торжественну Службу Божу відправив о. декан Сендзік з Дроздович в асисті о. проф. д-ра Мельника з Нижанкович і місцевого пароха о. Сушка. Дуже гарну, патріотичну та зворушливу проповідь виголосив о. д-р Мельник. По Службі Божій була панахида. До Служби Божої співав хор читальні з Нижанкович, до панахиди хор з Цикова.

По церковних відправах маси народу пішли зорганізовано до читальні на святочну академію. Священики та представники перемиського громадянства під проводом д-ра Хробака Миколи вибрались до хати батьків пок. Пінського Григорія, де о. декан Сендзік і д-р. Сушечко зложили старенькім сивоволосим батькам крутянського героя подяку за те, що виховали такого сина, який за найвищий ідеал українського народу зложив своє життя.

На програму академії зложилися: зворушливе вступне слово студ. Стахова Евгена з Перемишля, продукції хорів читалень з Нижанкович, Цикова та Германович, деклямації і заключення, яке дуже гарно виголосив д-р Хробак Микола. Свято закінчилось відспіванням національного гимну.

Ця імпреза в родинному селі одного з крутянських героїв викликала незатерте враження. При кінці не від речі буде згадати, що перемиська молодь постановила зібрати фонди для будови відповідного памятника в Мальговичах і м. ін. накладом п. Барицького випустила відбитку знимки Гр. Пінського. Дохід з розпродажі цієї відбитки призначений на памятник.

К—к.

Православний патріярх Мирон Крістеа - премієром Румунії.

Румунський уряд Гоги зложив димісію — король її приняв. Причиною є мабуть постанова найвищого суду, який ствердив, що ревізія громадянства жидів невгідна з конституцією.

Після переговорів з давними премієрами, провідниками партій та іншими політичними діячами король заіменував новий уряд у такому складі:

Премієр: голова румунської автокефальної церкви патріярх Мирон Крістеа; віцепремієр і закорд. справи: Татареску; внутр. справи: Калінеску; скарб і справедливість Консікоф; військо, летунство і маринарка: Антонеску; торговля і промисл: Арджетояну; рільництво: Ионеску Сісесті; праця: Ніцеску; шляхи: Анджелеску; здоровля: Константінеску; освіта, віроісповідання, мистецтво: Яманді; без теки: Иорга, Анджелеску, марш. Авереску, Вайда Воєвод, ген. Вайтояну і Міронеску. Є це всі бувші премієри, в яких лише Гога і Маніу не мовились увійти до уряду.

Новий уряд зложив уже присягу.

НОВИЙ ПРЕМІЄР.

Патріярх Мирон Крістеа уродився в Семигороді 1868. р. Студіюючи в Сібіу та в Будапešті, брав він живу участь у семигородському національному русі під мадярською владою. 1920. р. став він митрополитом, 1925. р. патріярхом. Підчас панування теперішнього наслідника престола Михайла (від смерти Фердинанда до повороту Карла) був він членом регенційної ради.

ГОГА ПРОТИ НОВОГО РЕЖИМУ.

Дотеперішній премієр Гога заявив журналістам, що він відраджував королеві зміну, яку він увів з приходом нового уряду.

Сензаційна промова ґен. Желіґовського в Соймі.

У варшавському соймі почалась у четвер 10-го ц. м. генеральна дискусія над буджетом. Між іншими промовляв пос. Шимановський, який висловив думку, що Польща повинна здобути провідне становище на славянському сході. Це провідне становище повинно спиратися на союзі з Україною. На думку бесідника, можна цю ідею здійснити.

Велику сензацію викликала промова ґен. Желіґовського, який говорив про ролю начального вожда та критикував теперішній сойм і сенат стверджуючи, що ні одна з цих законодатних палат не віддає настроїв громадянства і не є виразником громадських течій. Політичні партії відсунені від впливу на політичну лінію держави. І тому, щоб президент міг орієнтуватися у справжніх настроях та змаганнях громадянства, та щоб міг успішно перевести консолідацію народу, бесідник пропонує створити дорадчий орган, що складавсяб з представників ідеольоґічних груп. Це не був би вічний уряд, але збір заслужених і досвідчених людей. До тієї ради пропонує покликати: Кардин. Гльонда, Кардин. Каковського, б. през. Войцеховського, марш. Сміґлого-Ридза, паню Пілсудську, Пристора, Вітоса, Ґорецького, Романа Дмовського, Вінц. Вітоса, Валеріяна Славека, Франца Бужка, Мар'яна Здзєховського, маршалів сойму і сенату, Артура Ґурського, Ал. Свентоховського, М. Ратая та когось із соціялістів, може Недзялковського.

В тому менті хтось із послів запитався: „А може Лібермана"? На те ген. Желіґовський відповів, що нічого не має проти того.

Без „Просвіти" — народу не виховаємо. Тому не жалуймо датків на скріплення діяльности „Просвіти"! Вступаймо всі в члени „Просвіти"!

Закладаю найрішучіший протест проти зневаги Митрополита.

З ПРОМОВИ О. СЕН. Р. ЛОБОДИЧА В СЕНАТІ.

Підчас дискусії над буджетом міністерства освіти в сенатській буджетовій комісії сен. о. Р. Лободич виголосив довшу промову, піддаючи гострій критиці політику міністерства віроісповідань та прилюдної освіти супроти українців.

Ствердив, що вселюдне українське шкільництво майже зовсім не істнує. Нема ні програм навчання української мови та української історії й географії, нема відповідних підручників, все це наслідки мовного закону з липня 1924. р. Одначе наше громадянство хоче користати з постанов і цього закону і тому вносило декларації у справі викладової мови в дотичній школі. Це викликало у шкільних і в адміністраційних чинників реакцію, щоб не допустити до свобідних заяв населення. Загальна адміністрація та шкільні інспекторати допустились багато провин, які не принесли чести ні законодавству, ні шкільній політиці. Між українськими учительськими масами панує велике безробіття; поверх 3.000 кандидатів учителів української народности є без праці, а численні подання до ріжних кураторій лишаються без відповіди. У двох останніх роках надано поверх 8.000 нових посад, але в тому принято лише 300 українців. Якби тією дорогою поступала далі ліквідація нашого безробіття серед учительства, то треба би 10 років ждати, щоб безробітні українці найшли працю. Тому звертаюсь до пана міністра, щоби звернув на цей стан свою увагу та підвищив кількість учительських посад для кандидатів-українців. Підкреслив, що на 14.000 учительства на терені львівської кураторії є 19,4% українців. Не маю нічого проти учительства польської національности, якщо воно має потрібні кваліфікації до навчання в українській мові, знає духа українського народу, шанує його звичаї та його релігію. На жаль, маємо багато прикладів злого відношення польського вчительства до нашого населення і тому вповні підтримую порушений у соймі внесок, щоби польська дитина мала вчителя-поляка, а українська дитина вчилася в своїй матірній мові при допомозі учителя-українця.

Опісля обговорив політику міністерства освіти супроти українських середніх і фахових шкіл та політики супроти української молоді у високих школах. Наші особисті старання у шкільної влади в справі Станиславова і Рогатина осталися без висліду. Коли говорю про середні школи, то мушу згадати, що п. міністр поминув цілковито потребу зорганізування відповідної кількости лицеїв і педагогіїв з українською мовою навчання. У ділянці середнього шкільництва мушу піднести ще поважне недомагання у справі шкільних підручників до української мови, та програм до навчання української мови, історії та географії. Дальше підкреслюю один незрозумілий для мене факт, чому предмет історії та географії так у середніх як і у вселюдних школах мусить ся викладати виключно в польській мові. Це виглядає так, неначе панове не хотілиб, щоб українська дитина довідалася про короля Баторія, чи короля Собіського, чи про Унію Люблинську в рідній мові. Не потребую тут вияснювати, що такий виклад в українській мові мав би поважний педагогічний, а навіть і політичний вплив. Дальше не розумію, чому польської мови, або історії та географії Польщі не може вчити учитель-українець в українській гімназії, який покінчив польський університет і здобув кваліфікації від професорів-поляків, отже дає гарантію, що свій виклад переведе якнайкраще та вповні відповість своєму завданню.

Пригадав, що українці втратили в 1920. р. всі українські катедри у львівському університеті, що уряд не виконав закону з 1922. р., про заснування українського університету і що до польських високих шкіл наша молодь має дуже обмежений доступ. Передовсім важко дістатися нашій молоді на такі фахові виділи як медицина, ветеринарія, фармація, дентистика, політехніка. На доказ навів драстичний факт з вересня 1937. р. про принятя до Стоматольогічної Академії у Варшаві 4-ох українців, 2-ох русских, 13-ох жидів, а решту поляків. На інших виділах не є краще. Зле ставиться університетська влада до нашої молоді під оглядом признаваних стипендій, звільнювання від оплат і т. п. допомоги харитативного характеру. Ще більші труднощі має наша молодь по скінченні студій, коли не може здобути для себе варстату праці. Тому нічого дивного, що попадає в духову депресію і хапається в цій розпуці непотрібної нікому реакції. Тут потрібна негайна поміч не лише міністра освіти, але цілого уряду, якщо він щиро бажає ліквідувати напруження у польсько-українських взаєминах.

Крім загально-освітньої політики мушу кілька слів сказати як священник до віроісповідної політики міністерства. Зацікавлення цею віроісповідною політикою збільшилося по останньому виступі одного з послів у буджетовій комісії сойму. По цьому сумному факті я переконався, що в ділянці віроісповідань є щось у великій мірі не впорядку. В нечуваний спосіб заатаковано греко-католицьке духовенство взагалі, а передовсім Архипастиря цього духовенства, Найдостойнішого Отця Митрополита Шептицького. Старалися підірвати авторитет нашого духовенства у громадянстві, викликати недовіря до Найвищого Достойника Греко-Католицької Церкви, старалися викликати недовіря влади до нашого духовного стану. Атаковано тих, які не могли з місця боронитися, бо їх не було. З болем стверджую, що міністр не станув в обороні поневіряної гідности Архипастиря і греко-католицького духовенства, якого доля звязана з ресортом міністерства віроісповідань та прилюдної освіти. Не хочу входити в мерітум дискусії в соймі, але бажаю з цього місця коротко висловити правдивий жаль, що цей факт мав місце у цій високій палаті, що там критикували конкордат, заключений з Апостольською Столицею і ратифікований Польщею і що найгірше, образливо потрактовано Найвищого Достойника, Голову Греко-Католицької Церкви, Отця Митрополита Шептицького, авторитет серед цілого україн-

ЛІВІЯ НОЙМАН.

Кошик з трояндами.

Гастон Делюбак мав добрий день: йому вдалося закінчити один із найкращих цьогорічних інтересів. Чистий зиск — 100.000 франків.

Скінчивши конференцію у свого одного товариша-бізнесмена, він відослав свого шофера і пішов пішки. Відчував приємність на проході у зимовий погідний день. Ідучи так безжурно назад подумав, що добре булоб зробити жінці якусь несподіванку. Це прийшло йому на думку вперше за ввесь час подружжя. Бо він робив досі своїй жінці дарунки в точно означені дні — на іменини чи на Різдво, але ніколи отак собі імпровізовано. Його ділове життя було занадто нервове і він не мав часу на такі думки.

Зате сьогодні зимове сонце якось дуже добре відійшло до такого настрою.

Делюбак увійшов до крамниці із квітами „Павільон" і закупив кошик прегарних троянд. Він вибрав такі, які Сузеті найбільше подобалися.

Вернувшися до бюра пригадав собі, що забув долучити до кошика свій білет з кількома словами і це було йому неприємно. Зателефонував до „Павільону" питаючи, чи квіти вже відослані. „Саме висилаємо" — відповіли йому. — То прошу додати ще до кошика карточку з кількома словами; запишіть, я вам подиктую: „Моїй найдорожчій Сузеті ...так, так... Су-зе-ті... тисяч цілунків". „Нічого більше?" — спитала його продавниця. — Ні, це все... „А як підписати?"

Та на це питання вона вже не почула відповіді, бо Дельбак механічно повісив слухальце.

Сузета аж крикнула із захоплення, коли їй принесли кошик чудових троянд. Вона прочитала карточку і вибігла до передпокою, де ще стояла дівчина з крамниці.

— Як виглядав той панок, що казав вислати ці квіти?

Дівчина зацукалася.

— Середніх літ... ані грубий ані худий... ні, трохи товстіє...

— Так? сказала пані Сузета і задумалася. Вона вела живе товариське життя — ходила на танці, до каварень, на балі, грала бриджа, займалася ріжними спортами, влітку виїжджала над море, навіть часом їздила верхи. З того виходило, що вона мала широке коло знайомих. Сузета була гарна і мала неодну симпатію... але будьмо дискретні. Було ясно, що Сузета не могла догадатися, хто міг прислати їй такі квіти. Вона переходила в думці довгу чергу своїх знайомих і рішила, що це був хтось не з її „типу", коли він уже товстів.

Сузета стояла безрадно над запашними трояндами і думала над тим, що і текст на долученій картці можна брати з ріжного погляду: він був підхлібний для неї, але і нахабний. Після цього пригадала собі, що Гастон може кожної хвилини вернутися до хати, отже краще було квіти десь сховати. Вона покликала служницю і казала її занести в якийсь невидний куток.

Гастон Делюбак вернувшися до хати шукав надаремне довкола свого гарного дарунку. Розчарувало його і те, що Сузета зустріла його як звичайно, зовсім холодно. „Чому вона нічого не згадує про квіти?" — він думав, почуваючи себе ніяково.

— Чи нема нічого нового? — спитав.

Сузета глянула на нього здивовано, стягнувши брови.

— Ні, нічого. А що малоб бути?

— Ні, я тільки так... — і Гастон подумав: „Може квітів ще не прислали".

Тому, що це мала бути несподіванка, Гастон рішив передовсім розглянутися по хаті. „Незвичайне легковаження" казав до себе, думаючи про фірму „Павільон". Так ходячи по хаті, він зайшов аж до маленького сальонику, що стояв узимі зачинений та неопалений, хіба, що вживали його для гостей. У самому кутку за канапою стояв кошик із трояндами — його дарунок.

„Чому вона нічого не згадала про ці квіти?" „Чому вона казала їх тут сховати?"

Його погляд упав на карточку, що висіла при кошику і аж тепер він пригадав собі, що забув сказати телефонічно, щоб додали його імя. Тепер уже зрозумів: Сузета не знає від кого дістала дарунок... і навіть не підозріває, що це могло бути від нього!

Гастон увійшов до їдальні:

— Що це за квіти? — спитав трохи подразненим голосом.

— Які?

— А ті, що я найшов зовсім випадково у сальоні. Виглядає так, якби ти їх там навмисне сховала?

— Я? навмисне? — відповіла збентежено Сузета.

— А коли ні, то скажи мені від кого вони?

Сузета почала бавитися торочками завіски.

— Гастоне! тобі може це видатися дивним, але я не маю поняття. Кіш прийшов без підпису.

— Так? ти не маєш поняття? А ця присвята? Хто міг її написати?

Закладаю найрішучіший протест проти зневаги Митрополита.

З ПРОМОВИ О. СЕН. Р. ЛОБОДИЧА В СЕНАТІ.

Підчас дискусії над буджетом міністерства освіти в сенатській буджетовій комісії сен. о. Р. Лободич виголосив довшу промову, піддаючи гострій критиці політику міністерства віроісповідань та прилюдної освіти супроти українців.

Ствердив, що вселюдне українське шкільництво майже зовсім не істнує. Нема ні програм навчання української мови та української історії й географії, нема відповідних підручників, все це наслідки мовного закону з липня 1924. р. Одначе наше громадянство хоче користати з постанов і цього закону і тому вносило деклярації у справі викладової мови в дотичній школі. Це викликало у шкільних і в адміністраційних чинників реакцію, щоб не допустити до свобідних заяв населення. Загальна адміністрація та шкільні інспекторати допустились багато провин, які не принесли чести ні законодавству, ні шкільній політиці. Між українськими учительськими масами панує велике безробіття; поверх 3.000 кандидатів учителів української народности є без праці, а численні подання до ріжних кураторій лишаються без відповіди. У двох останніх роках надано поверх 8.000 нових посад, але в тому принято лише 300 українців. Якби тією дорогою поступала далі ліквідація нашого безробіття серед учительства, то треба би 10 років ждати, щоб безробітні українці найшли працю. Тому звертаюсь до пана міністра, щоби звернув на цей стан свою увагу та підвищив кількість учительських посад для кандидатів-українців. Підкреслив, що на 14.000 учительства на терені львівської кураторії є 19,4% українців. Не маю нічого проти учительства польської національности, якщо воно має потрібні кваліфікації до навчання в українській мові, знає духа українського народу, шанує його звичаї та його релігію. На жаль, маємо багато прикладів злого відношення польського вчительства до нашого населення і тому вповні підтримую порушений у соймі внесок, щоби польська дитина мала вчителя-поляка, а українська дитина вчилася в своїй матірній мові при допомозі учителя-українця.

Опісля обговорив політику міністерства освіти супроти українських середніх і фахових шкіл та політики супроти української молоді у високих школах. Наші особисті старання у шкільної влади в справі Станиславова і Рогатина осталися без висліду. Коли говорю про середні школи, то мушу згадати, що п. міністр поминув цілковито потребу зорганізування відповідної кількости ліцеїв і педагогіїв з українською мовою навчання. У ділянці середнього шкільництва мушу піднести ще поважне недомагання у справі шкільних підручників до української мови, та програм до навчання української мови, історії та ґеографії. Дальше підкреслюю один незрозумілий для мене факт, чому предмет історії та ґеографії так у середніх як і у вселюдних школах муситься викладати виключно в польській мові. Це виглядає так, неначе панове не хотілиб, щоб українська дитина довідалася про короля Баторія, чи короля Собіського, чи про Унію Люблинську в рідній мові. Не потребую тут вияснювати, що такий виклад в українській мові мав би поважний педаґоґічний, а навіть і політичний вплив. Дальше не розумію, чому польської мови, або історії та ґеографії Польщі не може вчити учитель-українець в українській ґімназії, який покінчив польський університет і здобув кваліфікації від професорів-поляків, отже дає ґарантію, що свій виклад переведе якнайкраще та вповні відповість своєму завданню.

Пригадав, що українці втратили в 1920. р. всі українські катедри у львівському університет, що уряд не виконав закону з 1922. р., про заснування українського університету і що до польських високих шкіл наша молодь має дуже обмежений доступ. Передовсім важко дістатися нашій молоді на такі фахові виділи як медицина, ветеринарія, фармація, дентистика, політехніка. На доказ навів драстичний факт з вересня 1937. р. про приняття до Стоматольоґічної Академії у Варшаві 4-ох українців, 2-ох русских, 13-ох жидів, а решту поляків. На інших виділах не є краще. Зле ставиться університетська влада до нашої молоді під оглядом признаваних стипендій, звільнювання від оплат і т. п. допомоги харитативного характеру. Ще більші трудноші має наша молодь по скінченні студій, коли не може здобути для себе варстату праці. Тому нічого дивного, що попадає в духову депресію і хапається в цій розпуці непотрібної нікому реакції. Тут потрібна негайна поміч не лише міністра освіти, але цілого уряду, якщо він щиро бажає ліквідувати напруження у польсько-українських взаєминах.

Крім загально-освітньої політики мушу кілька слів сказати як священник до віроісповідної політики міністерства. Зацікавлення цією віроісповідною політикою збільшилося по останньому виступі одного з послів у буджетовій комісії сойму. По цьому сумному факті я переконався, що в ділянці віроісповідань є щось у великій мірі не впорядку. В нечуваний спосіб заатаковано греко-католицьке духовенство взагалі, а передовсім Архипастиря цього духовенства, Найдостойнішого Отця Митрополита Шептицького. Старалися підірвати авторитет нашого духовенства у громадянстві, викликати недовіря до Найвищого Достойника Греко-Католицької Церкви, старалися викликати недовіря влади до нашого духовного стану. Атаковано тих, які не могли з місця боронитися, бо їх не було. З болем стверджую, що міністр не станув в обороні поневіряної гідности Архипастиря і греко-католицького духовенства, якого доля звязана з ресортом міністерства віроісповідань та прилюдної освіти. Не хочу входити в мерітум дискусії в соймі, але бажаю з цього місця коротко висловити правдивий жаль, що цей факт мав місце у цій високій палаті, що там критикували конкордат, заключений з Апостольською Столицею і ратифікований Польщею і що найгірше, образливо потрактовано Найвищого Достойника, Голову Греко-Католицької Церкви, Отця Митрополита Шептицького, авторитет серед цілого україн-

ВІВІЯ НОЙМАН.

Кошик з трояндами.

Ґастон Делюбак мав добрий день: йому вдалося закінчити один із найкращих цьогорічних інтересів. Чистий зиск — 100.000 франків.

Скінчивши конференцію у свого одного товариша-бізнесмена, він відослав свого шофера і пішов пішки. Відчував приємність на проході у зимовий погідний день. Ідучи так безжурно назад подумав, що добре булоб зробити жінці якусь несподіванку. Це прийшло йому на думку вперше за ввесь час подружжя. Бо він робив досі своїй жінці дарунки в точно означені дні — на іменини чи на Різдво, але ніколи отак собі імпровізовано. Його ділове життя було занадто нервове і він не мав часу на такі думки.

Зате сьогодні зимове сонце якось дуже добре підійшло до такого настрою.

Делюбак увійшов до крамниці із квітами „Павільон" і закупив кошик прегарних троянд. Він вибрав такі, які Сузеті найбільше подобалися.

Вернувшися до бюра пригадав собі, що забув долучити до кошика свій білет з кількома словами і це було йому неприємно. Зателефонував до „Павільону" питаючи, чи квітки вже відослані. „Саме висилаємо" — відповіли йому. — То прошу додати ще до кошика карточку з кількома словами; запишіть, я вам подиктую: „Моїй найдорожчій Сузеті ...так, так... Су-зе-ті... тисяч цілунків". „Нічого більше?" — спитала його продавниця. — Ні, це все... „А як підписати?"

Та на це питання вона вже не почула відповіді, бо Дельбак механічно повісив слухальце.

*

Сузета аж крикнула із захоплення, коли їй принесли кошик чудових троянд. Вона прочитала карточку і вибігла до передпокою, де ще стояла дівчина з крамниці.

— Як виглядав той панок, що казав вислати ці квіти?

Дівчина зацукалася.

— Середніх літ... ані грубий ані худий... ні, трохи товстіє...

— Так? сказала пані Сузета і задумалася. Вона вела живе товариське життя — ходила на танці, до каварень, на балі, грала бриджа, займалася ріжними спортами, влітку виїжджала над море, навіть часом їздила верхи. З того виходило, що вона мала широке коло знайомих. Сузета була гарна і мала неодну симпатію... але будьмо дискретні. Було ясно, що Сузета не могла догадатися, хто міг прислати їй такі квіти. Вона переходила в думці довгу чергу своїх знайомих і рішила, що це був хтось не з її „типу", коли він уже товстів.

Сузета стояла безрадно над запашними трояндами і думала над тим, що і текст на долученій картці можна брати з ріжного погляду: він був підхлібний для неї, але і нахабний. Після цього пригадала собі, що Ґастон може кожної хвилини вернутися до хати, отже краще було квіти десь сховати. Вона покликала служницю і казала їй занести в якийсь невидний куток.

Ґастон Делюбак вернувшися до хати шукав надаремне довкола свого гарного дарунку. Розчарувало його і те, що Сузета зустріла його як звичайно, зовсім холодно. „Чому вона нічого не згадує про квіти?" — він думав, почуваючи себе ніяково.

— Чи нема нічого нового? — спитав.

Сузета глянула на нього здивовано, стягнувши брови.

— Ні, нічого. А що малоб бути?

— Ні, я тільки так... — і Ґастон подумав: „Може квітів ще не прислали".

Тому, що це мала бути несподіванка, Ґастон рішив передовсім розглянутися по хаті. „Невибачне легковаження" казав до себе, думаючи про фірму „Павільон". Так ходячи по хаті, він зайшов аж до маленького сальонику, що стояв узимі зачинений та неопалений, хіба, що вживали його для гостей. У самому кутку за канапою стояв кошик із трояндами — його дарунок.

„Чому вона нічого не згадала про ці квіти?" „Чому вона казала їх тут сховати?"

Його погляд упав на карточку, що висіла при кошику і аж тепер він пригадав собі, що забув сказати телефонічно, щоб додали його імя. Тепер уже зрозумів: Сузета не знає від кого дістала дарунок... і навіть не підозріває, що це могло бути від нього!

Ґастон увійшов до їдальні:

— Що це за квіти? — спитав трохи подразненим голосом.

— Які?

— А ті, що я найшов зовсім випадково у сальоні. Виглядає так, якби ти їх там навмисне сховала?

— Я? навмисне? — відповіла збентежено Сузета.

— А коли ні, то скажи мені від кого вони?

Сузета почала бавитися торочками завіски.

— Ґастоне! тобі може це видатися дивним, але я не маю поняття. Кіш прийшов без підпису.

— Так? ти не маєш поняття? А ця присвята? Хто міг її написати?

ського громадянства та ображено наше духовенство. В обороні цього духовенства та його чести і в обороні авторитету нашої церковної влади, як один із членів греко-католицького духовенства, як його представник у сенаті, закладаю щонайрішучіший протест проти подібної поведінки нашої духовної влади та нашого духовенства.

Вкінці ствердив, що в Польщі ліквідують етати учителів релігії у школах, редукують години релігії і позбавляють дітвору науки релігії, бо не допускають священників до вселюдних шкіл та відбирають їм право навчання релігії, а учителі зневажливо відносяться до гр.-кат. духовенства. Тому слід перестати говорити нам лише про наші обовязки і найвищий час приступити до дискусії у справі реалізації наших скромних, але слушних вимог. Промовець ствердив, що міністерство освіти веде таку саму негативну політику супроти українського народу, як міністерство хліборобства.

За приналежність до Організації Українських Націоналістів.

ВЕЛИКИЙ ПОЛІТИЧНИЙ ПРОЦЕС У ЗОЛОЧЕВІ.

ТРИНАЦЯТИЙ ДЕНЬ РОЗПРАВИ.

Попереднього дня у вечірніх годинах промовляв прокуратор, який широко обговорив діяльність Організації Українських Націоналістів, а зокрема акції на терені радехівського повіту. Наприкінці промови прокуратор підкреслив, що милосердя підсудних тільки їх роззухвалилоб, а цього не можна робити.

Тринатцятого дня розправи промовляли оборонці: д-р **Струсевич**, д-р **Краснопера**, що боронив підсудного Казанівського, м-р **Е. Олесницький** в обороні малолітніх підсудних М. Берези, Тарнавського і Карпова, та д-р **В. Безпалько**.

—o—

В Німеччині не було ніяких заворушень.

Кореспондент ПАТ-а рішуче заперечує вістки, немов би в Німеччині дійшло до якихнебудь заворушень. Швайцарська телеграфічна агенція дементує поголоску про втечу кількох німецьких генералів до Швайцарії. Б. наслідник німецького престола зовсім не втік з Німеччини, лиш виїхав до Італії, щоби займатися зимовими спортами. Князь Людвик Фердинанд не є арештований.

ЧОМУ РІБЕНТРОП СТАВ НІМЕЦЬКИМ МІНІСТРОМ ЗАКОРДОННИХ СПРАВ?

„Берлінер Тагеблят" ось як коментує факт, що Рібентроп перейняв від Нойрата керму закордонної політики:

„Рібентроп здавна співпрацював близько з Гітлером як його надзвичайний повноважник. Мало хто крім нього так добре обзнайомлений з намірами канцлера. Часто брався він до справ спеціяльно важних для Гітлера. Само собою зрозуміле, що між завданнями німецької закордонної політики найважніше місце припадає з огляду на те німецько-британському порозумінню на справедливій, успішній площині, яку означив Гітлер — на потрійному протикомуністичному пакті. У цій справі не буде ніяких змін.

Ділом ушануйте память тих, що своїм зусиллям та терпінням поставили нас у ряд націй.

Суєта пригадала собі з переляком, що не відорвала від кошика карточки:

— Я справді не знаю. Може це дурний жарт.

Гастонові було дуже прикро, що його жінка навіть не догадується, щоб він міг прислати їй такий дарунок.

— Ти щось скриваєш передімною? — крикнув дико.

— Гастоне! змилуйся...

— Я вже догадуюся!

— Ні, це не може бути! Я присягаю тобі, що не знаю, від кого це моглоб бути.

— Я тобі не вірю.

Суєта почала плакати. Гастон не переставав кипіти.

— Скажи мені зараз, від кого це?

— Яж тобі присягаю, що не знаю.

— Саме факт, що ти не знаєш є найкращим доказом, які ти маєш знайомства! Найкраще признатися до тої таємниці... Я хочу знати всю правду!

Делобак стояв червоний, увесь схвильований, нахилившися над Суєтою як над жертвою. У кімнаті панувала мертвецька тиша. Суєта сиділа згорбившися і плакала безрадно. Її уста тремтіли, якби хотіли щось сказати і не могли найти слів.

— Я слухаю тебе! — кричав Гастон.

Суєта піднесла голову. Тепер було видко, що вона вже перемогла в собі страх і рішилася стати щирою. Ось-ось і він довідається...

У тій самій хвилині його охопив страх. Він підніс руку до чола, якби нараз щось пригадав собі. Він зрозумів, що від признання Суєти може змінитися ціле його життя і силувано усміхнувся. Підбіг до Суєти, обняв її і сказав швидко:

— Ах, ти дурненька... то ти не догадалася, що ці квіти від мене?

Початок в. г.

Перед процесом ОУН на Волині.

З числа 75 осіб, про які згадували часописи, дістали повідомлення про продовження слідства до 31. травня включно всього 33 особи. З решти тих, що не дістали повідомлення, дня 5. лютого випустили на волю, з залишенням під доглядом поліції, двох арештованих, що перебували в луцькій вязниці, а саме: студента львівського університету Макара Середюка з луцького повіту і студента Григора Оборського з Дубенщини. Сподіваються, що й решта арештованих, які не дістали повідомлення про продовження слідства, теж будуть випущені на волю.

Зверхню керму слідством передано слідчому судді люблинського апеляційного суду Обстові. Цей факт різно коментують на Волині, зокрема в правничих колах.

—o—

По широкому світі.

Японія святкує 50. роковини проголошення конституції. З тої нагоди проголошено амнестію, завдяки якій привернено громадянські права 300 тисячам японців; половина з них була засуджена за політичні провини.

В Америці скількість безробітних зросла за 3 минулі місяці на 3,000.000 і дійшла тепер до 13,000.000.

Мадярський регент Горті вернувся до Будапешту, де на двірці повитали його члени уряду, представники вищих органів влади та населення.

В американській армії переходить на емеритуру 20-ох генералів та кільнадесятьох інших вищих старшин.

Австрійський уряд продовжив військову службу на 6 місяців та приспішив бранку на 1 рік.

Румунська ліберальна партія обіцяла не робити труднощів новому урядові.

Грецький віцеміністр Нікодузіс заявив представникам закордонної преси, що з Атен виселено 12 політиків; у краю спокійно.

—o—

Що писало „Діло" 50 років тому.

Ч. 24. Понеділок, 13. (1.) лютого 1888.

ВІДНОСИНИ В КРАЮ.

В „Перегляді часописів" читаємо:

„Петербурський „Край" (польський часопис — Ред.) умістив в останньому (4-тому) числі ... допис зпід Кракова про ювилей 30-літньої журн... стичної праці п. Платона Костецького, співробітн... „Газети Народової". Цей допис заслугує на ... увагу, бо подає кілька дуже удачних погляд... відносини в краю.

„Автор наперед дає коротку замітку про ювил... в краю. „Останнє десятиліття — пише — можна назвати в краю ювилейною епохою. Від часу ... вилею Крашевського (в Кракові) всяким ювилеям у нас нема кінця. Радникові, що заслужився ... що 25 літ порпався у фасцикулах, підвладні урядн... ці роблять ювилей і славлять його мов лицаря. Про... фесорові, що чверть віку стояв на катедрі, але ... тим нічого більше не зробив, товариші й ученики ... ладжують ювилей і під небеса виносять його незви... чайні чини".

Платонові Костецькому уладили ювилей не ... якусь його журналістичну діяльність, але з ... причин. Поперше, уладила його горстка поляків, ... визнають ту саму засаду, що й Костецький, ... ятського священника, що можна розвязати „рус... справу" станувши на становищі „генте рутену... ціоне польонус". Костецький, хоч українець з ... дження, був увесь час редактором „Газети Народ... вої". По друге, уладили йому ювилей тому, ... був на тодішні часи дуже чистий характер. „Деморалізація сервілізму, а нанінець загальна нужда, ... край щораз більше западає — це причини, чому ... краю так мало чистих характерів. Дезерція з ... го табору до другого у нас на деннім порядку. ... сол, що вчора запекло боровся з працією, ... ступає як гарячий її речник, бо дістав за те ... інтратних синекур; письменник, що ще вчора ... поступовцем, через закристію переходить до консер... вативного табору, але за те небавом тепло собі ... пить; а денникар, що в небувалий досі спосіб ... ся свого минулого, щоб піти на службу великим ... нам і фінансістам, хоч за те його мало бють, ... собі з того не робить, бо за кні йому добре платять... Серед таких відносин чистий характер — це рідкість ... і тому належиться йому честь... Костецький ... не продавався, хоча нераз і бідував — і це ... причина його ювилею... Але я — пише ... „Краю" — уважав потрібним представити той ... лей у правдивому світлі, бо багатьох, що не ... з нашими відносинами, могло би хибно думати, ... цілий край поділяє погляди Костецького на ... ку справу і тому вшанувала його ювилеєм. Тим... їй це вні снилося!"

ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙНА ТЕХНІКА ТОДІШНІХ ЧАСІВ.

В „Новинках":

— НЕДАВНЮ ПРОМОВУ КН. БІСМАРКА ... го самого дня розіслав телеграфічний уряд в Бер... на всі сторони світу в 1218 телеграмах з ... словах. Ціла промова має 10.997 слів. Щоби ... рити висилку телеграм працювало 235 урядовців ... 222 телеграфічних апаратах.

СНІГОВІЇ.

Наслідком великих сніговій перестали ходити ... їзди на шляху Львів-Краків. Вся почта з Відня, Бер... ліна, Кракова і з Росії застрягла у Тарнові.

Спільний фронт

РИМУ, БЕРЛІНА, ЛІСАБОНИ І БУРГОСУ В КОМІТЕТІ НЕІНТЕРВЕНЦІЇ.

Як подає з Льондону „Трібуна", вчора (четвер) відбулась у тамошній італійській амбасаді нарада, в якій узяли участь дипломатичні представники Італії, Німеччини, Португалії та національної Еспанії. Вони устійнили спільну лінію політики на найближчій сесії комітету неінтервенції, що відбудеться в середу.

ПІД ЯКОЮ УМОВИНОЮ ДІСТАНЕ ЕСПАН... СЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УРЯД КОМБАТАН... СЬКІ ПРАВА?

На вчорашній 2-годинній розмові ... на з італійським амбасадором Грандієм ... змінити британські пропозиції у справі ... ції добровольців. На основі цього ... національний уряд дістане автоматично ... воюючої сторони у хвилині, як по обох ... нах залишиться лише передбачена ... рівна скількість чужинців-добровольців.

Тільки освіта й виховання запевнять ... бутність Народу. Тимто не жалуймо датків на освітньо-виховну працю „Просвіти"!

Економічний огляд.

Серед проєктів реорґанізації господарського життя в Польщі.

АЛЯРМИ ПРО ВПРОВАДЖЕННЯ ДО ПРОМИСЛУ, ТОРГОВЛІ І КОМУНІКАЦІЇ ПРИМУСОВИХ КОРПОРАЦІЙ.

Хто перечитує господарську пресу в Польщі чи господарські сторінки політичної преси, або звідомлення з промов міністрів економічних ресортів і представників господарських кол, той засадно зустрічає сліди гострого антагонізму лібералістичної та етатистичної думки в Польщі. В ост. часі особливо багато шуму наробила вістка, що варшавське міністерство промислу і торговлі підготовляє проєкт примусової організації господарського життя у формі корпорацій. Інспіратором цього проєкту має бути Бюро Господарського Плянування, яке зуміло здобути для цього проєкту прихильність міродайних чинників.

Докладніші подробиці цього проєкту ніде не були офіціяльно оголошені. З звіту відомого краківського економіста Ф. Цвайґа плянований польський корпораціонізм мав би виглядати ось-так: Поодинокі відтинки промислу, торговлі і комунікації мали би спільні примусові організації. В їх склад входилиб представники працедавців і працівників. Ці обєднання — щось посереднє між примусовим картелем і корпорацією — повсталиб або на підставі ухвали частини підприємців, або на підставі відповідного зарядження влади. Широкі права нових організацій дотичилиб реґуляції і контролі виробництва, збуту і цін, умовин обміну, заграничних оборотів, зужиття сирівців, затруднення працівників і умовин їх праці, тощо. Кожна з тих організацій малаб делеґата міністра промислу і торговлі з широкими і (як слушно здогадується п. Цвайґ) вирішними правами.

Якщо інформації польського економіста правдиві, то нема сумніву, що коли здійснять цей проєкт, тоді все господарське життя в Польщі найдеться під диктатом урядових чинників і що це життя оформлюватись буде під безпосереднім впливом державної бюрократії. Не диво, що вістка про ці задуми викликала широкий відгук та загальні протести, і то не тільки в якомусь органі Левіятана, але поголовно, скрізь де не прийнявся ще бацил тоталізму, де „вимоги оборонности держави", тощо, не знищили критичного змислу щодо омніпотенції держави. Спроби законспірувати диктатуру з центру в усіх ділянках економічного життя при помочі нібито самоврядних форм, не находять сьогодні наївних вірних. Кожному ясно, що проєктовані корпорації булиб тільки тереном, де уряд проголошував би свої розпорядки, давав би накази, проти яких не моглоб бути спротиву.

В загальному хорі спротиву замітний є голос озонівської „Газети Польскої", що ввесь час ломить копії в обороні державного інтервенціонізму. Навіть вона добачує в проєкті риск передчасного експерименту. Треба — мовляв — ще почекати. „Щойно тоді, коли буде певність в успіх інтервенції покликаних до того державних органів, щойно тоді цей проєкт перестане розбуджувати острах за риск" — пише „Газета Польска". Та в засаді очевидно мрії про заведення корпорацій в Польщі приємні цій трибуні етатистичної думки, бо це мрії табору, що його вона сьогодні репрезентує.

Реакція уряду на ці чутки не розсіває причин занепокоєної публичної опінії, — як це слушно зазначила „Щод. Газета Гандльова". Вияснення міністра Романа в цій справі „відбігає досить далеко від дуже ясних дотеперішніх його енунціяцій. Позволяє воно на висновки, що проєкти реорганізації господарського життя є дійсно в підготові, та не дає ніяких реальних форм для того, що має бути створене". Консервативний „Час", обговорюючи широко ці „бюрократичні мрії" кінчить свої міркування ось-таким побажанням: Найкраще булоб, якби згаданий проєкт закону взагалі не вийшов поза будинок міністерства промислу і торговлі і то без огляду на те, чи вже він закінчений, чи щойно початий. Щоправда не здійснилися би тоді мрії „бюрократичних чинників" про контролю діяльности промислу до самих подробиць, але те булоб напевно згідне з інтересами цілої польської держави.

Ми, українці, мусимо з особливим зацікавленням слідкувати за ходом боротьби двох напрямків господарської думки в Польщі: „лібералізмом" (хоч би в цій немилосерно обкроєній формі, яку має теперішний госп. режім у Польщі, з частинним тільки правом на цю назву), й „етатизмом". Чим сильніше затискатись будуть урядові кліщі в ділянці економіки, тим гірші будуть перспективи розвитку нашої господарської справи, бо тоді ростиме вартість метрики і національної леґітимації, а меншатиме вартість підприємчивости, меткости, організаційного хисту й інших особистих та збірних прикмет, на яких ми основуємо наше господарське „сьогодні" і краще господарське „завтра".

В. Н—вич.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА.

УКРАЇНСЬКА І ПОЛЬСЬКА КООПЕРАЦІЯ.

„Експрес Поранни", забираючи голос у дискусії над питанням суспільної праці, звернув увагу на кооперацію, при чому вказує на життєвість і змисть українського кооперативного руху.

„Тайна розвою української кооперації — пише цей щоденник — лежить в її величезному динамізмі. Українська кооператива заспокоює потреби не тільки господарські, але і суспільні, політичні. Українська інтеліґенція находить у кооперативах вартстати праці і заробку. Атмосфера праці є на тому відтинку дуже висока, сильний є ентузіязм і сильна є амбіція керманичів і працівників.

Розвоєві української кооперації, розвоєві зрештою дуже свіжої дати, бо щойно від 1918 р. (?!), польське громадянство східних воєвідств не зуміло чи не змогло протиставити нічого вартісного сильне. Господарсько-суспільна акція кооперативного типу є — наскільки йде про польське населення — дуже слаба".

У дальших своїх міркуваннях „Е. П." висказує погляд, що методи праці гальмують розвій суспільно господарських організацій на чолі з кооперацією. Слабе заінтересування інтеліґенції, понижання підійти ласкіш до польського хлопа і кольоніста, спричинюють те, що активізм українців диспонує позиція. Висновок „Експресу Поранного": методи суспільно-господарської праці серед польського населення східних воєвідств треба підшити ревізії, і то швидко, бо „час наглить".

ЗАКІНЧЕННЯ III. БРАНЖЕВОГО КУРСУ.

В суботу 5. п. м. закінчився III. Бранжевий Курс, організований Союзом Українських Купців у Львові. На курс зголосилося 115 осіб, прийнято 68, а покінчило його 60 осіб. Учасниками були купці (27 осіб) і кандидати на купців (селяни, ремісники, студенти В. Ш.). Учасники походили з усіх сторін нашого краю. Було між ними около 20 волинців. Абсольвенти дістали свідоцтва.

Курс закінчено домашнім святом з промовами дир. Скоплина, дир. Ковалиська і проф. Котовича, та трьох учасників курсу. У промовах останніх пробивався бадьорий тон і віра в недалеке осягнення власного варстату праці.

ЩЕ ПРО ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ СОЮЗУ УКРАЇНСЬКИХ КУПЦІВ У ЛЬВОВІ.

З нашого недавного звідомлення про Заг. Збори СУК у Львові випав ось-такий уступ:

Після дискусії над звітами до голосу прийшов нач. директор Промбанку інж. А. Мілянич, який ширше зупинився над значінням кредиту для купецтва і над дотеперішньою ролею Промбанку при розпроваджуванні тогож кредиту. Референт орудував також цікавим цифровим матеріялом. Вкінці інж. Ю. Кромалюк накреслив програму свята „День купця", що його в цьому році влаштує СУК. Це свято звязане з 500-літтям святоюрських ярмарків і 15-літтям Союзу СУК. У програмі є між ін.: посвячення прапору, видання книжки д-ра Щурата, чоловіка підписів, біля купців, різні вистави, тощо.

ПОЛЬСЬКА ХРОНІКА.

ЯК ПОВСТАЛА ДУМКА ПРО ПОТРЕБУ ГОСПОДАРСЬКОЇ РАДИ СХ. ВОЄВІДСТВ.

В день інавґурації цього господарсько-організаційного новотвору варто познайомитись з тим, як повстала думка про потребу такої реґіональної Ради. Говорить про те сам ініціятор воєвода п. Біляк, на сторінках щоденника „Дзєннік Польскі", в інтервю редакції.

„Приглядаючись господарському життю з точки урядовця загальної адміністрації дійшов я до переконання, що з одної сторони повинно це життя розвиватися самостійно і бути виразником геополітичних умовин терену, з другої сторони — в руках держ. адміністрації є низка можливостей, що влекшують розвиток того життя. Коли я дійшов до тих устійнень, тоді ставив я собі питання: чи на терені східних воєвідств, що є безсумнівно господарською одиницею з деякими своєрідними ціхами, не міг би я адміністратор львів. воєвідства, причинитися до зорганізування саме цих полекш у розвою госп. життя.

В самому початку моєї праці у Львові запросив я на інформаційну конференцію представників місцевого госп. життя. Я представив їм свої погляди і здобув однозгідну опінію, що колиб удалося покликати до життя якусь спільну організацію, яка зумілаб обєднати розпорошені поодинокі зусилля місцевого громадянства, служити збірним досвідом, а також обєктивно представляти господарську думку перед державною владою — то така організація булаб безсумнівно корисною для розвою госп. життя".

В дальшому п. воєвода підкреслює, що він тільки почин, порозумівшися зі станиславівським і тернопільським воєводою, а ввесь організаційний тягар взяв на себе окремий громадський комітет.

Та сама газета дала статтю дир. Маковського, голови цього комітету. В цій статті представлені завдання і мета Госп. Ради півд.-сх. воєвідств.

СВІТОВА ХРОНІКА.

ЯПОНІЯ ГОТОВИТЬСЯ ЕКСПЛЬОАТУВАТИ ПРИРОДНІ БАГАТСТВА КИТАЮ.

Японський уряд підготовляє проєкт закону в справі покликання до життя з травні п. р. окремого товариства, що матиме завданням експльоатувати природні багатства в Півн. Китаю. Капітал цього т-ва — виключно японський — має бути до 400 міл. ен. Товариство буде мати свій осідок в Японії і буде контролювати багато менших підприємств, створених при помочі японського і китайського капіталу в Півн. Китаю. Під його наглядом буде теж комунікація, копальні, продукція електричної енергії і солі. Комунікація буде підлягати водночас контролі Спілки Манджурських Залізниць.

ІМПЕРІЯЛЬНА ВИСТАВА В ҐЛЕСҐОВ. — СВІТОВА ВИСТАВА В НЮ-ЙОРКУ.

У травні п. р. відкриють у Ґлесґов велику виставу Британської Імперії. Має вона дати перегляд праці і дорібку Англії, її доміній і кольоній, а розміром має вона перевищити всі дотеперішні вистави в Англії. В пресі появились уже перші вісти про намічений вигляд вистави. Між іншим преса подає, що преліміновані кошти будови павільйонів і інших споруджень вистачилиб на будову та обстанову півміліонового міста. Підчас вистави відбудеться конґрес Міжнародного Союзу Реклями і Міжнародний Конґрес інженірів. — При цій нагоді згадаємо, що Зл. Д. П. Америки почали підготову світової вистави, яка має відбутися у Ню Йорку в 1939 р. (відкриття в квітні). Поодиноким державам призначено вже місце для їх павільйонів. Дістала вже своє місце і Польща; величина його 2 морґи. На днях мають розписати в Варшаві конкурс на павільон. — Невідомо, чи наші заморські земляки думають про якусь самостійну участь українців у нюйоркській виставі. Досі зголосило свою участь 62 держави і Ліга Націй. Крім Китаю і Еспанії зголосились усі цивілізовані держави світу.

З нашої кооперації.

ПЕРШЕ ЧИСЛО МІСЯЧНИКА „КРЕДИТОВА КООПЕРАЦІЯ".

На днях появилося перше число органу української кредитової кооперації „Кредитова Кооперація". Є це місячник, який ставить собі за завдання бути помічником у праці кредитових кооперативних установ, плекувати напрямні і вести нашу кредитову кооперацію, щоб вона могла сповнити свої великі завдання в господарському житті нашого народу. З важніших статтей у першому числі треба відмітити серію статті від Видавництва, статтю д-ра Кости Левицького, сен. О. Луцького, І. Федака, І. Ольхового й ін. Перше число вповні цікаво. Часопис редагує ред. А. Жук.

УКРАЇНСЬКА КООПЕРАЦІЯ ВДОВАМ І СИРОТАМ ПО ПОЛЯГЛИХ ЧЛЕНАХ У. Г. А.

В 1937 р. 191 кооператив вложило датки на фонд вдів і сиріт по поляглих членах У. Г. А. в загальній сумі 2.218 зол.

„СПУЛЬНОТА" ПРО УКРАЇНСЬКУ КООПЕРАЦІЮ.

„Спульнота" орган польського Союзу споживчих кооператив „Сполем" у Варшаві присвятила своє 3 число кооперації у східних воєвідствах. Як першу статтю містить розмову з дир. „Сполему" Дівпелем під заголовком „Наші завдання у південно-східних воєвідствах", в якій дир. Дівпель оцінює українську кооперацію, її методи та організацію праці на взірець польської кооперації. В цій та інших статтях „Спульнота" заповідає поширення праці Союзу „Сполем" на територію сх. воєвідств, мовляв тому, що „чужі рольнічє" які тут досі працювали, не виконали своїх завдань.

В. Л.

Економічний огляд.

Серед проектів реорґанізації господарського життя в Польщі.

АЛЯРМИ ПРО ВПРОВАДЖЕННЯ ДО ПРОМИСЛУ, ТОРГОВЛІ І КОМУНІКАЦІЇ ПРИМУСОВИХ КОРПОРАЦІЙ

Хто перечитує господарську пресу в Польщі чи господарські сторінки політичної преси, або звідомлення з промов міністрів економічних ресортів і представників господарських кол, той засадно зустрічає сліди гострого антагонізму лібералістичної та етатистичної думки в Польщі. В ост. часі особливо багато шуму наробила вістка, що варшавське міністерство промислу і торговлі підготовляє проект примусової організації господарського життя у формі корпорацій. Інспіратором цього проекту має бути Бюро Господарського Плянування, яке зуміло здобути для цього проекту прихильність міродайних чинників.

Докладніші подробиці цього проекту ніде не були офіціяльно оголошені. Зі звіту відомого краківського економіста Ф. Цвайга плянований польський корпораціонізм мав би виглядати ось-так: Поодинокі відтинки промислу, торговлі і комунікації мали би спільні примусові організації. В їх склад входилиб представники працедавців і працівників. Ці обеднання — щось посередне між примусовим картелем і корпорацією — повсталиб або на підставі ухвали частини підприємців, або на підставі відповідного зарядження влади. Широкі права нових організацій дотичилиб регуляції і контролі виробництва, збуту і цін, умовин обміну, заграничних оборотів, зужиття сирівців, затруднення працівників і умовин їх праці, тощо. Кожна з тих організацій малаб делегата міністра промислу і торговлі з широкими і (як слушно здогадується п. Цвайг) вирішними правами.

Якщо інформації польського економіста правдиві, то нема сумніву, що коли здійснять цей проект, тоді все господарське життя в Польщі найдеться під диктатом урядових чинників і що це життя оформлюватись буде під безпосереднім впливом державної бюрократії. Не диво, що вістка про ці задуми викликала широкий відгук та загальні протести, і то не тільки в якомусь органі Левіятана, але поголовно, скрізь де не принявся ще бацил тоталізму, де „вимоги оборонности держави“, тощо, не знищили критичного змислу щодо омніпотенції держави. Спроби законспірувати диктатуру з центру в усіх ділянках економічного життя при помочі неби то самоврядних форм, не находять сьогодні найвних вірних. Кожному ясно, що проектовані корпорації булиб тільки тереном, де уряд проголошував би свої розпорядки, давав би накази, проти яких не моглоб бути спротиву.

В загальному хорі спротиву замітний є голос озонівської „Газети Польскої“, що ввесь час ломить копії в обороні державного інтервенціонізму. Навіть вона добачує в проекті риск передчасного експерименту. Треба — мовляв — ще почекати. „Щойно тоді, коли буде певність в успіх інтервенції покликаних до того державних органів, щойно тоді цей проект перестане розбуджувати острах за риск“ — пише „Газета Польска“. Та в засаді очевидно мрії про заведення корпорацій в Польщі приємні цій трибуні етатистичної думки, бо це мрії табору, що його вона сьогодні репрезентує.

Реакція уряду на ці чутки не розсіває причин занепокоєної публичної опінії, — як це слушно зазначила „Додз. Газета Гандльова“. Вияснення міністра Романа в цій справі „відбігає досить далеко від дуже ясних дотеперішніх його енунціяцій. Позволяє воно на висновки, що проекти реорганізації господарського життя є дійсно в підготові, та не дає ніяких реальних форм для того, що має бути створене“. Консервативний „Час“, обговорюючи широко ці „бюрократичні мрії“ кінчить свої міркування ось-таким побажанням: Найкраще булоб, якби згаданий проект закону взагалі не вийшов поза будинок міністерства промислу і торговлі і то без огляду на те, чи вже він закінчений, чи щойно початий. Щоправда не здійснилися би тоді мрії „бюрократичних чинників“ про контролю діяльности промислу до самих подробиць, але те булоб напевно згідне з інтересами цілої польської держави.

Ми, українці, мусимо з особливим зацікавленням слідкувати за ходом боротьби двох напрямків господарської думки в Польщі: „лібералізмом“ (хоч би в цій немилосерно обкроєній формі, яку має теперішний госп. режім у Польщі, з частинним тільки правом на цю назву), й „етатизмом“. Чим сильніше затискатись будуть урядові кліщі в ділянці економіки, тим гірші будуть перспективи розвитку нашої господарської справи, бо тоді ростиме вартість метрики і національної леґітимації, а меншатиме вартість підприємчивости, меткости, організаційного хисту й інших особистих та збірних прикмет, на яких ми основуємо наше господарське „сьогодні“ і краще господарське „завтра“.

В. Н—вич.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА.

УКРАЇНСЬКА І ПОЛЬСЬКА КООПЕРАЦІЯ.

„Експрес Поранний“, забираючи голос у дискусії над питанням суспільної праці, звернув увагу на кооперацію, при чому вказує на життєвість і вищість українського кооперативного руху.

„Тайна розвою української кооперації — пише цей щоденник — лежить в її величезному динамізмі. Українська кооперативна заспокоює потреби не тільки господарські, але і суспільні, політичні. Українська інтелігенція находить у кооперативах варстати праці і широку програму. Атмосфера праці є на тому відтинку дуже висока, свіжий є активізм і сильна є амбіція керманичів і працівників.

Розвоєві української кооперації, розвоєві зрештою дуже свіжої дати, бо щойно від 1918 р. (?!), польське громадянство східних воєвідств не зуміло чи не змогло протиставити нічо вартісне сильне. Господарсько-суспільна акція кооперативного типу є — наколи йде про польське населення — дуже слаба“.

У дальших своїх міркуваннях „Е. П.“ висказує погляд, що методи праці гальмують розвій суспільно-господарських організацій на чолі з кооперацією. Слабе заінтересування інтеліґенції, поменшення підійти ближче до польського хлопа і польськість, спричинюють те, що активізм українців дистансує поляків. Висновок „Експресу Поранного“: методи суспільно-господарської праці серед польського населення східних воєвідств треба піддати ревізії, і то швидко, бо „час наглить“.

ЗАКІНЧЕННЯ III. БРАНЖЕВОГО КУРСУ.

В суботу 5. п. м. закінчився III. Бранжевий Курс, організований Союзом Українських Купців у Львові. На курс зголосилося 115 осіб, прийнято 68, а покінчило його 60 осіб. Участниками були купці (27 осіб) і кандидати на купців (селяни, ремісники, студенти В. Ш.). Учасники походили з усіх сторін нашого краю. Було між ними около 20 возвельків. Абсольвенти дістали свідоцтва.

Курс закінчено домашнім святом з промовами дир. Окопліна, дир. Ковалиська і проф. Котовича, та трьох учасників курсу. У промовах останніх пробивався бадьорий тон і віра в недалеке осягнення власного варстату праці.

ЩЕ ПРО ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ СОЮЗУ УКРАЇНСЬКИХ КУПЦІВ У ЛЬВОВІ.

В нашого недавнього звідомлення про Заг. Збори СУК у Львові випав ось-такий уступ:

Після дискусії над звітами до голосу прийшов нач. директор Промбанку інж. А. Мілянич, який ширше зупинився над значінням кредиту для купецтва і над дотеперішньою ролею Промбанку при розпроваджуванні тогож кредиту. Референт орудував також цікавим цифровим матеріялом. Віцепрез. інж. Ю. Крохмалюк накреслив програму свята „День купця“, що його в цьому році влаштує СУК. Це свято зв'язане з 500-літтям святоюрських ярмарків і 15-літтям Союзу СУК. У програмі є між ін.: посвячення прапору, видання книжки д-ра Щурата, членська відзнака, з'їзд купців, різні вистави, тощо.

ПОЛЬСЬКА ХРОНІКА.

ЯК ПОВСТАЛА ДУМКА ПРО ПОТРЕБУ ГОСПОДАРСЬКОЇ РАДИ СХ. ВОЄВІДСТВ.

В день інавгурації цього господарсько-організаційного новотвору варто познайомитись з тим, як повстала думка про потребу такої регіональної Ради. Говорить про те сам ініціятор воєвода п. Білик, на сторінках щоденника „Дзєннік Польскі“, в інтерв'ю редакції.

„Приглядаючись господарському життю з точки урядовця загальної адміністрації дійшов я до переконання, що з одної сторони повинно це життя розвиватися самостійно і бути виразником гео-політичних умовин терену, з другої сторони — в руках держ. адміністрації є низка можливостей, що влекшують розвиток того життя. Коли я дійшов до тих устійнень, тоді задав я собі питання: чи на терені східних воєвідств, що є безсумнівно господарською одиницею з деякими своєрідними ціхами, не міг би ні адміністратор львів. воєвідства, причинитися до зорганізування саме цих полекш у розвою госп. життя.

В самому початку моєї праці у Львові запросив я на інформаційну конференцію представників місцевого госп. життя. Я представив їм свої погляди і вислухав одногідну опінію, що колиб удалося покликати до життя якусь спільну організацію, яка зумілаб обеднати розпорошені поодинокі зусилля місцевого громадянства, служити збірним досвідом, а також обєктивно представляти господарську думку перед державною владою — то така організація булаб безсумнівно корисною для розвою госп. життя“.

В дальшому п. воєвода підкреслює, що дав тільки почин, порозумівшись зі станиславівським і тернопільським воєводою, а ввесь організаційний тягар взяв на себе окремий громадський комітет.

Та сама газета дала статтю дир. Мазовецького, голови цього комітету. В цій статті представлені завдання і мета Госп. Ради півд.-сх. воєвідств.

СВІТОВА ХРОНІКА.

ЯПОНІЯ ГОТОВИТЬСЯ ЕКСПЛЬОАТУВАТИ ПРИРОДНІ БАГАТСТВА КИТАЮ.

Японський уряд підготовляє проект закону в справі покликання до життя в травні п. р. окремого товариства, що матиме завданням експльоатувати природні багатства в Півн. Китаю. Капітал цього т-ва — виключно японський — має бути до 400 міл. єн. Товариство буде мати свій осідок в Японії і буде контролювати багато менших підприємств, створених при помочі японського і китайського капіталу в Півн. Китаю. Під його наглядом буде теж комунікація, копальні, продукція електричної енергії і солі. Комунікація буде підлягати водночас контролі Спілки Манджурських Залізниць.

ІМПЕРІЯЛЬНА ВИСТАВА В ҐЛЄСҐОВ. — СВІТОВА ВИСТАВА В НЮ-ЙОРКУ.

У травні п. р. відкриють у Ґлєсґов велику виставу Британської Імперії. Має вона дати перегляд праці і дорібку Англії, її домінії і кольоній, а розміром має вона перевищити всі дотеперішні вистави в Англії. В пресі появились уже перші в'оти про завічений вигляд вистави. Між іншим преса зазначує, що преліміновані кошти будови павільонів і інших споруджень вистачилиб на будову та обстанову півміліонового міста. Під час вистави відбудеться конгрес Міжнародного Союзу Реклами і Міжнародний Конгрес інженірів. — При цій нагоді згадаємо, що Зл. Д. П. Америки почали підготову світової вистави, яка має відбутись у Ню Йорку в 1939 р. (відкриття в квітні). Поодиноким державам призначено вже місце для їх павільонів. Дістала вже своє місце і Польща; величина його 2 морґи. На днях мають розписати в Варшаві конкурс на павільон. — Невідомо, чи наші заморські земляки думають про якусь самостійну участь українців у нюйорській виставі. Досі зголосило свою участь 62 держави і Ліга Націй. Крім Китаю і Еспанії зголосились усі цивілізовані держави світу.

З нашої кооперації.

ПЕРШЕ ЧИСЛО МІСЯЧНИКА „КРЕДИТОВА КООПЕРАЦІЯ“.

На днях появилося перше число органу української кредитової кооперації „Кредитова Кооперація“. Є це місячник, який ставить собі за завдання бути помічником у праці кредитових кооперативних установ, вказувати напрямні і вести нашу кредитову кооперацію, щоб вона могла сповнити своє велике завдання в господарському житті нашого народу. З важніших статтей у першому числі треба відмітити окрім статті від Видавництва статтю д-ра Костя Левицького, сен. О. Луцького, І. Федака, І. Ольхового й ін. Перше число зложене цікаво. Часопис редагує ред. А. Жук.

УКРАЇНСЬКА КООПЕРАЦІЯ ВДОВАМ І СИРОТАМ ПО ПОЛЯГЛИХ ЧЛЕНАХ У. Г. А.

В 1937 р. 191 кооператив вложило датки на фонд вдів і сиріт по поляглих членах У. Г. А. в загальній сумі 2.216 зол.

„СПУЛЬНОТА“ ПРО УКРАЇНСЬКУ КООПЕРАЦІЮ.

„Спульнота“ орган польського Союзу споживчих кооператив „Сполем“ у Варшаві присвятила своє 3 число кооперації у східних воєвідствах. Як першу статтю містить розмову з дир. „Сполєму“ Діппелем під заголовком „Наші завдання у південно-східних воєвідствах, в якій дир. Діппель ставить українську кооперацію, її методи та організацію праці за зразок польській кооперації. В цій та інших статтях „Спульнота“ заповідає поширення праці Союзу „Сполем“ на територію сх. воєвідств, мовляв тому, що „кулка рольнічє“ які тут досі працювали, не виконали своїх завдань.

В. Л.

Сторінка без політики

Доми майбутнього.

НАЙБІЛЬШИЙ КОМФОРТ.

Сензаційні технічні уліпшення.

— Гальо, прошу прислати мені сьогодні пополудні дім із серії ч. 157ц. Сподіюся більшої скількости гостей на вечерю.

Оттаке телефонує багатий американець до відприємства, яке фабрично продукує цілі доми.

Може ці слова виглядають на неімовірні історії, та в американськім житті стільки дивоглядів та неімовірного, що з усім можемо, чи пак навіть мусимо погодитися.

На велитенськім вантажнім авті привозять дім. Він приладжений уже до повного вжитку. Є у ньому вже килими, дивани, матераци і кухонна посудина. Такий дім має три або пять кімнат і необхідний в Америці — ґараж.

Такий дім — це стандардовий виріб. Сьогодні продукують його вже у 170 ріжних родах. Ці фабричні доми дають комфорт, про який ми в Европі можемо лиш мріяти.

Доми без пивниць і дахів.

Коли хтось прийде у відвідини до такого дому, то не може з дива вийти. Нема пивниць? Чому? Бо їх не треба. Завдання, що їх перше виконували пивниці, тепер зовсім відпали. Адже всі харчеві продукти, які давніше зберігали у пивницях, можна тепер вложити до скринки-холодільні. Фабричний дім не має також даху Гострий, спадистий дах, який конче був потрібний, щоб слабу будівельну конструкцію забезпечити перед тягарем нагромадженого снігу, сьогодні не має ніякого застосування. Спадистий дах ще крім того неекономічний, бо він вакриває невикористаний простір і вимагає куди більше будівельного матеріялу, як плоский дах.

Плоский дах дає величезні користи. Сьогоднішним людям, що бажають якнайбільше сонця й повітря дає такий дах ідеальне місце до руханки і вправ. Діти можуть на такім дасі бавитися, як на подвірі. Квіти і лавочки дають враження городу. У теплі літні вечорі важко собі просто уявити краще місце до спільної родинної вечері.

Та незалежно від усіх тих вигод фабричний катальоґ виказує теж доми із гострими дахами, для „старомодних і непрактичних клієнтів". У фабричних домах непотрібні теж зовсім кухонні ведра. Усі відпадки йдуть до зливу. Спеціяльний електричний прилад заінстальований у зливі тне усі відпадки автоматично на дрібні кусники, які відтак вода зовсім легко сполікує.

Зовсім зайва річ теж відчиняти вікна, щоб провітрити мешкання. Свіже, без пороху і бацилів, у літі прохолоджене, в зимі огріте повітря доставляє фірма „Ейркондиціонінґс". Мало цього, кімнатне повітря має відповідну, на підставі лікарських дослідів, приписану вогкість і дістає ще таку домішку кисня, що повітря у фабричнім домі нічим не ріжниться від повітря, скажім, на вершку Говерлі.

Гнучка підлога.

Підлога виложена в цілій своїй довжині й ширині ґумовими подушками, забарвленими на ріжні кольори, відповідно до вподоби господаря. По такій підлозі можна ходити зовсім без шелесту і коли хтось навіть упаде, то нічого собі не може зробити.

Стіни помальовані білою фарбою і їх можна змивати. Спеціяльне електричне уладження дає змогу надавати стінам бажаний кольоровий тон: спокійну синяву і зелінь, коли хочете відпочати і веселий помаранчево-жовтний або червоний кольор, коли сподієтеся більшого гуртка гостей. Кольор стін можна таким чином зміняти кожного дня. Сьогодні сріблисто сірі стіни, завтра цитриново жовті, післязавтра рожеві — добирати можна всі кольори веселки.

Справжне чудо новітньої будівельної техніки це скриті у стіні сталеві стіни. Хоче хтось по обіді відпочати, спокійно прочитати книжку або працювати, потисне ґудзик і сталеві стіни, які вискакують із головних стін, відділюють невеличкий простір від цілої кімнати. Також ліжка можна в міру потреби висувати зі стін і коли напр. до родини якогось дядька Сема прибуде якийсь малий нащадок, вистане натиснути ґудзик і малий громадянин, чи громадянка Злучених Держав має вже своє ліжко.

Автоматизація праці.

Господиня не потребує зовсім служниці у такім фабричнім домі, бо має їх цілий тузин. Автоматична ґазова кухонка варить страви, сама себе гасить і дзвінком дає знати, що все вже готове. Електричний помивач змиває посудину, працюючи при тім зовсім самостійно. Постіль, обруси відповідні прилади автоматично перуть і прасують, так, що господиня не потребує навіть рукою кивнути. Прятання кімнат та витирання порохів відбувається автоматично так, що ця журба господині спадає до мінімум. Велике відкурювання і відчищування зовсім відпадає, бо прочищене і перефільтроване повітря не має в собі зовсім пороху.

Такі стандардові доми будують уже сьогодні в Америці цілими серіями, але ще довго треба буде ждати на масову продукцію. Бо між американцями є теж чимало консерватистів. І покищо — це теж найважніше — фабричні ціни комфортових домів куди вищі від домів приватно будованих. Тому із стандардової продукції мусить витворитися масова. Коли воно справді станеться, за рік—два—десять, тоді американський промисл матиме справжне живо. Механізація людського життя йде семимилевими кроками вперед і можливо, що ці люксусові фабричні доми, які покищо називаємо домами майбутнього, стануть за кілька літ доступні і для нас европейців.

Канібали на підгірі Гімаляїв.

З Бомбаю повідомляють: Мешканців індійської держави Сірмуру, положеної на підгірі Гімаляїв, від якогось часу сильно непокоять якісь незнані племена людоїдів. Канібали напали недавно на село Гунфур, тоді як усі мешканці працювали у полі, вдерлися до хат і схопили дітей. Згодом нещасливі мешканці Гунфуру зробили жахливе відкриття, що грабіжники повбивали їх дітей і повідали. Канібали належать до якоїсь непрослідженої ще досі раси. Вони вміють якимсь невиясненим чудом негайно заявлятися і відтак без сліду щезнути. Англійська військова експедиція, яку вислали в погоню за канібалами, не вдіяла нічого. Грабіжники поскривалися у печерах гімалайських гір, або загородили доступ до своїх сховів величезними камінними бльоками з обвалених скель. Губернатор рішив вислати другим разом військовий відділ, узброєний сльозними бомбами і таким чином виполошити канібалів з їх гнізд.

Дитяча захоронка в... барі.

У Льондоні завели дивну новинку, яка стала, так сказатиб, останнім криком моди: дитячу захоронку в барі.

Багато ресторанів-дансінґів британської метрополії завели в себе цю новинку, щоб їхні гості жінки, які не хотіли своїх „потіх" залишати дома, при тім не тратили „пополудневого чаю" з танцями. У безпосередній віддалі забавової салі уладили малу сальку, де могли матері-аматорки танців залишати своїх дітей. Там уладжене все так, щоб діти мали доволі ріжних розваг. Є там ріжні вибагливі забавки, стільчики, столики, мініятурні лавочки, ляльки — словом усе те, чого лиш дитяча душа забагне. Крім того є там теж кілька вишколених опікунок, які в міру потреби вчать теж малих гостей танцювати, щоб вони могли теж танцювати, як їх улюблена чудова мамуся.

Після заведення цієї новинки пополуднева фреквенція в усіх барах і дансінґах збільшилася удвоє, так, що власники не то, що не жалують своїх інвестицій, але думають ще збільшити захоронковий персонал у дансінґах.

—o—

ФІЯКЕР — ШЕРЛЬОК ГОЛЬМС.

Про славного сензаційно-кримінального автора Конан-Дойля оповідають багато веселих анекдот.

Одного разу Конан Дойль вертувся з далекої мандрівки до Льондону. Вийшов він перед двірець і покликав фіякра. Тоді ще авт не було. Візник поглянув на автора і запитав:

— Куди кажете їхати, пане Конан-Дойль?

Автор счудувався.

— Відки знаєте моє прізвище?

Старий візник почав з усмішкою виводити цілу низку „шерльок-гольмсівських" висновків, що на їх підставі вдалося йому ствердити тотожність гостя. Конан Дойль слухав, як заворожений і приговорював:

— Так..., праві так, зовсім правильно... еге ж правильно!

Візник, скінчивши свої висновки, додав:

— Крім цього, пане Конан Дойль, на ваших клунках є карточка з вашим прізвищем... І я прочитав її.

ЗЕМНІ СКАРБИ ДАВНЬОЇ НІМЕЦЬКОЇ КОЛЬОНІЇ НОВОЇ ҐВІНЕЇ.

Німці вперто домагаються звороту своїх давніх кольоній. Англійці не менше вперто їм відмовляють. Обі сторони мають свої поважні причини. Англійці кажуть, що вбогій Німеччині не під силу розбудовувати кольоній, які вимагають великих грошевих вкладів. Але німці далі досліджують „свої" кольонії. Німецькі геольоґи найшли недавно у німецькій Новій Ґвінеї багаті поклади міди, цини, олова, манґану, платини, заліза, вугля та нафти. А всеж таки англійці добувають там тільки золото, бо все інше мають деінде у приступніших околицях. І так, у 1926. р. добули вони 44.000 унцій (унція — 36 г.) вартости 25.000 золотих, а в 1933. р. уже 248.000 унцій, 1936 рік ще подвоїв це число. Справді жаль віддавати Німеччині таку бідну кольонію.

Фр.

ДИВНІ ЗВИЧАЇ НА КАВКАЗІ.

Поль Кльодель, поет і дипльомат подає опис такого дивного звичаю на Кавказі:

Злочинця саджали посеред площі в бочку виповнену гидкою, смердячою, зібраною з відпадків цілого міста мазюкою. Біля бочки лежала шабля. Кожний прохожий мав право замахнутися і вдарити виновника шаблею по голові. Самому ж злочинцеві, чи пак виновникові не лишалось нічого, як по кожнім замаху пірнути головою у рідку ріднину. Іноді виновник мусів нурцювати кількасот разів денно, щоб врятувати голову.

Чи вістка про ці дивні звичаї правдива, — важко сказати. Треба вірити Кльоделеві на слово.

БИЧ НА ЖІНОК.

Кожний француз знає 214. параграф цивільного кодексу, який каже, що жінка мусить підчинятися волі мужчини.

Згаданий параграф є головним арґументом у процесі, який саме ведеться перед париськими судом. Один парижанин, який мешкає постійно в Парижі, подав до суду визначну французьку артистку, яка мешкає постійно в Льондоні. Муж закидує жінці, що вона не хоче вернутися до Парижа. Обвинувачена оправдується тим, що акторська професія приневолює її до постійного побуту в Льондоні. Знову муж заявляє, що тому не їде до Льондону, що всі його справи та інтереси звязані тісно з Парижем. Отже обі сторони висувають однакові арґументи. Та більше правди по боці мужа, який ще перед шлюбом поставив жінці умовину, що вона буде мешкати з ним постійно в Парижі.

Париський суд станув по боці мужа, не з мужеської солідарности, лише тільки тому, що жінка зобовязалася перед шлюбом в окремій заяві мешкати в Парижі. А в тім випадку параграф 214. — той справжній бич на жінок стоїть по боці мужчин.

—o—

ВЕСЕЛЕ.

Козир-дівка

Маруся дуже відважна козир-дівка.

Одного дня дзвонить вона гостро до свого мешкання:

— Подумай, мамусю, якийсь чоловік намагався мене на сходах поцілувати...

— Ну, і що?..

— Не знаю — заявляє Маруся — лише кажe, що його життю нічого не грозить.

Літературна сторінка.

Книжковий рух в Англії.

Польський письменник З. Грабовський у довшій статті про книжковий рух в Англії звертає увагу на величезну видавничу та письменницьку працю краю, що постачає книжки цілому світові. Звіти з видавничих новин займають щотижня по кілька сторінок самих коротких інформацій із заголовками. Величезне багатство видань незамітне зверха. Будинки та бюра найбільших фірм такі непоказні, якби там працювали бідаки, що доробляються, а не міліонери. Зате ощадний англієць, що не робить нічого напоказ, вкладає величезні маєтки у книжки, чи він видавець чи покупець.

Вже і до нас дійшли дешеві видання бібліотеки „Пінґвіна" (а таких є в Англії безліч), що за 6 пенсів (50 чи навіть 20 сотиків) дають найцікавіші сучасні твори на кількасот сторінок. Автори дістають від такого видавництва по 500 фунт. шт. самого гонорару за право передруку їх творів з інших видань. Ясно, що в Англії може автор друкувати ту саму річ майже водночас у трьох видавництвах: у книжках за 3 шилінґи 6 пенсів, за 12 шил. 6 пенс. і у зовсім дешевих, бо їх купують ріжні читачі відповідно до свого матеріяльного стану. На кожну замітнішу книжку видавці приймають передплату заздалегідь так, що книжка появляється часто вже з оголошенням, що вичерпана.

Система продажі книжок в Англії зовсім ріжна, ніж в інших краях. Дорогі видання першорядних авторів (по 7 шил. і 6 пенсів) можна вже два місяці після їх появи дістати за половину ціни зовсім нові, тільки тому, що вони не „новина", а за пів року знову на половину дешевше. Бо книжка появляючися, стає подією дня і темою до розмов та критик одного тижня; після цього часу приходить черга на інші.

В Англії дуже поширені т. зв. Книжкові Клюби, яких члени за таку саму ціну, як ми платимо у позичальнях, дістають що місяця прегарну оправну книжку, яку поручають найкращі критики. Клюб маючи 10 і більше тисяч членів замовляє просто у видавця окремий наклад такої книжки для себе, себто для своїх передплатників по вийнятково низькій ціні, хоч видання таке саме, як продають його утроє дорожче по книгарнях.

Випозичальні теж основані на іншому принципі. Кожний член випозичальні має право дістати в кожній хвилині ту нову книжку, яку хоче, не чекаючи на чергу, отже черпає із запасу свіжого накладу книгарні, що є в контакті з випозичальнею. Є такі випозичальні, що дають книжки за 2 пенси (20 сот.) тижнево, не домагаючися кавції (злодіїв там нема, бо за злодійство карають занадто суворо і негайно). Очевидячки більшість випозичалень доставляє книжку до хати на телефонічне замовлення.

Є така книгарня Бутса, що має випозичальні по всій Англії. Хто є членом одної, той може за леґітимацією позичати книжки в кожній іншій, переїжджаючи з міста до міста, без окремого повідомлення.

Читають в Англії всі і купують книжки майже всі, хто має тільки дім. Відомо, що від купна дому починає більшість в Англії самостійне життя, коли жениться.

Анґлійці перекладають негайно найцінніші новини з чужих мов і платять чужинцям величезні гонорарі за само право перекладу. Німецькі чільні письменники, що покинули Німеччину, часто живуть з тих гонорарів на чужині. Хто з чужинців раз здобув собі імя серед анґлійців, має запевнений збут на найближчі твори. Мадярський повістяр Керменді і мадярська повістярка Фельдеш, що здобули перші нагороди на міжнародньому конкурсі в Льондоні, ввійшли відразу на міжнародній ринок.

Клаптик родинної хроніки.

(Р. Д. Савчак: „На розпутті". Історія одної родини. З передмовою Л. Нигрицького. Львів 1937. Видавець І. Тиктор. „Українська бібліотека" ч. 57 ст. 128).

Маємо перед собою дебют молодого автора, що досі дав тільки кілька нарисів розкинених у щоденній праці. Дехто називає цю річ повістю, але річ ясна, що про повість на 128 сторінках малого формату говорити не можна. Хоч нема змоги доктринально встановити, від яких розмірів починається повість, усе-ж нема сумніву, що вона і своїми розмірами та змістом ріжниться основно від оповідання.

„Історія одної родини", що шукає ріжних шляхів у житті і з якої кожний член збивається із свого шляху, пробуючи наомацьки найти щастя чи своє „я" — робить враження уривку довгої хроніки. Ця історія — понура, пригнітлива. Вона починається смертю батька. Мати залишається з дітьми, бється у злиднях і клопотах, як їх виховати, зрозуміти і як їм облекшити боротьбу за освіту та становище. Один син попадає до вязниці за участь у революційній організації, другий з великим талантом божеволіє, донька не може віднайти в собі духової гармонії, третій син якось дико відсунений, сама мама сліпне.

Духова історія кожного з цих героїв накреслена кількома штрихами: інакше і бути не може у таких тісних рямцях оповідання. Ніхто з нас не дивується їх трагедіям ні духовому каліцтву: родинна атмосфера чи суспільні обставини творять таких калік багато довкола нас. На хвилину маємо враження, що молодий автор залишився під враженням повістей Достоєвського і пробував написати дві-три глави в такому „дусі". І наш Мирний чи Конисський із своїми „Грішниками" давав картини просто безнадійні, змальовуючи людей у тенетах долі.

Після лектури „На розпутті" можемо сказати, що автор дає проблиски таланту, але що цей талант дуже незрівноважений, зовсім несвідомий того, до чого він здатний. Характеристику осіб він дає так, якби оповідав нам про людей дуже далеких, — ми не зовсім виразно їх бачимо, часто відчуваємо, що міркування про їх психольоґію навіяні будьякою літературою.

Чи історія такої родини характеристична для нашого часу? Ні трохи. Вона моглаб трапитися у будьякій країні, перед чи після війни. „Безнадійне покоління" Банґа та „Втомлені душі" Ґарборґа — це тільки два перші, які приходять нам на думку — приклади безлічі повістей на таку „тему" з доби модернізму. Відомо, що після Бальзака і Золі повістярі залюбки почали відтворювати історію родини у довгому циклю повістей попросту тому, що не мали змоги ввести всі „причини" та „наслідки" в одному хочби найгрубішому томі.

Заки Р. Д. Савчак дасть нам нову річ, він мусить зробити щось зі своєю мовою, що має всі характеристичні ознаки сучасної галицької публіцистики, в якій старі, невикорінені москалізми та польонізми поперемішувані з усякими „найновішими" літературними словами. З москалізмів є тут невідступні „других" (зам. інших), „черти" (зам. риси) „товпа" (зам. юрба), „нескінчимий" (зам. нескінченний), „невиносимо" (зам. нестерпно), „несходима" (?) усмішка (у знач., що не щезає), „видимо" (зам. видно), „міжтим" (зам. автім, за той час), „нервозний" (зам. нервовий), „наізуст" (зам. напамять), „обняттями" (зам. обіймами), польонізмів іще більше: „поступування" (зам. поведінка), „вправді" (зам. хоч), „щонайменші" (зам. бодай), „по можності" (зам. по змозі), „все дасться зробити" (зам. можна), говорив „від речі" (зам. не до теми), „через короткий час" (зам. короткий час), „біль не уставав" (зам. не переставав, не вгавав), „земський" (у знач. земний), „спускати" (у знач. покидати), і такі форми як „дорастаючий", „вичікуючий"...

Багато гірше стоїть справа із духом мови. У цілій книжці нема ні сторінки, де не булоб зовсім не нашої, дослівно по польськи подуманої фрази. Нпр. „Відсутність батька була нагал незавважена"; „Марія була заскочена"; „Вправді було душно не до витримання..."; „З таким розброюючим усміхом..."; „Не всім є дане бачити"; „Чи це не гарне заразом?" Стиль автора місцями глузує собі не тільки з граматики, з духа мови, але і з усякої ясности: „В запрацьованій систематично уложеній програмі життя, що узнавало тільки одну ціль, до якої мали зміряти усі напрямні, забракло місця для зрозуміння цього неладу, що жив ним її син." Це тільки один приклад із багатьох, занадто прикрих.

Усе-ж під шкаралущею жахливої фразеольоґії проблискує талант, який не повинен би змарнуватися.

м. р.

Літературна хроніка.

ЛІТЕРАТУРНІ НАГОРОДИ „УКРАЇНСЬКОГО КАТОЛИЦЬКОГО СОЮЗУ".

Вчора жюрі „Українського Католицького Союзу" призначило три нагороди за найкращі книжки в 1937 р. Першу нагороду дістала Наталена Королева за „Сон тіні", другу поділили на дві частини між Ю. Косача за „Чарівна Україна" і Г. Журбу за „Революція йде", третю признали Ю. Кленові за „Проклятї роки".

Головна Рада Українського Католицького Союзу на основі рішення жюрі призначила: Н. Королевій 350 зол., Юрієві Косачеві 250 зол., Галині Журбі 250 зол., Юрієві Кленові 150 зол. — Члени жюрі: О. д-р Г. Костельник — голова, д-р М. Гнатишак, м-р П. Ісаїв, Юліян Редько, о. Петро Хомин.

НАГОРОДА „МОЛОДИХ" ПОЛЬСЬКОЇ АКАДЕМІЇ ЛІТЕРАТУРИ.

Польська Академія Літератури призначає щороку „нагороду для молодих". Вік нагородженого не може бути вищий у хвилині друку його твору, ніж 30 років. Досі дістали такі нагороди: Хоруманський, Курек, Карпінський і Лободовський, отже двох повістярів, що після дебютів сміливо ввійшли між письменників і двох талановитих поетів. Тепер нагородила П. А. Л. Станислава Пєнтака за повість „Молодість Яся Кунефала". Цей автор мав уже за собою деякі поетичні твори. Згадана повість є його першою повістю. Поруч нього кандидатами на нагороду були: Тадей Бреза, Ганна Малевська, Теодор Парніцький, Ксавери Прушинський, Адольф Рудніцький, Генрик Ворцель, Чеслав Мілош, Маріян Піжинський, Юрій Загурський і Тадеуш Міцінський. Нагорода „для молодих" — 2000 зол.

ТВОРЕЦЬ МОДЕРНОЇ ФРАНЦУСЬКОЇ СЦЕНИ.

Цими днями святкували у Парижі 80-ліття Андре Антоана, одного із творців модерного французького театру. А. А. колись урядовець у міській ґазівні почав від аматорських вистав, де був режисером і... машиністом. Набирав на артистів — аматорів і вишукував драматичні таланти між авторами недрукованих рукописів. Він відкрив великих драматургів Бернштайна і Кюреля, Куртеліна і Декава. Оснувавши власний „Вільний театр" ставив реалістичні різкі песи, нехтуючи публикою. Зовсім таксамо як Станіславський він домагався, щоб сцена і гра артистів давали якнайповнішу ілюзію дійсности. Він перший почав у Франції грати Ібсена, Горкого, Чехова, Стріндберга — модерних чужинних драматургів. Коли став директором державного театру „Одеон" зумів зеднати у репертуарі найбільших клясиків з усіма наймолодшими. На цьому втратив усе своє майно і вернувся на становище театрального та кінового рецензента, як теж критика рукописів нових авторів. Кілька років тому він видав прегарний спомин із свого барвистого та багатого життя.

ДВА МІЛІОНИ ЗА ОДИН ПІДПИС

Шекспірознавці знайшли документ, що має бути оригінальним підписом Шекспіра. Відомо, що від такого підпису залежить неодин доказ у теорії: хто написав Шекспірові твори — чи мешканець Стретфорду, якого всі вважаємо за їх автора чи той другий, на якого вказують інші дослідники — льорд Дербі чи Бейкон. Досі було вже багато фальсифікатів підпису Шекспіра, в проте, якийсь англієць заплатив за цей останній 2 міл. франків. Антуан зовсім виразно повторяє ще раз питання: „А коли Шекспір не є автором „Гамлета" і „Короля Ліра"? то що варт такий підпис?

ПЕСА ПРО ДОСТОЄВСЬКОГО.

У париському „Театр дез Ар" виставлять небавком песу, де героєм буде Достоєвський, — але не автор великих повістей, тільки пристрасний грач у рулетку. Автор песи використав життєписний матеріял, звязаний із подорожами Достоєвського між Вісбаденом і Баден-Баденом, як теж його повість „Грач". Цікаво, що кілька років тому Ґергарт Гавптман признався до наміру написати песу про Достоєвського засланця у „Мертвому домі" на Сибірі.

14.000 ДОЛЯРІВ ЗА ЗБІРКУ Е. ПО.

В америк. містечку Ворчестер в домі бідної швачки знайшли оригінальний примірник першої збірки поезій Едгара По „Тамерлян", виданої у 1827 р. коли По мав 17 років і підписувався „Бостонець". Рідкий примірник купив за 14.000 дол. Овен Д. Юнґ — творець відомого економічного пляну. Досі таких примірників урятувалося 3.

ЖАН ПОЛЬ ГЕРОЄМ ПОВІСТИ

Едвард Тори вибрав у своїй останній повісти п. з. „Швермерай дес Герценс" на героя відомого романтичного поета Жан Поля, що мав рідкий успіх серед жіноцтва свого часу. Шарльота Кальб, Емілія фон Берлепш та інші попросту боготворили. Жан Поль приймав такі вияви закохання часто із взаємністю, але ніколи не затрачуючи себе. Ця повість змальовує щасливе подружжя поета у зрілому віці на тлі доби

В обороні Церкви та її Голови.

КАЛУШ ВІРНИЙ ЦЕРКВІ ТА МИТРОПОЛИТОВІ.

На вістку про виступ пос. Войцеховського у варшавському соймі зібралася вся інтелігенція міста Калуша без різниці партійних переконань та після короткого реферату, ухвалила: 1. Вислати письмо до Ексц. Митрополита. 2. Напятнувати виступ пос. Войцеховського. 3. Підчеркнути факт, що клевета і погрози пос. Войцеховського не стрінулися з відпором компетентних чинників та що цей факт мусить нас всіх зробити сторожкими, насталити і загострити нашу увагу і чуйність.

Після того слідує заява готовости боронити прав української Католицької Церкви та привязання до її Архипастиря.

ГРОМАДЯНСТВО ЛУЦЬКА ПРОТЕСТУЄ.

У письмі, висланому до Ексц. Митрополита з висловами найглибшої пошани, українське громадянство Луцька протестує „перед культурним світом проти подібних, нечуваних, по формі й змісті, у парляментарній практиці й узагалі в культурному громадянстві, нападів під адресою Найгідніших Репрезентантів і Найвищих Достойників нашого Народу".

ЗАЯВА Т-ВА „ВЗАЇМНА ПОМІЧ ДЯКІВ" У ЛЬВОВІ.

Виділ Т-ва „Взаїмна Поміч Дяків" у Львові, що обєднує 1004 дяків Львівської Архиепархії, ухвалив на своїму засіданні протест проти напастливого виступу і заяву привязання, вірности, глибокої чести і любови Ексц. Митрополитові.

МАРІЙСЬКЕ ТОВАРИСТВО ПАНЬ У ЛЬВОВІ.

У висланому до Ексц. Митрополита письмі Марійське Товариство Пань у Львові висловлює своє обурення з приводу нападу і заявляє свою вірність і пошану для Владики.

ТОВАРИСТВО ВАКАЦІЙНИХ ОСЕЛЬ.

Товариство Вакаційних Осель переслало Ексц. Митрополитові, як свому Основникові і Покровителеві заяву відданости та запевнення вірности Церкві.

Кривава бійка бандитів з поліцією.

ДВОХ ПОЛІЦАІВ УБИТИХ, ОДИН СЕЛЯНИН І БАНДИТ РАНЕНІ.

В ночі зі середи на четвер поліцай з Більча Золотого Тадей Косьцінський пішов зі сільським вартівником Михайлом Остаповом шукати за лісними злодіями в Мишківцях. Тому, що завважив світло в хаті Дмитра Грабчинського, пішов туди і застукав до дверей. Жінка Грабчинського відповіла, що в хаті нема нікого. Одначе пол. Косьцінський не повірив і вийшов до сіней. Саме тоді з хати посипались крісові стріли і Косьцінський згинув на місці. Селянин М. Остапів скрився за будинками. Одначе бандити, які вийшли з хати, завважили його і тяжко зранили його у груди. Тяжко раненого Остапова відвезли до шпиталю до Заліщик. До Мишковець приїхала судово-лікарська комісія і староста Шимановський зі Заліщик. Одночасно поліція з трьох повітів: заліщицького, чортківського і борщівського уладила погоню за членами ватаги відомого бандита Любінецького, яка гуляє вже на Поділлі від кількох місяців. У четвер в год. 12-ій вполуднє поліція окружила Любінецького та його двох товаришів у середнишському лісі, коло Винятинець, пов. Заліщики. Підчас перестрілки згинув другий поліцай Ст. Мазепа з Касперівець. Всеж таки бандити втікли до поблизьких хат, втероризували селян, забрали три коні і втікли до Борщівщини. Бандитів далі переслідує поліція. Слід згадати, що підчас нападу на учительку в Нагорянах Любінецький заявив, що останньою кулею відбере собі життя, щоб не попасти в руки поліції.

Недужий з уяви.

Пан Зенон недужав. Недужав постійно. А була це недуга злослива, невідступна. Не міг на це порадити ніякий лікар. Ліки не приймалися. Бо й не була це звичайна недуга — загальний бронхіт, „виплекана" астма чи ісхіяс снобів — ні, це була переслідовна манія. Пана Зенона гонили день і ніч привиди… пеха. Сміялися з пана Зенона знайомі, переконували його приятелі. Він нічого.

— Мені вже нічого не поможе — говорив — маю пеха і баста. Не переконуйте мене, бо і так нічого з цього не буде. Я певний, що поїзд, яким поїду вискочить з рейок, інтерес, до якого візьмуся — впаде, песик, якого куплю — сказиться…

— Дурний, божевільний — та-ж досі нічого з цего тобі ще не трапилось. На посаді, як сидів, так сидиш, дім не завалився, не обікрали тобі мешкання — чого тоді нарікаєш? — кепкуючи запитав опасистий Степан К., приятель п. Зенона.

— Наївний ти і коротко-передбачливий, мій дорогий — відповів дещо обуреним тоном п. Зенон. Нічого досі не траплялося, але може і напевне трапиться, бо… або хтось має пеха або його не має. І тому сиджу, як на шпильках, до нічого не беруся, бо не відомо, коли й що спаде мені на голову.

— Що ти впав на голову, це правда. Але я таки переконаю тебе, що твій пех — то тільки уява. Слухай Зенку, нічого не говори — візьми ту коперту, не заглядай до неї, сховай до бюрка, а я за три дні зайду до тебе і ти при мені її отвориш.

— Степанку, на Бога, а коли повстане пожежа, або злодії…

— Не скрипи старий страхопуде. Здоров!

Двері замкнулися з тріскотом. Три дні і три ночі провів п. Зенон неспокійно і в страху, заглядаючи що якийсь час до шуфляди, чи припадково не зникла десь таємнича коперта.

Вечір, голосний дзвінок.

— Ну, як маєшся стара квоко? — привитався гучним басом п. Степан. — Давай но цю коперту.

— А, забери собі її, забери врешті!

— Давай десять золотих, але скоро. І зні мру-мру. О, так, то я люблю. А тепер — маєш льос, на який ти виграв 10.000. А писни мені ще бодай одно слівце про свій пех.

— Степанку, а ти?…

— Не бійся, маю також частину того самого числа.

— Ну, коли так, то може маю взяти льос до першої кляси 41-ої Клясової Льотерії? Як думаєш?

— А бачиш. Апетит росте підчас їжі. А, що тепер замість чверток є пятки і число льосів є менше, тому і виграни наші збільшилися. Тільки спішися, бо тягнення починається вже 17-го лютого.

НОВИНКИ.

— КОМІТЕТ „РАВТУ ПРЕСИ" звертається до ПП. ІНЖИНІРІВ ТА ЛІКАРІВ, які 12. мають свої сходини: термін сходин не перешкаджає „тому, щоб прийти на Равт Преси. Незалежно від того, чи хто з ПП. Інжинірів і Лікарів дістав уже поіменне запрошення, — Комітет Равту Преси запрошує оцим всіх учасників отих двох сходин, двох наших передових інтелігентських станів. Також ті Панове з українського ГОСПОДАРСЬКОГО СВІТА, які будуть на інших імпрезах, уладжених з нагоди господарських нарад у Львові, — найдуть напевне час, щоб заглянути і на Равт Преси та засвідчити своєю присутністю на ньому — прихильність для українського світа преси!

— Нинішне число „Діла" з уваги на гр[illegible] кат. свято, що припадає в суботу, виходить з датою: неділя 13. лютого 1938.

— Конфіската „Діла". Вчорашне (31) число „Діла" підпало конфіскаті за два слова у передовій статті „Ген. Желіговський і Митрополит Шептицький".

— „Морозенко". Дня 12-го [illegible] год. 16-тій, у салі Театру Рід[illegible] школи Р. Ш. ім. Кн. Льва у Л[illegible] ьєсу „Морозенко", зимова казка [illegible] нах зі співами і танцями. (На осн[illegible] П. Мирного у вільній переробці [illegible] ча). Режисерія: Івана Полюгова [illegible] і вивчення: Оленки Заклинської [illegible] Степана Гаврищака. При фортеп[illegible] дап Весоловський. Увесь дохід [illegible] значений на допомогу бідним ді[illegible]

— Просфори у Львові. В субот[illegible] го ц. р. відбудеться Традиційна Пр[illegible] тальні „Просвіти", кружка Р[illegible] Данила, Союзу Українок і Ц[illegible] у домівці читальні „Просвіти" [illegible] на 9. Початок в год. 18. — В [illegible] того ц. р. відбудеться Просфора [illegible] Т-ва „Зоря" у власній домівці [illegible] ській 25, початок в год. 12-ій [illegible] фора читальні „Просвіти" Льв[illegible] Бібліотеці Т-ва „Просвіта" [illegible] в год. 18.30; Просфора Б[illegible] при коедукаційній 6-класовій [illegible] ім. Кор. Данила, у шкільних [illegible] Рутовського 22, початок в [illegible] У вівторок, 15-го лютого [illegible] Традиційне Свято Просфори [illegible] мичного Промислу при Союз[illegible] цій у Львові, в домівці СУК[illegible] ки., 1, II. п. Початок в год. [illegible]

— Запрошення на Вечерниц[illegible] ських Студентів Львівської [illegible] ва" можна дістати кожного д[illegible] в домівці Т-ва, пл. св. Юра 5 [illegible]

— Жінки як судді присяжні [illegible] ну тепер тему обговорить [illegible] Ганицька у клюбі „Нової [illegible] понеділок, дня 14. ц. м., [illegible] год. 18.30.

— Найсолідніші футра тільки [illegible] шевського, Львів, пл. Капит[illegible] 254—46.

— Кооператива Українських [illegible] ім. М. Садовського пов[illegible] дянство, що у Львові в д[illegible] Новости (Колісей) Со[illegible] ві: год. 3.30 „Гетьман [illegible] песа на 3 дії (4 яви) О. [illegible] нізації м-р М. Лужницьк[illegible] киду" народна песа на 3 дії [illegible] тя. В III. дії лемківське весілля [illegible] му Базарі.

— Карнавал іде! Гарн[illegible] креслити свій чар в україн[illegible] інституті „Космео". Львів, Мик[illegible]

В обороні Церкви та її Голови.

КАЛУШ ВІРНИЙ ЦЕРКВІ ТА МИТРОПОЛИТОВІ.

На вістку про виступ пос. Войцеховського у варшавському соймі зібралася вся інтелігенція міста Калуша без різниці партійних переконань та після короткого реферату, ухвалила: 1. Вислати письмо доЕксц. Митрополита. 2. Напятнувати виступ пос. Войцеховського. 3. Підкреслити факт, що клевета і погрози пос. Войцеховського не стрінулися з відпором компетентних чинників та що цей факт мусить нас всіх зробити сторожкими, насталити і загострити нашу увагу і чуйність.

Після того слідує заява готовости боронити прав української Католицької Церкви та привязання до її Архипастиря.

ГРОМАДЯНСТВО ЛУЦЬКА ПРОТЕСТУЄ.

У письмі, висланому до Експ. Митрополита з висловами найглибшої пошани, українське громадянство Луцька протестує „перед культурним світом проти подібних, нечуваних, по формі й змісті, у парляментарній практиці й узагалі в культурному громадянстві, нападів під адресою Найгідніших Репрезентантів і Найвищих Достойників нашого Народу".

ЗАЯВА Т-ВА „ВЗАІМНА ПОМІЧ ДЯКІВ" У ЛЬВОВІ.

Виділ Т-ва „Взаїмна Поміч Дяків" у Львові, що обєднує 1004 дяків Львівської Архиепархії, ухвалив на свому засіданні протест проти напастливого виступу і заяву привязання, вірности, глибокої чести і любови Експ. Митрополитові.

МАРІЙСЬКЕ ТОВАРИСТВО ПАНЬ У ЛЬВОВІ.

У висланому до Експ. Митрополита письмі Марійське Товариство Пань у Львові висловлює своє обурення з приводу нападу і заявляє свою вірність і пошану для Владики.

ТОВАРИСТВО ВАКАЦІЙНИХ ОСЕЛЬ.

Товариство Вакаційних Осель переслало Експ. Митрополитові, як свому Основникові і Покровителеві заяву відданости та запевнення вірности Церкві.

Кривава бійка бандитів з поліцією.

ДВОХ ПОЛІЦАІВ УБИТИХ, ОДИН СЕЛЯНИН І БАНДИТ РАНЕНІ.

В ночі зі середи на четвер поліцай з Більча Золотого Тадей Косьцінський пішов зі сільським вартівником Михайлом Остаповом шукати за лісними злодіями в Мишківцях. Тому, що завважив світло в хаті Дмитра Грабчинського, пішов туди і застукав до дверей. Жінка Грабчинського відповіла, що в хаті нема нікого. Одначе пол. Косьцінський не повірив і ввійшов до сіней. Саме тоді з хати посипались крісові стріли і Косьцінський згинув на місці. Селянин М. Остапів скрився за будинками. Одначе бандити, які вийшли з хати, завважили його і тяжко зранили його у груди. Тяжко раненого Остапова відвезли до шпиталю до Заліщик. До Мишковець приїхала судово-лікарська комісія і староста Шимановський зі Заліщик. Одночасно поліція з трьох повітів: заліщицького, чортківського і борщівського уладила погоню за членами ватаги відомого бандита Любінецького, яка гуляє вже на Поділлі від кількох місяців. У четвер в год. 12-ій вполудне поліція окружила Любінецького та його двох товаришів у середницькому лісі, коло Винятинець, пов. Заліщики. Підчас перестрілки згинув другий поліцай Ст. Мазепа з Касперівець. Всеж таки бандити втікли до поблизьких хат, втерроризували селян, забрали три коні і втікли до Борщівщини. Бандитів далі переслідує поліція. Слід згадати, що підчас нападу на учительку в Нагорянах Любінецький заявив, що останньою кулею відбере собі життя, щоб не попасти в руки поліції.

Недужий з уяви.

Пан Зенон нездужав. Нездужав постійно. А була це недуга злослива, невідступна. Не міг на це порадити ніякий лікар. Ліки не приймалися. Бо й не була це звичайна недуга — загальний бронхіт, „виплекана" астма чи ісхінс снобів — ні, це була переслідовна манія. Пана Зенона гонили день і ніч привиди... пеха. Сміялися з пана Зенона знайомі, переконували його приятелі. Він нічого.

— Мені вже нічого не поможе — говорив — маю пеха і баста. Не переконуйте мене, бо і так нічого з цього не буде. Я певний, що поїзд, яким поїду вискочить з рейок, інтерес, до якого візьмуся — впаде, песик, якого куплю — сказиться...

— Дурний, божевільний — та-ж досі нічого з цего тобі ще не трапилось. На посаді, як сидів, так сидиш, дім не завалився, не обікрали тобі мешкання — чого тоді нарікаєш? — кепкуючи запитав опасистий Степан К., приятель п. Зенона.

— Наївний ти і коротко-передбачливий, мій дорогий — відповів дещо обуреним тоном п. Зенон. Нічого досі не трапилося, але може і напевне трапиться, бо... або хтось має пеха або його не має. І тому сиджу, як на шпильках, до нічого не беруся, бо не відомо, коли й що спаде мені на голову.

— Що ти впав на голову, це правда. Але я таки переконаю тебе, що твій пех — то тільки уява. Слухай Зенку, нічого не говори — візьми ту коперту, не заглядай до неї, сховай до бюрка, а я за три дні зайду до тебе і ти при мені її отвориш.

— Степанку, на Бога, а коли повстане пожежа, або злодії...

— Не скрипи старий страхопуде. Здоров!

Двері замкнулися з тріскотом. Три дні і три ночі провів п. Зенон неспокійно і в страху, заглядаючи що якийсь час до шуфляди, чи припадково не зникла десь таємнича коперта.

Вечір, голосний дзвінок.

— Ну, як маєшся стара квоко? — привитався гучним басом п. Степан. — Давай но цю коверту.

— А, забери собі її, забери врешті!

— Давай десять золотих, але скоро. І ані мру-мру. О, так, то я люблю. А тепер — маєш льос, на який ти виграв 10.000. А пиши мені ще бодай одно слівце про свій пех.

— Степанку, а ти?...

— Не бійся, маю також частину того самого числа.

— Ну, коли так, то може маю взяти льос до першої кляси 41-ої Клясової Льотерії? Як думаєш?

— А бачиш. Апетит росте підчас їжі. А, що тепер замість чверток є пятки і число льосів є менше, тому і вигляди наші збільшилися. Тільки спішися, бо тягнення починається вже 17-го лютого.

НОВИНКИ.

— КОМІТЕТ „РАВТУ ПРЕСИ" звертається до ПП. ІНЖИНІРІВ ТА ЛІКАРІВ, які 12, мають свої сходини: термін сходин не перешкаджає тому, щоб прийти на Равт Преси. Незалежно від того, чи хто з ПП. Інжинірів і Лікарів дістав уже поіменне запрошення, — Комітет Равту Преси запрошує оцим всіх учасників отих двох сходин, двох наших передових інтелігентських станів. Також ті Панове з українського ГОСПОДАРСЬКОГО СВІТА, які будуть на інших імпрезах, уладжених з нагоди господарських нарад у Львові, — найдуть напевне час, щоб заглянути і на Равт Преси та засвідчити своєю присутністю на ньому — прихильність для українського світа преси!

— Нинішне число „Діла" з уваги на греко-кат. свято, що припадає в суботу, виходить з датою: неділя 13. лютого 1938.

— Конфіската „Діла". Вчорашне (31.) число „Діла" підпало конфіскаті за два слова у передовій статті „Ген. Желіговський і Митроп. Шептицький".

— „Морозенко". Дня 12-го лютого ц. р. в год. 16-тій, у салі Театру Ріжнородностей, діти школи Р. Ш. ім. Кн. Льва у Львові відіграють пєсу „Морозенко", зимова казка у 4-ох відслонах зі співами і танцями. (На основі оповідання П. Мирного у вільній перерібці М. Дністровича) Режисерія: Іванна Полюгова. Танки укладу і вивчення: Оленки Заклинської. Співи: Дир. Степана Гаврищака. При фортепіяні: м-р Богдан Весоловський. Увесь дохід з вистави призначений на допомогу бідним дітям.

— Просфори у Львові. В суботу 12-го лютого ц. р. відбудеться Традиційна Просфора читальні „Просвіти", кружка Р. Ш. ім. Короля Данила, Союзу Українок і Церковних Братств у домівці читальні „Просвіти" при вул. Мартина 9. Початок в год. 18. — В неділю, 13-го лютого ц. р. відбудеться Просфора Ремісничого Т-ва „Зоря" у власній домівці при вул. Вірменській 25, початок в год. 12-ій; Святочна Просфора читальні „Просвіти" Львів-середмістя, в Бібліотеці Т-ва „Просвіта" Ринок 10, початок в год. 18.30; Просфора Батьківського Комітету при коедукаційній 6-клясовій вселюдній школі ім. Кор. Данила, у шкільних кімнатах при вул. Рутовського 22, початок в год. 5-ій попол. — У вівторок, 15-го лютого ц. р. (Стрітення) Традиційне Свято Просфори Секції Гастрономічного Промислу при Союзі Українських Купців у Львові, в домівці СУК. при вул. Гродзіцьких, 1, II. п. Початок в год. 15.30.

— Запрошення на Вечерниці Т-ва Українських Студентів Львівської Політехніки „Основа" можна дістати кожного дня від год. 12—14 в домівці Т-ва, пл. св. Юра 5, тел. 278-61.

— Жінки як судді присяглих. Оцю, актуальну тепер тему обговорить м-р Ольга Люстиг-Ганицька у клюбі „Нової Хати" і „Труду", в понеділок, дня 14. ц. м., Ринок ч. 39. Початок год. 18.30. 365

— Кооператива Український Народній Театр ім. М. Садовського повідомляє оцим Хв. Громадянство, що у Львові в дні 15. II. вівторок Сала Новости (Колісей) Сонішна 23. дає дві вистави: год. 3.30 „Гетьман Полуботок", історична песа на 3 дії (4 яви) О. Барвінського в інсценізації м-р М. Лужницького; год. 8. „Пісня Бескиду" народня песа на 3 дії з лемківського життя. В III. дії лемківське весілля. Білети в Союзному Базарі. 1—2

— **Перша українська колектура державної льотерії у Львові.** Довідуємося, що Повітове Кредитове Товариство (Українбанк львівського повіту) у Львові, вул. Сикстуська 38, ч. тел. 118—61 отворило і веде колектуру державної льотерії і вже продає льоси. Сподіємося, що всі українці будуть засоблятися в льоси у своїй колектурі.

— **Модне приняття.** Під цим гаслом улаштовує господарський показ клюб „Нової Хати“ в вівторок, дня 15. ц. м. у Жовтій салі Нар. Дому. Відчит п. Наталки Гаврих на таку тему буде доповнений виставою накриття. Побачимо взіркові столи на снідання, обід, підвечірок і вечерю, а також старовинну столову заставу. Початок год. 6-та.

— **Чи вміємо бавитися?** Полеміка на цю тему в „Ділі“ („Жіноча сторінка“) не вирішила остаточно справи. Щойно **Традиційні Вечерниці „Червоної Калини“** будуть наглядним і переконливим доказом, як повинна виглядати забава повна темпераменту, серед безжурного настрою, милого середовища та своєрідної атмосфери під ритм не лише чужих, але і своїх національних танків. Вечерниці „Червоної Калини“ дня 14. лютого, саля Залізничників, вул. Кетшинського 54—56, доїзд трамваем ч. 8. від вул. Городецької. Запрошення в Адміністрації „Ч. К.“, вул. Зіморовича ч. 12 в год. 8—15 і 17—19. 361



ВІДГУКИ ДНЯ.

Плачуча верба.

Битва над Каялою... Цвіт нашого лицарства, поляг на полі бою. Погинули князі, знатні бояри, дружинники, славний Ігор попав у полон. Наша земля покрилася чорним серпанком суму, залилася слізми. У Путивлі на стіні заридала Ярославна, оплакуючи долю свого лада, свого коханого Ігоря, що десь у далекій половецькій країні дзвонив невольницькими кайданами. Було це (як не помиляюся!) 1185 року. Скільки вдів, скільки сиріт осталося після тієї нещасливої дати!

Битва над Калкою. Непроглядні хмари монголів ринули як повінь на наше княже військо. Земля встелилася українським трупом, річки забагрились українською кровю, а на тілах побитих і живих українських полководців поставили монголи поміст і пир справляли. З того часу хилилося наше сонце чимраз більше і більше, з того часу не було вже повної радости на рідній землі. Це було в 1224 році.

Рік за роком, день за днем, неперглядною юрбою йшли тяжкі хвилини, падали тяжкі удари: втрата самостійности, братовбивчі війни, княжі міжусобиці, приниження і помітування, а потім знову цілий довгий ряд сумних і трагічних випадків аж до битви під Полтавою, до другого гробу державности.

Програні битви, не тільки знищені, а й зорані та заскороджені оселі, вимордовані жінки і діти. Серед того Батурин — жахливий образ жорстокости Петра І. А шибениць, а острих палів, а живих костирів — що не міра. Кожного дня, мало того: кожної години гинули в страшних муках добрі, дуже добрі і найліпші сини країни та народу.

Гинули, гинуть і будуть гинути, бо кожний живий нарід поносить жертви, а українці більше як хто, бо таку долю викували собі молотом століть.

Коли перевертати картки рідної історії — на кожній сторінці трагічна дата, якій належиться всенародня жалоба.

Але жаден живий народ не може позволити собі на 365 днів суму, а колиб позволив собі — перестане бути живим. Стане плачучою вербою на гробах минувшини, яку кожний сильніший вихор пригне до тих гробів.

Тимбільше не можемо цього робити ми — народ з маркою дуже веселого, а з душею одного з найсумніших народів на світі.

Щодень менше усміху на лицях, щодень більше зморшків суму.

Не тільки особисті турботи пригнітають душу, вялять усміх, понурюють голову. Ми якби завзялися і вишукуємо собі все і всюди трагічні випадки та кажемо сумувати по них.

Люди! Не стане днів у році! А хочби зредукувати тисячі випадків до 365, то не знати, котрий з них більш сумний і трагічний. А хочби знати, то що тоді в нас буде?!

Плачуча верба?!...

Галактіон Чіпка.

— **„Українська меншість у Польщі“.** Під цим заголовком принесла віденська „Ді Штунде“ з 9 ц. м. статтю про українців у Польщі, датовану в Льондоні 8. ц. м. і написану на основі допису варшавського кореспондента у „Манчестер Гардіяні“.

— **Запит до шкільної влади.** З Білої, пов. Чортків, пишуть нам: Дня 30. січня ц. р. місцеві поляки улаштували в шкільнім будинку всенародної державної школи „оплатек“ з музикою і буфетом. Гості бавилися досить весело та з добрим гумором, бо навіть не були ласкаві усунути зі шкільного будинку посудин, як напр. бочки від пива. На другий день зранку зійшлася шкільна дітвора на науку та з великим здивуванням застала на коридорі бочки від пива. Запитуємо шкільну владу, чи вказаним є, щоб замість виховуючих картин у коридорі був склад бочок від пива? Чи така школа може дати виховання шкільній дітворі? **Батьки.**

— **Під замітом приналежности до КПЗУ** поліція арештувала в селі Деревяни пов. Рівне 10 осіб, яких відставили до арештів у Рівнім.

— **Напад на помешкання лікаря.** В Микулинцях пов. Тернопіль, напало перед кількома днями чотирьох невідових мужчин на помешкання лікаря д-ра О. Розенмана. Один з напасників застукав в год. 5.30 пополудні до помешкання лікаря, мовляв за лікарською порадою. Коли йому отворила двері дружина лікаря — до помешкання ввійшло ще двох мужчин і негайно кинулись на жінку лікаря. На крик нападеної вибіг зі сусідньої кімнати д-р Розенман і заслонив свою жінку перед дальшими ударами, якій підрізали вже напасники бритвою горло. На крик лікаря напасники втікли. Поліція арештувала трьох мужчин зі села Лучки під замітом цього нападу.

— **Страшна смерть дівчинки.** В лісі в госьцецькім повіті впало придорожне дерево на 10-літню дівчинку, яка переходила саме тоді дорогою з обідом для батька, який працював у лісі, і придавило її на смерть.

— **Трилітний хлопчина врятував дівчинку.** На замерзлім ставі в Тухолі совгалось двоє дітей. Нагло заломився лід і дволітня дівчинка Уршуля Вольська стала потапати. Їй поспішив з допомогою 3-літній хлопчина Гергард Куйот, але не міг її витягнути з полонки. Тому тримаючи дівчинку за руку почав кричати. На крик хлопчини поспішили прохожі і допомогли йому врятувати маленьку товаришку від неминучої смерти.

— **Ні одного новобранця.** Наслідки світової війни у Франції у популяційній справі виявляються в цілій повноті. Одна з округ у Бургундії не дає вже другий рік ніодного новобранця, бо в роках 1914—16 не прийшов там на світ ніодин хлопчина.

— **Слон збожеволів.** В зоольогічному городі в Мінхені мусіли застрілити найбільшого слона в Европі — Боя. Минулої пятниці слон збожеволів і вирвав дерево з корінням. Одночасно поломив собі клеваки. Ветеринарі прийшли до переконання, що вилікування слона неможливе. Слон важив 100 сотнарів, був довгий на 7.90 метра, високий 3.20 м. Хобот слона мав 2 метри довжини, відломані клеваки важили 26 і 28 кільограмів.

— **Смерть за продовження відпустки.** Військовий суд у Вільгельмгафен засудив одного з моряків тамошнього відділу маринарки на кару смерти за самовільне продовження відпустки і за те, що оповідав про відносини в німецькій маринарці. Присуд негайно виконали.

— **Корабель адм. Гортія добудуть з дна моря.** Одно підприємство рішило видобути один з чотирьох австрійських панцирників „Шент Іштван“, що його сторпедував італійський човен у 1918. р. недалеко Спліту. Як відомо, згаданими чотирьома панцирниками командував адм. Горті, теперішній регент Мадярщини, який плянував окружити італійські кораблі на Адрійському Морі. Одначе маневр італійського підводного човна, що затопив панцирник „Шент Іштван“ розвіяв пляни адмірала. Затоплений панцирник віз касу воєнних кораблів, сконцентрованих у Спліті, що обіймала кілька мільйонів золотих корон у золоті. Крім того сама вартість заліза затопленого панцирника заохочує підприємство видобути панцирник з дна моря.

— **Апарат до розпорошування мряки.** На однім з англійських летовищ, випробували новий винахід англійського інжиніра до розпорошування мряки, що є найгіршим ворогом летунів. Нововинайдений апарат висилає сильні тепляні промінї, що нагрівають долішні вогкі верстви повітря і пересувають мряку в горішні верстви повітря. Таким чином над летовищем твориться вільний район від мряки і летун без небезпеки може осісти з пасажирами на летовищі.

— **Найбільша болячка Франції.** Недавно появилась у Франції книжка п. н. „Населення Франції“, що заторкує одну з найбільших болячок сучасної Франції — вимирання її населення. З оголошених в цій книжці статистичних даних виходить, що в 1650 р. в Европі було 100 міліонів мешканців, з чого на саму Францію припадало 20 міліонів. Нині в Европі мешкає 510 міліонів мешканців, з чого у Франції живе 42 міліони населення. Отже в 1650. р. на 100 европейців припадало 20 французів, а тепер на 100 европейців припадає ледви 8 французів. Крім того Франція має найбільший відсоток, бо аж 14 прц. старців тоді, як Німеччина має 11 відсотків старців, Злучені Держави 8 відс.

— **Нова книжка канцлера Гітлера.** З окруження канцлера Гітлера передають вістку, що він працює тепер над другою книжкою, в якій обговорює дорібок націонал-соціялістичного руху за перших 5 літ. Досі ще невідомо, який буде наголовок тієї нової книжки.

— **Безробіття у Франції.** У дні 29-го січня ц. р. у Франції нараховували 399.728 безробітних, тобто на 4.085 більше, як попереднього тижня, і на 22.259 менше як у відповідному тижні минулого року.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

NASZ WYRAZ. Miesięcznik literacko-artystyczny młodych. Rok IV. Nr. 9. Kraków.

PRZEGLĄD POLSKO-WĘGIERSKI. Organ Towarzystwa polsko-węgierskiego im. Stefana Batorego. Rok II. Nr. 5. Grudzień 1937. Warszawa.

NASZA PRZYSZŁOŚĆ. Nr. LVI. Listopad 1937. Nr LVII. Grudzień 1937. Warszawa.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр:

Субота 12. II. год. 7.30 „Кармен" оп.

Неділя 13. II. год. 3.30 попол. „Осі"; год. 7.30 „Старосвітська ідилля". Для молоді недозволене.

Понеділок 14. II. год. 7.30 веч. „Старосвітська ідилля". (Для молоді недозволене).

Театр Різнородностей:

Субота 12. II. год. 7.30 „В перфумерії".

Неділя 13. II. год. 3.30 попол. „В перфумерії"; год. 7.30 „Дімок з карт".

Понеділок 14. II. год. 7.30 „Дімок з карт".

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ЛЬВІВ (саля Колісею, Сонячна 28).

13. II. год. 3.30 попол. „Гетьман Полуботок". Історична песа на 3 дії О. Варвинського. Знижені ціни.

13. II. год. 8. веч. „Пісня Бескиду". Народна песа з лемківського життя на 3 дії Луковичена. У III-ій дії обряд лемківського весілля.

КІНА.

АПОЛЬО: „Дівча з темпераментом" (Анні Ондра).

АТЛЯНТИК: „Предивна брехня Нінн Петровни".

ВАНДА: „Під двома прапорами" і „Метрополітен".

ҐРАЖИНА: „Знахар".

ЕВРОПА: „Дуня" (Гарі Баур).

КАСІНО: „Роберт і Бертран або Два злодії" (комедія).

КОПЕРНИК: „Корабель невільників".

МАРУСЕНЬКА: „Дибук".

МЕТРО: „Сем Додсворт" і „Опир на кролях".

МІРАЖ: „В обороні" з Флінном і Фелпом".

МУЗА: „Коли цвіте бузок".

ПАКС: „У тіні самітної сосни".

ПАЛЯС: „Її перший баль" (Гарі Баур).

РАЙ: „Я зберегла".

РІЯЛЬТО: „Їх сто, вона одна".

СВІТ: „Пат і Паташон в раю"; „Тіні минулини".

СТИЛЕВЕ: „Королівський вальс" і ревія.

ТОН: „За чужі вини"; „На Дияволському Острові" з Вернером Бакстером.

УТІХА: „Ніч перед битвою" і ревія.

ХИМЕРА: „Моє щастя це ти" (Вен. Джілі, Міранда).

ФОТОПЛЯСТІКОН:

(пл. Марійська 6).

„Того".

ФОТОПЛЯСТІКОН „Святовід" (Пасаж Гавсмана ч. 7):

Південна Америка і Японія.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Субота, 12. лютого 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція; 11.15 Для шкіл: Співаймо пісеньки; 11.40 Музика з пл.: Форт. мініятури; 12.03 Полуднева авдиція; 13.45 Концерт бажань із пл.; 15.30 Радіотехнічні актуалії; 15.30 Господарські вістки; 15.45 Театр Уяви для дітей: „Пів години на яхті"; 16.15 Легкі та ланці у вик. оркестри; 16.50 19.50 Актуальна гутірка; 17.00 „У Правописній конторі Тизенгавза"; 17.15 Концерт солістів: тенор, віол. скрипка, форт., 17.50 Наша програма; 18.00 18.50 Спорт, 18.10 Камеральні мініятури; 18.55 Програма на завтра; 19.00 „Попелюшка" муз. авд. для дітей, Після переховання на залізоточ; 20.00 Концерт нар. музики, спів; 20.45 Веч. денник; 21.00 24.15 Трансм. з театру „Ля Скаля" у Мілані „Фігарове весілля" оп. Моцарта; у перервах: Рецитація прози, Актуальна гутірка, Останні вістки.

Неділя, 13. лютого 1938.

8.00 Сигнал часу; 8.15 Для села: Хл. газетка, Музика з пл., Над чим будемо радити; 8.30 Без меліорації нема раціональної хл. господарки; 8.50 „Волова — основа весн. управи"; 10.30 Леонкавальо: „Паяци", оп. з пл.; 12.03 Симф. поранок, орх., форт.; 13.00 Фрагмент із звізду ходачкової шляхти в Перемишлі; 13.10 „Час утікає" Бол. Пруса; 13.30 Орх., баритон; 14.45 Для села: Огляд ринків рільних продуктів, Музика з пл., Море забезпечує добробут, Книжки, що їх хлібороб повинен знати; 15.40 Для дітей: „Сповнені мрії" Б. Герца; 16.05 Музика з пл., Італійські пісні та пісеньки у вик. М. Фюренша сопр. і Володислава Кепури тенор, у супр. форт.; 16.45 Анциія та життя; 17.00 Підвечірок при мікрофоні: орх., спів; у перерві коло год. 17.55 Хвилина бюра студій; 19.00 Театр Уяви: „Людина на кораблі"; 19.25 З нашої читальні; 20.00 Розр. концерт: Львів Шорт пісеньки, два форт., гармонійка; 20.35 Спорт; 20.40 Політ. огляд; 20.50 Веч. денник; 21.00 Фрагм. із боксерського метчу Польща-Німеччина; 21.15 „Були собі свинки три... морські" — Віденська Зазуля; 22.00 Оповідання про Бетовена: Година полудня; 22.50 Ост. вістки; 23.00 Танк. музика з пл.

Понеділок, 14. лютого 1938.

6.15—8.00 Ранішня авд.; 11.15 Для шкіл: У столярськім варстаті, Бетовенові твори з пл.; 11.40 Е. Ляльо: фрагм. з Еспанської Симфонії, пл.; 12.03 Полуднева авдиція; 13.45 Сучасна опера, з пл.; 14.30 Легка музика з пл.; 15.00 Трохи пісні, трохи слова; 15.20 Біжучі вістки з міста та провінції; 15.30 Господарські вістки; 15.45 З піснею по краю; 16.15 Легкі мельодії та пісеньки; 16.50 19.50 Актуальна гутірка; 17.00 Багатство; 17.15 Скрипк. рісіталь Керту Ваше у супр. форт.; 17.50 Лявіни гроаять; 18.00 18.50 Спортові вістки; 18.10 Арії та пісні у вик. Олени Сказової, мецосопр., Ів. Романовського, бас, у супр. форт., 18.30 18.55 Програма на завтра; 18.35 Літер. хвилини; 19.30 Діяльог: „Що думаємо про Ковальських"; 20.00 Розр. концерт, орх., спів, Ів. Березинський форт., у перерві в год. 20.45 Веч. денник, Актуальна гутірка; 22.05 Літер. новини; 22.25 Камер. концерт, музика, сопр.; 22.50 Ост. вістки; 23.00 Танк. музика з пл.

Вівторок, 15. лютого 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція; 11.15 Для шкіл; 11.40 Інстр. мініятури, пл.; 12.03 Полуднева авдиція; 13.45 У карнавалі, пл.; 14.30 Легка музика, пл.; 14.55 Біржа; 15.00 Фрагм. із пов. Ів. Лімa „Голови до позолоти", Музика з пл.; 15.25 Біжучі вістки з міста та провінції; 15.30 Господарські вістки; 15.45 Цікаві речі з 5 частин світа, авд. для старших дітей; 16.05 Фін.-госп. актуалії; 16.15 Даній хор; 16.50 19.50 20.55 Актуальна гутірка; 17.00 У бушменів; 17.15 Камер. музика; 17.50 Зимова ноша; 18.00 18.50 Спорт; 18.10 Три знаки запиту; 18.20 Весела пісенька, з пл.; 18.35 Для села: Чи штучні погної на дорогі, Хл. скринька; 18.40 З мандрівки по Македонії; 18.55 Програма на завтра; 19.00 Літер. вечір присв. А. Струговi; 19.30 Хори, 20.00 Муз. мозаїка у вик. сал. квінтету, пісеньки; 20.45 Веч. денник; 21.00 Симф. концерт; 22.00 Танк. музика у вик. малої орх.; 22.50 Ост. вістки; 23.00 Концерт бажань із пл.

Середа, 16. лютого 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція; 11.15 Для шкіл: Чемність це не дрібниця, Весела музика з пл.; 11.40 Співає М. Флета, тенор, гр. пл.; 12.03 Полуднева авд.; 13.45 Інформаційна газетка в українській мові; 13.55 Стилізований танок з пл.; 14.30 Легка музика, з пл.; 14.55 Біржа; 15.00 Фрагм. зі пов. Ів. Лімa „Голови до позолоти", Музика з пл.; 15.20 Біжучі вістки з міста та провінції; 15.30 Госп. вістки; 15.45 Над великою рікою Лімпопо, гутірка для старших дітей; 16.00 Куток мови; 16.15 Розр. орх.; 17.00 Шляхом І. Бригади; 17.15 Забуті пісні, Реслер-Стоковська мецосопр., форт.; 17.50 Вдякна вартість ростинної пожив; 18.00 18.50 Спорт; 18.10 Р. Штравс: Терцет і дует із оп. „Кавалір Срібної Рожі"; 18.20 Мала ревія великих страхіть — пісеньки Зехентора з муз.; 18.30 18.55 Програма на завтра; 18.35 Для села: Хл. вістки, Музика з пл., Серадела незопінкова на ростина; 19.00 „Певіни" фрагм. з пов. І. Віктора; 19.20 Нар. пісеньки; 19.35 „Твір проф. Ст. Чарновського"; 19.50 Актуальна гутірка; 20.00 Розр. концерт, сопран, форт., хор; 21.00 Шопенівський концерт у вик. Ст. Шпінальського; 21.45 Гутірка про лір. поезію; 22.00 Спів. рецітал Бандровської-Туровської; 22.30 Танк. музика з пл.; 22.40 Куток гумору; 22.45 Продовження танк. музики з пл.; 22.50 Ост. вістки; 23.00 Танк. музика з пл.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Субота, 12. лютого 1938.

БЕРЛІН 15.00 Балади у вик. хору; 21.00 Концерт військ. орх., 22.30 Легка і танк. музика; БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні; БУДАПЕШТ 12.05 Солісти, 17.30 18.00 Циг. музика, 20.00 21.00 „Наречена з Гамбурга" оп. Вище; ВІДЕНЬ 11.30 Тирольські мельодії. 19.10 Із муз. минувшини Відня, концерт симф. орх., 20.00 21.00 Весела авдиція, 22.55 Розр. музика, квартет, Л. Іванович сопран; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.00 Камер. музика; КОШИЦІ 14.00 18.50 Вістки, 18.00 Е. Микита „Гірке життя" оповідання; МІЛЯНО 19.30 20.30 Розр. музика, 22.15 Скрипка; ПРАГА 17.50 18.00 „Хорий з уроєння" ком. Мольєра (в німецькій мові). 22.30 Джез; РАДІО ПАРІ 21.15 Пісні, 21.30 22.00 Театр Уяви, 23.05 Симф. музика; РИМ 16.00 Симф. концерт, 19.30 Розр. музика, 21.00 22.00 23.00 24.00 „Фігарове весілля" оп. Моцарта (з міланської Ля Скалі).

Неділя, 13. лютого 1938.

БЕРЛІН 16.00 Веселе пополудне, 18.00 Італ. музика; 19.35 Швайцарська форт. класична і романтична музика, 20.00 21.00 З опер і оперетох; БУДАПЕШТ 12.30 Оп. орх., 15.45 Форт., 20.00 Циг. музика; ВІДЕНЬ 11.45 12.00 Вагнерівський концерт, 15.40 Квартет, 19.35 20.00 Арії та пісні, А. Анібалі мецосопр., 20.10 21.00 Життя це танок, орх., хор, сол.; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 14.30 Фр. пісні XVI. ст. і бургундські пісні; КОШИЦІ 18.00 Чеські рел. пісні на Закарпатті, Про взаємини словеків із русинами, Концерт хору дів. учит. семинарії в Ужгороді (Котко, Леонтович, Давидовський, Аркас); КЕЛЬН 19.30 20.00 21.00 „Симоне Бокканегра" оп. Верді; МІЛЯНО 17.00 18.00 Веселі мельодії, 21.00 22.00 Муз. комедія; ПРАГА 9.00 Рел. музика, 10.15 Сельск. квартет, 11.30 Форт. квінтет а-моль Новака, 15.00 „При колодязі" ком. оп. Бльодека, „Кавалерія Рустікана" оп. Масканьї, 17.35 18.00 „Князь і муляр" оп. Ельшлегеля; РАДІО ПАРІ 18.00 19.00 Комічні опери XIX ст., 20.30 На селі, пісні, 21.15 Пісні; РАДІО РОМАНІЯ 20.20 21.00 22.00 „Троянда Стамбулу" оп. Л. Фаля, РИМ 17.00 18.00 Симф. концерт, 21.00 Розривкова музика та пісеньки; СОФ'Я 19.00 20.00 21.00 „Корабель-марево" оп. Вагнера; ФЛЬОРЕНЦІЯ 15.00 18.00 „Садко" оп. Римського-Корсакова.

Понеділок, 14. лютого 1938.

БЕРЛІН 20.00 Святочна й танк. музика XVIII ст.; БІЛГОРОД 20.00 21.00 22.00 Опера; БУДАПЕШТ 12.05 Солісти, 17.00 Хор, 18.50 Циг. музика під дир. Доганія (у прогр. „Мазепа" Ліста); БРЮСЕЛЯ ФЛЯМ. 21.00 22.00 „Гавайська квітка" оп. Абрагама; ВІДЕНЬ 10.50 Гутірка про Китай, 12.20 Марші та вальси, 16.50 Італ. музика, 19.35 Симф. концерт. 21.40 Спів Е. Рокита сопран, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.00 Вок. концерт; КОШИЦІ 15.00 Ол. Саника: „Бородате непорозуміння" комедія у вик. артистів нар. театру з Ужгороду; ЛІОН 21.30 22.00 23.00 „Гарна Олена" оп. Офенбаха; МІЛЯНО 17.15 Давні танки на форт., 21.00 Симф. концерт; ПРАГА 19.15 Військ. орх., 20.25 „Багательє" Дворжака на 2 скр., віол. і фісг.; РАДІО ПАРІ 21.55 Пісні, 21.50 22.00 23.00 „Ле грам моголь" оп. Одрана; РИМ 17.15 Сучасна італ. музика, 22.10 Комедія; СТОКГОЛЬМ 22.00 „Кавалір Срібної Рожі" оп. (II. дія) Р. Штравса.

Вівторок, 15. лютого 1938.

БЕРЛІН 15.00 Муз. дрібнички. 20.00 Карнавалові мельодії, 21.00 Італ.-мед. оркестри; БІЛГОРОД 22.00 Пісні; БУДАПЕШТ 12.05 Вок. концерт, 18.00 Нар. пісні, 19.15 Давні марші, 21.45 Орх. концерт; ВІДЕНЬ 15.15 Для дітей, 17.40 18.00 Танк. ритми у сучас. форт. музиці. 19.40 20.00 Гумор в опері й опереті, концерт; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.00 Пісні, 22.30 Соната тріо — Крайцера; КОШИЦІ 14.00 18.00 18.45 Вістки; ЛЯЙПЦІҐ 19.30 20.00 21.00 22.00 „Манон" оп. Массенета; МІЛЯНО 17.15 Форт., 19.30 20.30 Розр. музика, 21.00 22.00 23.00 „Дибук" оп. Льод. Роки; ПРАГА 17.30 Скрипка, 18.10 Пісні наших предків, 19.30 20.00 21.00 „Христоф Колюмб"; ПАРІ ПТТ 21.30 22.00 23.00 „Твої уста" оп. Ївена; РАДІО ПАРІ 18.10 Легка музика, 21.15 22.00 Камер. музика; РИМ 17.15 Танк. музика; СОФІЯ 20.15 Слов'янські пісеньки; ФЛЬОРЕНЦІЯ 20.30 21.00 22.00 „Мадам Помпадур" оп. Л. Фаля.

Середа, 16. лютого 1938.

БЕРЛІН 19.10 Легка музика, 20.00 Твори Ф. Дрезеке у вик. сол.; БІЛГОРОД 20.00 Спів. 20.30 21.00 Гумор, 21.30 Пісні БУДАПЕШТ 12.05 Форт., 17.00 Хор, 17.55 Циг. музика, 20.35 21.00 Оп. орх.; ВІДЕНЬ 17.30 Оп. арії, 17.50 18.00 Пісні М. Кельдорферова у вик. М. Гергард сопр., 21.40 Скрипка; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 10.30 Для дітей, 18.00 Скрипка, 22.30 Дівертіменто ц-дур Гайдна; КОШИЦІ 14.00 18.45 Вістки; МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 22.15 Іт.-нім. концерт; ПРАГА 14.00 Пісні, 18.05 Пісні австр. композиторів; РАДІО ПАРІ 21.30 Скрипка, 22.00 23.00 Франція у пісні, вок. авд.; РИМ 17.15 Скр. рецітал І. Бадера, 21.00 22.00 23.00 „Марта" оп. Фльотова; СОФІЯ 19.00 Спів, 19.45 21.00 „Ріголетто" оп. Верді.

БІРЖА.

Львів 11 лютого 1938

Гроші.

Купно-продажа: Бельги бельг. 89·72 18·25, Доляри американські 5,27·00, 5 24·50 Доляри канад. 5.26·50—5.24·00. Фльорени гол. 295·74—294·00, Франки фр. 17·42 — 17·12, Франки швайцарські 122·60—121·80. Фунти англ. 26·49—26·33, Гульдени данц. 100·25—99·75, Корони ч. 17·60—16·90 Кор. дан. 118·35—117·50 Кор. норв. 133·13—132·15. Корони шв. 136·64—135·65. Ліри італ. 21·60—20·70, Марки фінлянд. 11·74—11·25, Марки нім. 105·00 — 100·00 Шилінги австр. 99·80—98·80, Тель Авів 26·20—25·93. Марки нім. срібні 118·00 — 113·00

Акції.

4 і пів проп. внутр. 65·00, 64·50, 3 інв. 1 ем. 80·13 серія 90·00, 3 пов інв. 2 ем. 80·50 серія 91·75, 5 конверс. 68·00 прем. дол. 42·00, 4 консол. 65·50

Папери

Банк Польський 116·75 Цукор 16·75, Вугіль 31·75. 32·00, Ліліпоп 63·25. Моджеів 14·75. Островець 55·75 Стараховиці 38·25, 38·00, 39·25, Габербуш 48·25.

Тенденція неодностайна.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 11. лютого 1938 р.

1 кг. масла десер. бльок. без оп. 3·35 зол.
1 кг. масла бочков. вид. з опак. 3·40 зол.
молоко . . . . . 17—18 сот.
(яйця копа) . . . . 4·00 зол.

Тенденція на масло й молоко вдержана на яйця знижкова.

Останні вісти.

НІМЕЦЬКИЙ УРЯД ЗАПЕРЕЧУЄ ВСІ ВІСТКИ ЗАКОРДОННОЇ ПРЕСИ.

У німецькім міністерстві пропаганди відбулася пресова конференція у присутности кількох инших урядовців пропаганди та в присутности берлінських представників закордонної преси. На цій конференції шеф пресового уряду здементував усі переборщені вістки про події в Німеччині і рішуче заперечив поголоски про військові заворушення. Кронпрінц виїхав на спортову прогулку і вернеться з неї за 14 днів.

Генерал Фріч хорий і перебуває в Льондоні. Всі старшини, що їх перенесли на емеритуру, виконують ще службу до 28. ц. м.

Неправдиві теж вістки про замкнення кордонів. Також багато інших вісток шеф пресового бюра вияснив або спростував.

Посмертні згадки.

О. ОЛЕКСАНДЕР ПИК.

5-го січня ц. р. на далекій чужині, в Злучених Державах Північної Америки, у Филядельфії, умер филядельфійський парох і канцлер єпископської консисторії о. Олександер Пик.

Бл. п. о. Олександер Пик народився 15-го липня 1884 р. в селі Юсиптичі, жидачівського повіту. До гімназії ходив у Стрию. Потім студіював право у Львові й один рік служив у війську. Перейшов на богословія, яке студіював у Львові та в Інсбруку. В 1913 р. виїхав до Америки і спершу душпастирював у Филядельфії при еп. Сотері Ортинськім. В 1916 р. перенісся на парохію до Мек Кіз Ракс, Па, де був 10 літ. У 1927 р. заняв становище канцлера у Филядельфії, на якому був до смерти, тобто теж 10 років.

О. Пик був високоінтелігентною людиною. Спокійної вдачі, у своїй скромности був майже незамітний, але був усюди, куди його кликав обовязок та щире серце. При всій своїй праці находив завжди час і терпеливість занятись і школярами і сиротами і хорими. Лишив жінку і три доньки, що від 10 літ перебувають у Львові.

Тіло покійного о. канцлера перевезли зі шпиталю до парохіяльного дому. Дня 10. січня відбувся в церкві єрейський похорон, що його відслужив Кир Константин в сослуженні 37 священиків. Народу була повна церква. Це була незвичайно сумна хвилина, якої не переживала филядельфійська українська громада від смерти єпископа Сотера Ортинського. Поховали о. Пика на цвинтарі української греко-кат. церкви в Мек Кіз Ракс, Па.

Нехай чужа земля буде Йому пером!

Дописи.

ГОРОДОК

Просфора Міщанського Братства. В неділю 30. січня п. р. уладило Міщанське Братство, що гуртує в собі міщан Городка, традиційну просфору для своїх членів і запрошених гостей. Невелика саля власн. „Поміч" не могла помістити всіх учасників, яких зібралося більш сотки. Просфору поблагословив парох Городка о. Епіфаній Роздольський та зложив бажання всім присутнім. Опісля спільно колядки. Потім забрав голос провідник Міщанського Братства о. Омелян Шараневич, який короткою промовою привитав усіх гостей та зложив свої бажання. Гостям услуговували пані з Міщанського Братства. На просфорі зявилася майже в комплеті інтелігенція Городка, всі священики та представники передміщан. Перший виступив з гарною промовою делегат Центросоюзу зі Львова дир. Мигович, що в коротких, але ядерних словах поінформував зібраних про діяльність української кооперації та її плани на майбутнє. Опісля промовляли: радн. В. Сухий в імени Філії „Просвіти" в Городку, п. П. Паламарчукова від Союзу Українок, адв. Клим Каратницький від У. К. С. Помітне враження викликала довша промова п. Мих. Цуньовського, який авторизує книгу актуальних та назріваючих городецьких громадянство справ, на брак будинку, справу будови Нар. Дому й ін. Промовляли дальше: р. Паламарчук, дир. С. Будзиняк, о. В. Чорнецький в імени Філії „Відродження" і Кружка Р. Школи д-р С. Ковалюк. На його заклик зложили присутні 22 зол. на Рідну Школу. Низку промов закінчив о. О. Шараневич, вказуючи потребу організації міст та активної праці міщанства в загально-національних товариствах. Від Міщанського Братства подякував гостям і промовцям п. Мельник. У промовах підкреслювано потребу єдности, організації і консолідації всіх станів Городка у праці на культурній та економічній ділянці. Просфора відбулася без алькоголю та полишила серед учасників якнайкраще враження.

БЕРЕЖАНИ.

Збори Філії „Просвіти". Дня 2. лютого п. р. відбулися Загальні Збори Філії „Просвіти" в Бережанах, що стягнули велике число делегатів читалень і членів Матірнього Т-ва. Виповнили вони вщерть простору салю „Укрбанку". Переважала молодь. Жінок з села жодної. Зборами проводив голова Філії м-р Логуш. Присутній був відпоручник Матірнього Т-ва інсп. Бриликський. М-р Логуш, відкриваючи Збори, присвятив посмертну згадку помершим у м. р. членам „Просвіти" та героям під Крутами, яких память ушановано повставанням з місць та 1-хвилинною мовчанкою. Звіт Філії виказує, що Виділ, наскільки від уваги можливості, якими він диспонував, виконав у цілости принятий та наложений на нього працю. Відбуто 108 поїздок, 30 люстрацій, 4 анкети, кілька свят, нап. імпрез та концертів. Збірка на „Дар Просвіти" перевищила квоту 1.000 зол., що є доказом поширення та поглиблення національної свідомости. Філія має 6.000 членів, що гуртуються в 60 читальнях. 6 читалень було в звітовім році завішених, та з них ще тільки 1 не відновила своєї діяльности. 8 читалень побудувало свої власні доми, деякі до будови приготовляються. Преса по читальнях поширена і є чисто національна. В звітовім році заборонила влада аж 117 вистав, 24 концерти, 56 забав і майже всі фестини (24). Усіх заборон було 231! Всі прохання в справі оснування дитячих садків влада відкинула. Після того виголосив промову інсп. Бриликський, що візвав у жертву Матірньому Т-ву в його ювил. році принести консолідацію українських сил. На жаль, Збори не обійшлися без прикрого інциденту. Нарушено честь відомих громадян, між іншими і голови Повіт. Союзу Кружків, члена Контр. Комісії Філії „Просвіти", виднішого та цінного письменника д-ра Ф. Коковського, який, не вміючи реагувати на брутальности, просто розплакався. Правда, пізніше зайшла ратифікація в формі щирої подяки та признання за свою безкорисну працю, висловленого делегатом читальні з Лопуш гром. Кадайським, однак ті, що ображали його самого та цілу його родину, не знайшли за відповідне свій нерозважний крок направити. Виділ Філії мусить призадуматись, як на будуче запобігти подібним інцидентам, бо вони за часто і за агресивно на тутешнім терені проявляються. До нового Виділу ввійшли: м-р Н. Логуш — голова, о. Надільський з Вибудова, заст. голови, м-р Танчук, секр., дир. „Нар. Торговлі" Ринжевський, скарбник, В. Целинюк, ем. учит. Нарака, контрольор і студ. Білинський та гром. Кобель з Козівки, члени Виділу.

В. Ц.

СТРИЯ.

22. січня. Роковини 22-го січня святкували українські установи святочними сходинами своїх членів. І так в „Українськім Касині" виголосив святочний реферат адв. Охримович, доповнив його споминами сеньор і провідник Стриїщини д-р Антін Гераськевич. Філія Союзу Українок уладжувала святочні сходини, де голова т-ва п. Михайлевичева виголосила святочний реферат. Студентське Т-во і Міщанська Бесіда пошанували 22. січня також святочними сходинами і товариською гутіркою. Цього року на передмісті Лани читальня Просвіти і кружок Союзу Українок відсвяткували 22. січня святочними рефератами студ. теол. п. Дороша і голови кружка Українок п. Струменської. Крім рефератів були хори й деклямації. Дня 23. січня на спільній просфорі обох цих діяльних товариств на Ланах довшу патріотичну промову, присвячену роковинам 22. січня виголосила п. М. Кравців, делегатка філії Союзу Українок.

Роковини Крут святкувало урочисто спеціяльно Українське Студентське Т-во святочними сходинами і рефератами у своїй домівці, як і в домівці читальні „Просвіти" на Ланах. Слід підкреслити ідейність нашої молоді, яка своїм пошануванням обох національних роковин дає запоруку, що буде вміло держати прапор національної свідомости й солідарности.

Гостина Українського театру ім. М. Садовського З тоїже виставами загостив до Стрия театр ім. М. Садовського і в днях 2, 3, і 4. лютого в Німецькім Домі відіграв по мистецьки всі три різнородні пєси. Перший раз у Стрию почули ми „Мазепу" Словацького в перекладі Зерова. Артисти своєю грою полонили дуже численно зібрану публику, а нові стильні костюми і добра гра дали насолоду всім присутнім. Всі віддали вищість грі артистів і красу декорацій театру українського театру в порівнанні з грою польського покутського театру, який тиждень раніше відіграв у Стрию ту саму пєсу. Вибивалися на перший план грою артисти І. Фалчишин (Мазепа) і во Потоцький (король) і п. Липецька (воєводині), хоч і всі інші вповні відповіли свому завданню. Другу европейську пєсу „Подружній мечт", комедію Ліхтенберга, відграли артисти з повенною бравурою; на жаль, стрийське громадянство не допомогло заходів управи театру і на цю пєсу явилось нечисленно. Ті, що були, мали правдиву насолоду подивляти високо-артистичну гру, при чому повні три години сердечно сміялись. Сама пєса — це гарний здобуток для української сцени. Третя пєса „Гетьман Полуботок" в інсценізації Лужницького стягнула вже більше публики, переважно молоді. Артистична гра й історичні картини зворушили глибоко зібраних. Всі артисти старались відтворити своїх героїв якнайкраще, за що слід їм висловити признання. Стрийське громадянство гостило артистів по приватних мешканнях, бодай у цей спосіб віддячуючись їм за важку працю. На кожній виставі приграввала власна музика театру.

Просфора Марійського Т-ва Пань, уладжена ... лютого, показала, що вмілий провід може багато зробити навіть і в найнесприятливіших обставинах. Брак відповідної салі в Стрию, ... салі Нар. Дому під кіно, є колодою, через яку мусять розбиватися всі зусилля проводу всіх установ Стрия. Одначе підприємчивість та артистичне прибрання салі „Сокола" в Н. Домі робило ... собою милий, родинний настрій. Численна і добірна зібрана громада Стрия засвідчила, що Марійське Т-во тішиться великою пошаною у всіх стрийських громадян. Промовці на просфорі висловлювали ... любовю та привязанням і посугом для Є. Е. Митрополита, так сильно ображеного ..., обіцюючи в своїм життю все йти за Його ... добра і слави українського народу.

Спорт.

ПІНГ-ПОНГ.

Роздача нагород за мистецтво українських дружин Львова у пінг-понгу, відбудеться у ... 15. ц. м. в год. 5. пополудні в домівці „Робітничої Громади", ... 8. Передтим відбудуться змагання ... брали участь у мистецтвах, проти ... „Робітнича Громада". В тімі будуть грати: Каратницький, ..., Терлецький, Даниловський, Красічинський, ...

ГАКІВКОВИЙ МЕТЧ УКРАЇНИ ВІДКЛИКАНИЙ.

Гаківковий метч Україна—Чорні, який мав відбутися в пятницю 11. ц. м. відкликаний. Зате в суботу 12. ц. м. на ледовищі Погоні починається турнір ... Петера, в якому беруть теж крім України участь найкращі гаківкові дружини Львова, як Чорні, Погоня і Лехія.

В суботу 12. ц. м. починаються гаківкові мистецтва львівської Б-кляси, в яких бере теж участь Україна ... Перший метч гратимуть наші молоді гаківкарі в неділю 13. ц. м. вполудне з Погонею II. на леднику Погоні при вул. Шимоновичів.

Останні вісти.

НІМЕЦЬКИЙ УРЯД ЗАПЕРЕЧУЄ ВСІ ВІСТКИ ЗАКОРДОННОЇ ПРЕСИ.

У німецькім міністерстві пропаганди відбулася пресова конференція у присутности кількох вищих урядовців пропаганди та в присутности берлінських представників закордонної преси. На цій конференції шеф пресового уряду здементував усі переборщені вістки про події в Німеччині і рішуче заперечив поголоски про військові заворушення. Кронпрінц виїхав на спортову прогульку і вернеться з неї за 14 днів.

Генерал Фріч хорий і перебуває в Льондоні. Всі старшини, що їх перенесли на емеритуру, виконують ще службу до 28. ц. м.

Неправливі теж вістки про замкнення кордонів. Також багато інших вісток шеф пресового бюра вияснив або спростував.

✝ Посмертні згадки.

О. ОЛЕКСАНДЕР ПИК.

5-го січня ц. р. на далекій чужині, в Злучених Державах Північної Америки, у Філядельфії, умер філядельфійський парох і канцлер епископської консисторії о. Олександер Пик.

Бл. п. о. Олександер Пик народився 15-го липня 1884 р. в селі Юсиптичі, жидачівського повіту. До гімназії ходив у Стрию. Потім студіював право у Львові й один рік служив у війську. Перейшов на богословія, яке студіював у Львові та в Інсбруку. В 1913 р. виїхав до Америки і спершу душпастирював у Філядельфії при еп. Сотері Ортинськім. В 1916 р. перенісся на парохію до Мек Кіз Ракс, Па, де був 10 літ. У 1927 р. заняв становище канцлера у Філядельфії, на якому був до смерти, тобто теж 10 років.

О. Пик. був високоінтелігентною людиною. Спокійної вдачі, у своїй скромности був майже незамітний, але був усюди, куди його кликав обовязок та щире серце. При всій своїй праці знаходив завжди час і терпеливість занятись і школярями і сиротами і хорими. Лишив жінку і три доньки, що від 10 літ перебувають у Львові.

Тіло покійного о. канцлера перевезли зі шпиталю до парохіяльного дому. Дня 10. січня відбувся в церкві ерейський похорон, що його відслужив Кир Константин в сослуженні 37 священників. Народу була повна церква. Це була незвичайно сумна хвилина, якої не переживала філядельфійська українська громада від смерти епископа Сотера Ортинського. Поховали о. Пика на цвинтарі української греко-кат. церкви в Мек Кіз Ракс, Па.

Нехай чужа земля буде Йому пером!

Дописи.

ГОРОДОК.

Просфора Міщанського Брацтва. В неділю 30. січня н. р. улаштило Міщанське Брацтво, що гуртує в собі міщан Городка, традиційну просфору для своїх членів і запрошених гостей. Невелика саля касн „Поміч" не могла помістити всіх учасників, яких зібралося більш сотки. Просфору поблагословив парох Городка о. Епіфаній Роздольський та зложив бажання всім присутнім. Опісля співано колядки. Потім забрав голос провідник Міщанського Брацтва о. Омелян Шараневич, який короткою промовою привитав усіх гостей та зложив свої бажання. Гостям услугували пані з Міщанського Брацтва. На просфорі явилася майже в комплеті інтелігенція Городка, всі священики та представники передміщан. Перший виступив з гарною промовою делегат Центросоюзу зі Львова дир. Магович, що в коротких, але ядерних словах поінформував зібраних про діяльність української кооперації та її плани на майбутнє. Опісля промовляли: радн. В. Сухий в імени Філії „Просвіти" в Городку, п. П. Паламарчукова від Союзу Українок, адв. Клим Карачевський від У. К. С. Помітне враження викликала довша промова п. Мих. Цуньовського, який заторкнув низку актуальних та хвилюючих городецьке громадянство справ, як брак домівки, справу будови Нар. Дому й ін. Промовляли ще інж. Р. Паламарчук, дир. С. Вуцманюк, о. В. Чопей та від філії „Відродження" і Кружка Р. Школи д-р С. Кивелюк. На його заклик зложили присутні 22 зол. на Рідну Школу. Низку промов закінчив о. О. Шараневич, вказуючи потребу організації міст та активної праці міщанства в загально-національних товариствах. Від Міщанського Брацтва подякував гостям і промовцям п. Мельник. У промовах підчеркувано потребу єдности, організації і консолідації всіх станів Городка у праці на культурній та економічній ділянці. Просфора відбулася без алькоголю та полишила серед учасників якнайкраще враження.

БЕРЕЖАНИ.

Збори Філії „Просвіти". Дня 2. лютого п. р. відбулися Загальні Збори Філії „Просвіти" в Бережанах, що стягнули велике число делегатів читалень і членів Матірнього Т-ва. Виповнили вони вщерть простору салю „Українбанку". Переважала молодь. Жінок з села відносно. Зборами проводив голова Філії м-р Логуш. Присутній був відпоручник Матірнього Т-ва інсп. Брилинський. М-р Логуш, відкриваючи Збори, присвятив посмертну згадку померлим у м. р. членам „Просвіти" та героям з-під Крут, яких память ушановано повстанням з місць та 1-хвилинною мовчанкою. Звіт Філії виказує, що Видїл, взявши під увагу можливости, якими він диспонував, виконав у цілости приняту чи наложену на нього працю. Відбуто 106 поїздок, 30 люстрацій, 4 анкети, кілька святк. нац. імпрез та концертів. Збірка на „Дар Просвіти" перевищила квоту 1.000 зол., що є доказом поширення та поглиблення національної свідомости. Філія має 6.000 членів, що гуртуються в 60 читальнях. 6 читалень було в звітов. році завішених, та з них ще тільки 1 не відновила своєї діяльности. 8 читалень побудувало свої власні доми, деякі до будови приготовлюються. Преса по читальнях поширена і є чисто національна. В звітовім році заборонила влада аж 117 вистав, 34 концерти, 56 забав і майже всі фестини (24). Усіх заборон було 231! Всі прохання в справі оснування дитячих садків влада відкинула. Після того виголосив промову інсп. Брилинський, що візвав у жертву Матірньому Т-ву в його ювил. році принести консолідацію українських сил. На жаль, Збори не обійшлись без прикрого інциденту. Нарушено честь кількох громадян, між іншими і голови Повіт. Союзу Кружків, члена Контр. Комісії Філії „Просвіти", знаного та цінного письменника д-ра Ф. Коковського, який, не вміючи реагувати на брутальности, просто розплакався. Правда, дістав він сатисфакцію в формі щирої подяки та признання за свою беззворотну працю, висловлену делегатом читальні з Лісник гром. Кадайським, однак ті, що образили його самого та цілу його рідню, не вважали за відповідне свій нерозважний крок направити. Виділ Філії мусить прадумуватись, як на будуче запобігти подібним інцидентам, бо вони за часто і за агресивно на тутешнім терені проявляються. До нового Виділу ввійшли: м-р В. Логуш — голова, о. Надільський з Вибудова, заст. голови, м-р Танчук, секр., дир. „Нар. Торговлі" Рижевський, скарбник, В Цапинюк, ем. учит. Нарасва, контрольор і студ. Білинський та гром. Кобель з Козівки, члени Виділу.

В. Ц.

СТРИЙ.

22. січня. Роковини 22-го січня святкували українські установи святочними сходинами своїх членів. І так в „Українськім Касині" виголосив святочний реферат адв. Охримович, доповнив його спомнами сеніор і провідник Стрийщини д-р Антін Гарасимів. Філія Союзу Українок улаштувала святочні сходини, де голова т-ва п. Миклашевичева виголосила святочний реферат. Студентське Т-во і Міщанська Бесіда пошанували 22. січня також святочними сходинами і товариською гутіркою. Цього року на передмісті Лани читальня Просвіти і кружок Союзу Українок відсвяткували 22. січня святочними рефератами студ. теол. п. Держка і голови кружка Українок п. Струмелякової. Крім рефератів були хори й деклямації. Дня 23. січня на спільній просфорі обох цих діяльних товариств на Ланах довшу патріотичну промову, присвячену роковинам 22. січня виголосила п. М. Кравців, делегатка філії Союзу Українок.

Роковини Крут святкувало урочисто спеціяльно Українське Студентське Т-во святочними сходинами і рефератами у своїй домівці, як і в домівці читальні „Просвіти" на Ланах. Слід підкреслити ідейність нашої молоді, яка своїм пошануванням обох національних роковин дає запоруку, що буде високо держати прапор національної свідомости й солідарности.

Гостина Українського театру ім. М. Садовського. З трьома виставами загостив до Стрия театр ім. М. Садовського і в днях 2., 3. і 4. лютого в Нямецькім Домі відіграв по мистецьки всі три різнородні пєси. Перший раз у Стрию почули ми „Мазепу" Словацького в перекладі Зерова. Артисти своєю грою полонили дуже численно зібрану публику, а нові стилеві костюми і добра гра дали насолоду всім приявним. Всі підносили вищість гри артистів і красу декорацій нашого українського театру в порівнанні з грою польського покутського театру, який тиждень раніше відіграв у Стрию ту саму пєсу. Вибивалися на перший плян грою артисти І. Федчишин (Мазепа) Іво Потоц (король) і п. Липкіана (воєводині), хоч і всі інші вповні відповіли свому завданню. Другу европейську пєсу „Подружий метч", комедію Ліхтенберга, відіграли артисти з леменшою бравурою; на жаль, стрийське громадянство не доцінило заходів управи театру і на ту пєсу явилось нечисленно. Ті, що були, мали правдиву насолоду подивляти високо-артистичну гру, при чому повні три години сердечно сміялись. Сама пєса — це гарний здобуток для української сцени. Третя вистава „Гетьман Полуботок" в інсценізації Луцкевича стягнула вже більше публики, переважно молоді. Артистична гра й історичні картини весь час держали в напнятї зібраних. Всі артисти старались вивести своїх героїв якнайкраще, за що слід їм вказати признання. Стрийське громадянство гостило артистів по приватних мешканнях, бодай у цей спосіб віддячуючись їм за важку виховну працю. На кожній виставі пригравала власна музика театру.

Просфора Марійського Т-ва Пань, улаштована 6. лютого, показала, що вмілий провід може багато доцільного зробити навіть і в найнесприятливіших обставинах. Брак відповідної салі в Стрию, по виайменні салі Нар. Дому під кіно, є холодою, через яку мусять розбиватися всі зусилля проводу всіх українських установ Стрия. Однак підприємчивість та артистичне прибрання салі „Сокола" в Н. Домі робило вже само собою милий, родинний настрій. Численно й добірно зібрана громада Стрия засвідчила, що Марійське Т-во тішиться великою пошаною у всіх стрийських громадян. Промовці на просфорі висказувались з щирою любовю та признанням і послухом для Еесц. Митрополита, так сильно ображеного пос. Войцеховським, обіцюючи в своїм життї все йти за Його закликами для добра і слави українського народу.

Спорт.

ПІНГ-ПОНГ.

Роздача нагород за мистецтво українських дружин Львова у пінг-понгу, відбудеться у вівторок 15. ц. м. в год. 5. пополудні в домівці „Робітничої Громади", Ринок 8. Передтим відбудуться змагання: тім дружин, які брали участь у мистецтвах, проти мистця „Робітнича Громада". В тімі будуть грати: Каратницький, Кіцій, Терлецький, Даниловський, Красічинський, Денис.

ГАКІВКОВИЙ МЕТЧ УКРАЇНИ ВІДКЛИКАНИЙ.

Гаківковий метч Україна—Чорні, який мав відбутися в пятницю 11. ц. м. відкликаний. Зате в суботу 12. ц. м. на ледовищі Погоні починається турнір за чашу бл. п. Петера, в якому беруть теж крім України участь найкращі гаківкові дружини Львова, як Чорні, Погоня і Лехія.

В суботу 12. ц. м. починаються гаківкові мистецтва львівської Б-кляси, в яких бере теж участь Україна II. Перший метч гратимуть наші молоді гаківкарі в неділю 13. ц. м. вполудне з Погонею II. на ледовищі Погоні при вул. Шимоновичів.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

NASZ WYRAZ. Miesięcznik literacko-artystyczny młodych. Rok IV. Nr. 9. Kraków.

PRZEGLĄD POLSKO-WĘGIERSKI. Organ Towarzystwa polsko-węgierskiego im. Stefana Batorego. Rok II. Nr. 5. Grudzień 1937. Warszawa.

NASZA PRZYSZŁOŚĆ. Nr. LVI. Listopad 1937. Nr LVII. Grudzień 1937. Warszawa.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр:

Субота 12. II. год. 7.30 „Кармен" оп.

Неділя 13. II. год. 3.30 попол. „Сісі"; год. 7.30 „Старосвітська ідилля". Для молоді недозволене.

Понеділок 14. II. год. 7.30 веч. „Старосвітська ідилля". (Для молоді недозволене).

Театр Ріжнородностей:

Субота 12. II. год. 7.30 „В перфумерії".

Неділя 13. II. год. 3.30 попол. „В перфумерії"; год. 7.30 „Дімок з карт".

Понеділок 14. II. год. 7.30 „Дімок з карт".

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ЛЬВІВ (саля Колісею, Совиньска 28).

15. II. год. 3.30 попол. „Гетьман Полуботок". Історична песа на 3 дії О. Барвінського. Знижені ціни.

15. II. год. 8. веч. „Пісня Бескиду". Народня песа з лемківського життя на 3 дії Дувенченка. У III.ій дії обряд лемківського весілля.

КІНА.

АПОЛЬО: „Дівча з темпераментом" (Ані Ондра).

АТЛЯНТИК: „Предивна брехня Ніни Петровни".

ВАНДА: „Під двома прапорами" і „Митрополітен".

ҐРАЖИНА: „Знахар".

ЕВРОПА: „Душа" (Гарі Баур).

КАСІНО: „Роберт і Бертран або Два злодії" (комедія).

КОПЕРНИК: „Корабель невільників".

МАРУСЕНЬКА: „Дибук".

МЕТРО: „Сем Додсворт", „Опир на кролів".

МІРАЖ: „В обороні" з Фліпом і Флапом".

МУЗА: „Коли цвіте бузок".

ПАКС: „У тіні самітної сосни".

ПАЛЯС: „Її перший баль" (Гарі Баур).

РАЯ: „Я збрехала".

РІЯЛЬТО: „Їх сто, вона одна".

СВІТ: „Пат і Паташон в раю"; „Тіні минувшини".

СТИЛЕВЕ: „Королівський вязень" і ревія.

ТОН: „За чужі гріхи", „На Діявольськім Острові" з Варнером Бахтером.

УТІХА: „Ніч перед битвою" і ревія.

ХИМЕРА: „Моє щастя це ти" (Вен. Джілі, Міранда).

ФОТОПЛЯСТІКОН:

(пл. Марійська 5).

„Того".

ФОТОПЛЯСТІКОН „Світовид" (Пасаж Гавсмана ч. 7):

Південна Америка і Японія.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Субота, 12. лютого 1938.

6.15—8.00 Раннішня авдиція; 11.15 Для шкіл: Співаймо пісеньки; 11.40 Музика з пл.: Форт. мініятури; 12.03 Полуднева авдиція; 13.45 Концерт бажань із пл.; 15.20 Радіотеляграмні актуалії; 15.30 Господарські вістки; 15.45 Театр Уяви для дітей: „Дві години на яхті"; 16.15 Лєгкі та вальси у вик. оркестри; 16.50 19.35 19.50 Актуальна гутірка; 17.00 „У французькій конторі Тинсенгава"; 17.15 Концерт солістів: тенор, віол. скрипка, форт., 17.50 Наша програма; 18.00 18.50 Спорт; 18.10 Камеральні мініятури; 18.55 Програма на завтра; 19.00 „Попелюшка" муз. авд. для дітей, Шосе перекований на велосипед; 20.00 Концерт нар. музики, спів; 20.45 Веч. денник; 21.00 24.15 Трансм. з театру „Ля Скаля" у Мілані „Фігарове весілля" оп. Моцарта; у перервах: Рецитації прози, Актуальна гутірка, Останні вістки.

Неділя, 13. лютого 1938.

8.00 Сигнал часу; 8.15 Для села: Хл. газетка, Музика з пл., Над чим будемо радити; 8.30 Без меліорації нема раціональної хл. господарки; 8.50 „Волока — основа весн. управи"; 10.30 Леонкавальо: „Паяци", оп. з пл.; 12.03 Симф. поранок, орх., форт.; 13.00 Фрагмент із зїзду ходачкової шляхти в Перемишлі; 13.10 „Час утікає" Бол. Пруса; 13.30 Орх., баритон; 14.45 Для села: Огляд ринків рільних продуктів, Музика з пл., Море забезпечує добробут, Книжки, що їх хлібороб повинен знати; 15.40 Для дітей: „Сповнені мрії" Б. Герца; 16.05 Музика з пл., італійські пісні та пісеньки у вик. М. Фіоренца сопр. і Володислава Кецури тенор, у супр. форт.; 16.45 Аналізи та життя; 17.00 Підвечірок при мікрофоні: орх., спів; у перерві коло год. 17.55 Хвилина бюра студій; 19.00 Театр Уяви: „Людина на кораблі"; 19.25 З нашої читальні; 20.00 Розв. концерт: Льов Шорт пісеньки, два форт., гармонійка; 20.35 Спорт; 20.40 Політ. огляд; 20.50 Веч. денник; 21.00 Фрагм. із боксерського метчу Польща-Німеччина; 21.15 „Були собі свинки три... морські" — Виленська Звауля; 22.00 Оповідання про Бетовена: Година полудня; 22.50 Ост. вістки; 23.00 Танк. музика з пл.

Понеділок, 14. лютого 1938.

6.15—8.00 Раннішня авд.; 11.15 Для шкіл: У столярськім варстаті, Бетовенові твори з пл.; 11.40 Е. Лялльо: фрагм. з Еспанської Симфонії, пл.; 12.03 Полуднева авдиція; 13.45 Сучасна опера, з пл.; 14.30 Легка музика з пл.; 15.00 Трохи пісні, трохи слова; 15.20 Біжучі вістки з міста та провінції; 15.30 Господарські вістки; 15.45 З піснею по краю; 16.15 Легкі мельодії та пісеньки; 16.50 19.50 Актуальна гутірка; 17.00 Багатство; 17.15 Скрипк. ресітал Керту Ваше у супр. форт.; 17.50 Ляльки грають; 18.00 18.50 Спортові вістки; 18.10 Арії та пісні у вик. Олени Сказової, мецосопр., Ів. Романовського, бас, у супр. форт., 18.30 18.55 Програма на завтра; 18.35 Літер. хвилина; 19.30 Діялог: „Що думаємо про Ковальських"; 20.00 Розв. концерт, орх., спів, Ів. Березинський форт., у перерві в год. 20.45 Веч. денник, Актуальна гутірка; 22.05 Літер. новини; 22.25 Камер. концерт, музика, сопр.; 22.50 Ост. вістки; 23.00 Танк. музика з пл.

Вівторок, 15. лютого 1938.

6.15—8.00 Раннішня авдиція; 11.15 Для шкіл; 11.40 Інстр. мініятури, пл.; 12.03 Полуднева авдиція; 13.45 У карнавалі, пл.; 14.30 Легка музика, пл.; 14.55 Біржа; 15.00 Фрагм. із пов. Ів. Лями „Голови до позолоти", Музика з пл.; 15.25 Біжучі вістки з міста та провінції; 15.30 Господарські вістки; 15.45 Цікаві речі в 5 частин світа, авд. для старших дітей; 16.05 Фін.-госп. актуалії; 16.15 Давній хор; 16.50 19.50 20.55 Актуальна гутірка; 17.00 У бушменів; 17.15 Камер. музика; 17.50 Зимова ноша; 18.00 18.50 Спорт; 18.10 Три знаки запиту; 18.20 Весела пісенька, з пл.; 18.35 Для села: Чи штучні погної за дорогі, Ук. скрипька; 18.40 З мандрівки по Македонії; 18.55 Програма на завтра; 19.00 Літер. вечір присв. А. Струґові; 19.30 Хори, 20.00 Муз. мозаїка у вик. сал. квінтету, пісеньки; 20.45 Веч. денник; 21.00 Симф. концерт; 22.00 Танк. музика у вик. малої орх.; 22.50 Ост вістки; 23.00 Концерт бажань із пл.

Середа, 16. лютого 1938.

6.15—8.00 Раннішня авдиція; 11.15 Для шкіл: Чемність це не дрібниця, Весела музика з пл.; 11.40 Співає М. Флєта, тенор, гр. пл.; 12.03 Полуднева авд.; 13.45 Інформаційна газетка в українській мові; 13.55 Стилізований танок з пл.; 14.30 Легка музика, з пл.; 14.55 Біржа; 15.00 Фрагм. із пов. Ів. Лями „Голови до позолоти", Музика з пл.; 15.20 Біжучі вістки з міста та провінції; 15.30 Госп. вістки; 15.45 Над великою рікою Лімпопо, гутірка для старших дітей; 16.00 Куток мови; 16.15 Розв. орх.; 17.00 Шляхом І. Бригади; 17.15 Забуті пісні, Реслер-Стоковська мецосопр., форт.; 17.50 Відживна вартість рослинної поживи; 18.00, 18.50 Спорт; 18.10 Р. Штраус: Терцет і дует із оп. „Кавалір Срібної Рожі"; 18.20 Мала ревія великих страхіть — пісеньки Зехентора з муз.; 18.30 18.55 Програма на завтра; 18.35 Для села: Хл. вістки, Музика з пл., Сераделя незаміннована рослина; 19.00 „Певиці" фрагм. з пов. І. Віктора; 19.20 Нар. пісеньки; 19.35 „Твір проф. Ст. Чарноцького"; 19.50 Актуальна гутірка; 20.00 Розв. концерт, сопран, форт., хор; 21.00 Шопенівський концерт у вик. Ст. Шпінальського; 21.45 Гутірка про лір. поезію; 22.00 Спів. ресітал Вандровської-Туревської; 22.30 Танк. музика з пл.; 22.40 Куток гумору; 22.45 Продовження танк. музики з пл.; 22.50 Ост. вістки; 23.00 Танк.музика з пл.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Субота, 12. лютого 1938.

БЕРЛІН 15.00 Балади у вик. хору; 21.00 Концерт військ. орх., 22.30 Легка і танк. музика; БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні; БУДАПЕШТ 12.05 Солісти, 17.30 18.00 Циг. музика, 20.00 21.00 „Наречена з Гамбурга" оп. Вінце; ВІДЕНЬ 11.30 Тирольські мельодії. 19.10 Із муз. минувшини Відня, концерт симф. орх., 20.00 21.00 Весела авдиція, 22.55 Розр. музика, квартет, Л. Іванович сопран; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.00 Камер. музика; КОШИЦІ 14.00 18.50 Вістки, 18.00 Е. Мікита „Гірке життя" оповідання; МІЛЯНО 19.30 20.30 Розр. музика, 22.15 Скрипка; ПРАГА 17.50 18.00 „Хорий з уроєння" ком. Молієра (в німецькій мові), 22.30 Джез; РАДІО ПАРІ 21.15 Пісні, 21.30 22.00 Театр Уяви, 23.05 Симф. музика; РИМ 16.00 Симф. концерт, 19.30 Розр. музика, 21.00 22.00 23.00 24.00 „Фігарове весілля" оп. Моцарта (з міланської Ля Скалі).

Неділя, 13. лютого 1938.

БЕРЛІН 16.00 Веселе пополудне, 18.00 Італ. музика; 19.35 Швайцарська форт. клясична і романтична музика, 20.00 21.00 З опер і оперет; БУДАПЕШТ 12.30 Оп. орх., 15.45 Форт., 20.00 Циг. музика; ВІДЕНЬ 11.45 12.00 Вагнерівський концерт, 15.40 Квартет, 19.35 20.00 Арії та пісні, А. Анібалі мецосопр., 20.10 21.00 Життя це танок, орх., хор, сол.; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 14.30 Фр. пісні XVI. ст. і бурґундські пісні; КОШИЦІ 18.00 Чеські рел. пісні на Закарпатті, Про взаємини словаків із русинами, Концерт хору дів. учит. семинарії в Ужгороді (Котко, Леонтович, Давидовський, Аренс); КЕЛЬН 19.30 20.00 21.00 „Сімоне Боканеґра" оп. Верді'а; МІЛЯНО 17.00 18.00 Веселі мельодії, 21.00 22.00 Муз. комедія; ПРАГА 9.00 Рел. музика, 10.15 Сельон. квартет, 11.30 Форт. квінтет а-моль Новака, 15.00 „При колодязі" ком. оп. Бльодека, „Кавалерія Рустікана" оп. Масканьї, 17.35 18.00 „Князь і мулярь оп. Ельшлеґеля; РАДІО ПАРІ 18.00 19.00 Комічні опери XIX ст., 20.30 На селі, пісні, 21.15 Пісні; РАДІО РОМАНІЯ 20.20 21.00 22.00 „Троянда Стамбулу" оп. Л. Фаля, РИМ 17.00 18.00 Симф. концерт, 21.00 Розривкова музика та пісеньки; СОФ'Я 19.00 20.00 21.00 „Корабель-марево" оп. Вагнера; ФЛЬОРЕНЦІЯ 15.00 18.00 „Садко" оп. Рімського-Корсакова.

Понеділок, 14. лютого 1938.

БЕРЛІН 20.00 Святочна й танк. музика XVIII ст.; БІЛГОРОД 20.00 21.00 22.00 Опера; БУДАПЕШТ 12.05 Солісти, 17.00 Хор, 18.50 Циг. музика під дир. Доґнавія (у прогр. „Мазепа" Ліста); БРЮСЕЛЯ ФЛЯМ. 21.00 22.00 „Гавайська квітка" оп. Абрагама; ВІДЕНЬ 10.30 Гутірка про Китай, 12.20 Марші та вальси, 16.50 Італ. музика, 19.35 Симф. концерт, 21.40 Спів Е. Рокита сопран, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.00 Вок. концерт; КОШИЦІ 18.00 Ол. Славка: „Бородате непорозуміння" комедія у вик. артистів нар. театру з Ужгороду; ЛІОН 21.30 22.00 23.00 „Гарна Олена" оп. Офенбаха; МІЛЯНО 17.15 Давні танки на форт., 21.00 Симф. концерт; ПРАГА 19.15 Військ. орх., 20.25 „Багательє" Дворжака на 2 скр., віол. і фісг.; РАДІО ПАРІ 21.55 Пісні, 21.50 22.00 23.00 „Лє гран моголь" оп. Одрана; РИМ 17.15 Сучасна італ. музика, 22.10 Комедія; СТОКГОЛЬМ 22.00 „Кавалір Срібної Рожі" оп. (II. дія) Р. Штравса.

Вівторок, 15. лютого 1938.

БЕРЛІН 15.00 Муз. дрібнички, 20.00 Карнавалові мельодії, 21.00 Італ.-нім. оркестра; БІЛГОРОД 22.00 Пісні; БУДАПЕШТ 12.05 Вок. концерт, 18.00 Нар. пісні, 19.15 Давні марші, 21.45 Орх. концерт; ВІДЕНЬ 15.15 Для дітей, 17.40 18.00 Танк. ритми у сучас. форт. музиці, 19.40 20.00 Гумор в опері й оперетці, концерт; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.00 Пісні, 22.30 Соната тріо — Крейцера; КОШИЦІ 14.00 18.00 18.45 Вістки; ЛЯЙПЦІҐ 19.30 20.00 21.00 22.00 „Манон" оп. Масснета; МІЛЯНО 17.15 Форт., 19.30 20.30 Розр. музика, 21.00 22.00 23.00 „Дибук" оп. Льод. Рокки; ПРАГА 17.30 Скрипка, 18.10 Пісні наших предків, 19.30 20.00 21.00 „Христоф Колюмб"; ПАРІ ПТТ 21.30 22.00 23.00 „Твої уста" оп. Ізева; РАДІО ПАРІ 18.10 Легка музика, 21.15 22.00 Камер. музика; РИМ 17.15 Танк. музика; СОФІЯ 20.15 Слав'янські пісеньки; ФЛЬОРЕНЦІЯ 20.30 21.00 22.00 „Мадам Помпадур" оп. Л. Фаля.

Середа, 16. лютого 1938.

БЕРЛІН 19.10 Легка музика, 20.00 Твори Ф. Дреземе у вик. сол.; БІЛГОРОД 20.00 Спів, 20.30 21.00 Гумор, 21.30 Пісні БУДАПЕШТ 12.05 Форт., 17.00 Хор, 17.55 Циг. музика, 20.35 21.00 Оп. орх.; ВІДЕНЬ 17.30 Оп. арії, 17.50 18.00 Пісні М. Кельдорферова у вик. М. Ґерґард сопр., 21.40 Скрипка; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 10.30 Для дітей, 18.00 Скрипка, 22.30 Дівертіменто д-дур Гайдна; КОШИЦІ 14.00 18.45 Вістки; МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 22.15 Іт.-нім. концерт; ПРАГА 14.00 Пісні, 18.05 Пісні австр. композиторів; РАДІО ПАРІ 21.30 Скрипка, 22.00 23.00 Франція у пісні, вок. авд.; РИМ 17.15 Скр. ресітал І. Базара, 21.00 22.00 23.00 „Марта" оп. Фльотова; СОФІЯ 19.00 Спів, 19.45 21.00 „Ріґолетто" оп. Верді'а.

БІРЖА.

Львів 11 лютого 1938

Гроші.

Купно-продажа: Бельги бельг. 89·73 88·25, Доляри американські 5,27·00, 5 24·50 Доляри канад. 5,26·50—5,24·00. Фльорени гол. 295·75—294·00, Франки фр. 17·42 — 17·12, Франки швайцарські 122·60—121·80. Фунти англ. 26·49—26·33, Гульдени данц. 100·25—99·75, Корони ч. 17·60—16·90 Кор. дан. 118·35—117·50 Кор. норв. 133·13—132·15. Корони шв. 136·64—135·65. Ліри італ. 21·60—20·70, Марки фінлянд. 11·74 —11·25, Марки нім. 105·00 — 100·00 Шилінги австр. 99·80—98·80, Тель Авів 26·20 —25·93. Марки нім. срібні 118·00 — 113·00

Акції.

4 і пів проп. внутр. 65·00, 64·50, 3 інв. 1 см. 80·13 серія 90·00, 3 пох. інв. 2 см. 80·50 серія 91·75, 5. конверс. 68·00 прем дол. 42·00. 4 консол 65·50

Папери

Банк Польський 116·75 Цукро 36·75, Вугіль 31·75. 32·00. Ліпльоп 63·25, Модржеів 14·75, Островець 55·75, Стараховичі 38·25, 38·00, 39·25, Габербуш 48·25.

Тенденція неодностайна.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 11. лютого 1938 р.

1 кг. масла десер. бльок. без оп. 3·35 зол.
1 кг. масла бочков. вид. з опак. 3·40 зол.
молоко . . . . . 17—18 сот.
(яйця копа) . . . . . 4·00 зол.

Тенденція на масло й молоко вдержана на яйця знижкова.

КУПНО-ПРОДАЖ

КОМПЛЕТНИЙ ДЕТЕКТОР в гарній справі 11.50. Радієва робітня „Радіотон", Львів, Оссолінських 10, тел. 117.41. 171 12-0

НОВА ГАЛЯНТЕРІЯ Вагон Будникова ській, **Станиславів**, ратуш, поручає ріжного роду галянтерійні артикули. 2920 18-20

ВИПРАВИ кухонні, комплетні, емалія зол. 65.— алюмінієм зол. 90.— з ключками, валізкою і т. п. Рентшнер, Легіонів 37. 285 2-4

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

СТАРША панна, сирота по священнику, прийме управу домом у місті або на селі. Зголошення під „Сирота" до Адміністрації „Діла". 284 2-2

НАУКА

ТАНЦІВ вчить старших осіб мистець Ірает Брисє, Баторія 28. 242 2-?

ЕКСТЕРНІСТИ! Висилаю нові й повні виклади математики до гімн. матури. Зголошення з почт. маркою на відповідь до Адм. „Діла" під „Математика". 203 4-0

НОВОЧАСНА відкрита система кроєння, моделювання одягів жіночих, дівочих і білля „Патрон Експресс" дає небувало добрі успіхи. Львів, Сикстуська 21, II. 322 155

ДО МАТУРИ приготовить з математики, також лекції з усіх клас гімназії дост. А. Осадча, Львів, Політехніка. 234 2-2

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ШУКАЄМО агентів українців до продажі домашньо-рільничого приладдя по селах. Зголошення „Вулькан", Львів 23. 816 ?-5

УТРИМАННЯ або побічний зарібок пай. день в нас. — **Nowości Praktyczne" Warszawa, Złota 37/94.**

МЕШКАННЯ

ДЕРЖАВНИЙ урядовець з університетською освітою, кавалер 40 літ, з браку знайомостей приневолений цією дорогою шукати товаришки життя. Зголошення з фотографією до „Діла" під „Довіра". 1-1

ЛЬОКАЛЬ НА КРАМНИЦЮ з трьох кімнат, та більшою пивницею при вул. Корнактів ч. 1 зараз до винайму. Інформації в канцелярії Народного Дому при вул. Руставського ч. 22, II. 353 1-1

РІЖНІ

ВІЧНІ ПЕРА направляє дешево, солідно „Прешіс" Львів, тепер Шейнохи ч. 1. 210 ?-10

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ гумові, черевні, ниркові, проти усунення матиці з гарантією виконує відоме **УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА**, Львів, вул. Вірменська ч. 15. 2041 29-10-

ШАФГАВЗЕН, ЛЬОНЖІН, ЗЕНІТ, ОМЕГА, ДОКСА та ін. годинники найдешевше направить фірма П. Карпинець, Домініканська 7. Купує золото, срібло.

ПЕЧАТКИ, монограми, таблиці, виконує найдешевше перше та єдине українське ритовниче заведення: ВОЛОДИМИР ЯРОШ, Львів, ул. Собінського ч. 3. 276 ?-2

НА КАРНАВАЛ випозичає убрання фрачові, смокінгові, жіночі, Коллонтая 10, тел. 215-87. Ціни низькі. 232 6—6

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

УКРАЇНСЬКА КРАВЕЦЬКА РОБІТНЯ що істнує від 20 літ ІВАН МАРИНЯК приймає всякі роботи мужеського, жіночого і священичого відділу по поміркованих цінах. Львів, ул. Петра ч. 2. І. 2719 14-30

Подяка.

Комітет Обєднаних Українських Організацій у Варшаві висловлює почуття сердечної вдячности Пані Професоровій Наталії Дорошенковій за чарівну деклямацію „Великий Похорон" Людмили Старицької Черняхівської, яка була справжньою прикрасою урочистої академії у 20-ті роковини проголошення державної незалежности України і в якій наша талановита артистка досягла високого рівня драматичного мистецтва.

З доручення і в імені Комітету Обєднаних Українських Організацій у Варшаві

М. Ковальський, П. Шкурат.

ОПОВІСТКИ.

Учениці ліцею СС. Василіянок у Львові зложили 10 зол. для Тов. адв. і сирот по священиках „Доля", замість вінця на домовину батька їх товаришки бл. п. о. Лопатинського Ст. За цю жертву щиру подяку складає виділ Товариства.

Заява. З огляду на поширювані у краю вістки щодо моєї особи фальшиво, що від якого небудь відділення я не одержав. Львів, дня 11. лютого 1938. — **Мирон Луцький в. р.** **369**

Жертви надіслані до Адміністрації: Д-р Гр. Чвартацький, Любінь Вел. **для хорого-безробітного зол. 2.**

20. лютого 1938 р. неділя — 10 год. Саля Т-ва „Бесіда" Львів, Руставського 22, І. п.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ Пром-банку

відбудуться з наступ. порядком нарад:

1) Відкриття Зборів.
2) Відчитання і прийняття протоколу з попередніх Загальних Зборів.
3) Звіт Управи й Надзірної Ради за 1937 р'к.
4) Відчитання звіту з ревізії РСУК.
5) Затвердження білянсу і уділення абсолюторії Управі і Надзірній Раді.
6) Розділ білянсової надвишки.
7) Зміна статуту.
8) Доповнення складу членів Надз. Ради на місце вильосованого.
9) Затвердження буджету на 1938 рік.
10) Означення висоти кредиту для одного члена.
11) Означення висоти найвищої межі зобовязань кооперативи.
12) Внески і запити.

Присутність усіх членів у власному інтересі конечна. 260

Конкурс.

Краєве Господарське Товариство „Сільський Господар" у Львові, Руська ч. 20 проголошує оцим конкурс на такі місця: при Філіях (1—3) і Централі (4—5) „Сільського Господаря":

1) **9 повітових агрономів** до праці при Філіях „Сільського Господаря" в краю; вимоги — високошкільна фахова освіта, практика, відбуття практики у Централі й при Філіях „С. Г.", винагорода за умовою.

2) **11 інструкторок жіночого господарства** до праці при Філіях „Сільського Господаря"; вимоги — середня освіта, фахова господарська або господинська школа, фахові інструкторські курси „Сільського Господаря", або інші подібні курси, практика; платня за умовою.

3) **15 інструкторів Хліборобського Вишколу Молоді** до праці при Філіях „Сільського Господаря"; вимоги — середня освіта, інструкторські курси „Сільського Господаря", по змозі господарська освіта та практика; платня за умовою.

4) **Помічника садівничого референта** у Централі „Сіль. Господаря", як тимчасового урядовця; вимоги — високошкільна фахова освіта, практика. Платня тимчасових урядовців „Сіль. Господаря".

5) **Помічника редактора** видань „Сільського Господаря"; вимоги: високошкільна сільсько-господарська освіта, фахова й редакційна практика. Платня як п'д 4.

Подання на усі вичислені місця з ходом життя й відписами свідоцтв вносити до Централі Т-ва „Сільський Господар", Львів, Руська 20. Усі місця можна занити негайно.

Дирекція Краєвого Господарського Товариства „Сільський Господар" у Львові.

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

Спец. шкірн., венер. недуг і косметики

Др. ФІШЕР

б. лікар (асистент) Клінік у Берліні, Празі, Відні орд. КІЛІНСЬКОГО 3 (напроти Від. Каварні) тел. 251-68. 2143

ЛІКАР

Володимир Лазорко

ординує у внутрішних недугах

ЛЬВІВ, УЛ. МУЧНА 10 (бічна Личаківської).

Косметичний Інститут і Лябораторія Д-ра О. ТУШИЦЬКОГО

Львів, вул. св. Софії ч. 3. Тел. 205-28.

УСУВАЄ: аномалії цери, вроговатіння, пігменту, волосся, бливна, дзьоби по віспі і плями. Масаж, тривале усування морщин, жилякя і відморожень власною методою. Тривале усування оволосіння ніг катафорезою. Сталі румянці підшкірним запускаиням краски (татуування). Урядово затверджені косметичні курси закордонної програми. 2633 8-10

ОГОЛОШЕННЯ.

СВІТОВОЇ СЛАВИ

косметичні препарати

ELIZABETH ARDEN — LONDON

Виключна агентура

Мґр. Герман Полляк

ДРОГЕРІЯ І АПТИЧНИЙ СКЛАД ТЕРНОПІЛЬ, ВУЛ. МІЦКЕВИЧА Ч. 43.

Купуйте тільки знані і добрі

ҐОЛЮБСЬКІ ДЕЛІКАТЕСОВІ СИРКИ

ЕМЕНТАЛЬСЬКІ лагідні в смаку,
ТИЛЬЖИЦЬКІ пікантні в смаку,
КМИНКОВІ служать доброму травленню
САРДЕЛЕВІ побуджують апетит

з назвою „РОТР", бо це товар поживний і дешевий. Зистерігайтесь фальсифікатів. Домагайтеся всюди, замовляйте у фірмі „ROTR", Golub, Pomorze.

ФОРТЕПІЯНИ, ПІЯНІНА

світової марки

Б. СОММЕРФЕЛЬД

Експорт: до Англії, (Steinway & Sons-Londyn) Америки, Франції, Голяндії, Палестини, Швеції, Цейльону і т. д.

виключне заступництво:

С. Новацький

Львів, вул. Пілсудського ч. 17.

— **Наші великі запаси** ...

які продаємо з 10% опуста... пагандовім часі вичерпуют... ро. Користайте поки час, ... нагода вже не трапиться ... комплети (сорочка і рефор... найновіші комбінації 2.30... ні моделі 2.95. Фабрик... „АСТРА", Львів, Сикстус...

Білизняне **ПОЛОТНО**

С. М. ГАВЗ...

Львів, Ягайлонська ...

Поручає матеріяли ...
ШЛЮБНІ ВИПРА...
СТОЛОВІ ГАРНІТУ...

найліпших виробів крає... кордонних по приступни... Обслуга також в україно...

6—11

Меблеві матеріяли, матраци, тапети, ... і т. п.

Проектування і ви... компактного нутра до... заведеннях тапіцерськи...

Т. Кисяк і ...

Львів, пл. Смо...

Тел. 24009 і 2...

ВИКЛЮЧНА ПРОД... ЕЛЕКТРО — РАДІО — ...

І. Дойт...

СТАНИСЛАВІВ, Голлавс...

ХТО...

хоче купити найліпші ... гігієнічні артикули по найде... купує тільки у ...

ПЕРФУМЕ...

С. ФЕД...

Львів СИКСТУСЬКА ... Філія КОПЕРН... Філія ГАЛИЦ...

Кожний покупець, що ... оце оголошення „Діла" ... ДУРНО гарний д...

Приписові п... і книжки до ...

СОП...

якими можна видава... ся можна купити в ... Львів, Ринок 10. Д... мо за ...

Ціник ...

Zawiadomienie w...

Gazetowa książk... оправлена ...

Książka rozsyłk... на ... на ...

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0.35
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинках	зол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці	зол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні і приват. кореспонденція	по зол. 0.15
купно, продаж, вимоги і т. п.	зол. 0.10
шукаючі праці	зол. 0.05

слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1	
Остання сторінка 1/2	
Остання сторінка 1/4	
Остання сторінка 1/8	

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло".

КУПНО - ПРОДАЖ

КОМПЛЕТНИЯ ДЕТЕКТОР з гарній скрепи 11.50. Радіова робітня „Радіотон", Львів, Оссолінських 10, тел. 117.41. 171 12-0

НОВА ГАЛЯНТЕРІЯ Евген Будимовський, **Станиславів**, ратуш. поручає ріжного роду галянтерійні артикули. 2320 18-20

ВИПРАВИ кухонні, комплетні, емалія зол. 65.—, алюмінійом зол. 99.— з млинками, залізом і т. п. Рентшнер, Легіонів 37. 285 2-4

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

СТАРША панна, сирота по священнику, прийме управу домом у місті або на селі. Зголошення під „Сирота" до Адміністрації „Діла". 334 2-2

НАУКА

ТАНЦІВ вчить старших осіб мистець Ірант Брись, Баторія 28. 342 2-5

ЕКСТЕРНІСТИ! Висилаю всі й повні виклади математики до гімн. матури. Зголошення з почт. маркою на відповідь до Адм. „Діла" під Математика". 203 4-0

НОВОЧАСНА злегшена система крою, шиття, моделювання одіжи жіночих, дитячих і білля „Патрон Експрес" дає небувало добрі успіхи. Львів, Сикстуська 21. II. 322 155

ДО МАТУРИ приготовить з математики, також лекції з усіх клас ґімназії дасть А. Осадца, Львів, Політехніка. 334 2-2

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ШУКАЄМО агентів українців до продажі домашньо-рільничого приладдя по селах. Зголошення „Вулькан", Львів 23. 316 2-5

УТРИМАННЯ або побічний зарібок дадемо в нас. — „**Nowości Praktyczne**" **Warszawa, Złota 37/94.**

МЕШКАННЯ

ДЕРЖАВНИЙ урядовець з університетською освітою, кавалер 40 літ, з браку знайомостей приневолений цією дорогою шукати товаришки життя. Зголошення з фотографією до „Діла" п/д „Довіра". 1.1

ЛЬОКАЛЬ НА КРАМНИЦЮ з трьох кімнат, та більшою пивницею при вул. Коринятів ч. 1 зараз до винайму. Інформації в канцелярії Народнього Дому при вул. Рутовського ч. 22, II. 363 1.1

РІЖНІ

ВІЧНІ ПЕРА направляє дешево, солідно „Прецизія" Львів, тепер Шашкевича ч. 1. 210 5-10

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ гумові, черевні, ниркові, проти усування матиці з гарантією виконує відоме **УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА,** Львів, вул. Вірменська ч. 15. 2041 29-10-

ШАФГАВЗЕН, ЛЬОНЖІН, ЗЕНІТ, ОМЕГА, ДОКСА та ін. годинники найпреційніше направить фірма П. Карпинець, Домініканська 7. Купує золото, срібло.

ПЕЧАТКИ, монограми, таблиці, виконує найдешевше перше та єдине українське ритівниче заведення ВОЛОДИМИР ЯРОШ, Львів, ул. Сенкевича ч. 3. 276 2-2

НА КАРНАВАЛ випозичає убрання фракові, смокінгові, жакетові, Колонтая 10, тел. 215-27. Ціни низькі. 252 6—6

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.



Позір! Єдині українські шоферські курси інж. Ярослава Білинського

Проваджені українськими фаховими силами, поручаються всім, що хочуть здобути всесторонне знання в ділянці моторизації та запевнити собі певний прожиток. — **Інформації і вписи щодня.** —

Львів, вул. Сикстуська 43. — Телефон 271-35.

УКРАЇНСЬКА КРАВЕЦЬКА РОБІТНЯ що існує від 20 літ ІВАН МАРІЯШ, приймає всякі роботи мужеського, жіночого і священичого відділу по помірковаиих цінах. Львів, ул. Петра ч. 3. І. 2719 14-30

Подяка.

Комітет Обєднаних Українських Організацій у Варшаві висловлює почуття сердечної вдячности Пані Професоровій Наталії Дорошенковій за чарівну деклямацію „Великий Похорон" Людмили Старицької Черняхівської, яка була справжньою прикрасою урочистої академії у 20-ті роковини проголошення державної незалежности України і в якій наша талановита артистка досягла високого рівня драматичного мистецтва.

З доручення і в імені Комітету Обєднаних Українських Організацій у Варшаві

М. Ковальський, П. Шкурат.

ОПОВІСТКИ.

Учениці ліцею СС. Василіянок у Львові зложили 10 зол. для Тов. вдів і сиріт по священиках „Доля", замість вінка на домовину батька їх товаришки бл. п. о. Лопатинського Ст. За цю жертву щиру подяку складає виділ Товариства.

Заява. З огляду на поширювані у краю вістки щодо моєї особи заявляю, що від нікого ніякого відзначення я не одержав. Львів, дня 11. лютого 1938. — **Мирон Луцький в. р.** 369

Жертви надіслані до Адміністрації: Д-р Гр. Чарташький, Любінь Вел. **для хорого-безробітного зол. 2.**

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

Спец. скірн., венер. недуг і косметики

Др. ФІШЕР

б. лікар (асистент) Клінік у Берліні, Празі, Відні орд. КІЛІНСЬКОГО 3 (напроти Від. Каварні) тел. 251-68. 2143

ЛІКАР

Володимир Лазорко

ординує у внутрішних недугах

ЛЬВІВ, УЛ. МУЧНА 10

(бічна Личаківської).

Косметичний Інститут і Лябораторія

Д-ра О. ТУШИЦЬКОГО

Львів, вул. св. Софії ч. 3. Тел. 205-28.

УСУВАЄ: аномалії цери, зроговатіння, пігменту, волосся, бливни, дзьоби по віспі і плями. Масажі, тривале усування морщин, жилок і відморожень власною методою. Тривале усування заволосіння ніг катафорезою. Сталі румяні підшкірним запусканням краски (татуювання). Урядово затверджені косметичні курси закордонної програми. 2683 8-10

ОГОЛОШЕННЯ.

СВІТОВОЇ СЛАВИ

косметичні препарати

ELIZABETH ARDEN — LONDON

Виключна агентура

Мґр. Герман Полляк

ДРОГЕРІЯ І АПТИЧНИЙ СКЛАД ТЕРНОПІЛЬ, ВУЛ. МІЦКЕВИЧА Ч. 43.

20. лютого 1938 р. неділя — 10 год. Саля Т-ва „Бесіда" Львів, Рутовського 22, І. п.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

Пром-банку

відбудуться з наступ. порядком нарад:

1) Відкриття Зборів.
2) Відчитання і прийняття протоколу з попередніх Загальних Зборів.
3) Звіт Управи й Надзірної Ради за 1937 рік.
4) Відчитання звіту з ревізії РСУК.
5) Затвердження білянсу і уділення абсолюторія Управі і Надзірній Раді.
6) Розділ білянсової надвишки.
7) Зміна статуту.
8) Доповнення складу членів Надз. Ради на місце вильосованого.
9) Затвердження буджету на 1938 рік.
10) Означення висоти кредиту для одного члена.
11) Означення висоти найвищої межі зобовязань кооперативи.
12) Внески і запити.

Присутність усіх членів у власному інтересі конечна. 360

Конкурс.

Краєве Господарське Товариство „Сільський Господар" у Львові, Руська ч. 20 проголошує оцим конкурс на такі місця: при Філіях (1—3) і Централі (4—5) „Сільського Господаря":

1) **9 повітових агрономів** до праці при Філіях „Сільського Господаря" в краю; вимоги — високошкільна фахова освіта, практика, відбуття практики у Централі й при Філіях „С. Г.", винагорода за умовою.

2) **11 інструкторок жіночого господарства** до праці при Філіях „Сільського Господаря"; вимоги — середня освіта, фахова господарська або господинська школа, фахові інструкторські курси „Сільського Господаря", або інші подібні курси, практика; платня за умовою.

3) **16 інструкторів Хліборобського Вишколу Молоді** до праці при Філіях „Сільського Господаря"; вимоги — середня освіта, інструкторські курси „Сільського Господаря", по змозі господарська освіта та практика; платня за умовою.

4) **Помічника садівничого референта** у Централі „Сіль. Господаря", як тимчасового урядовця; вимоги — високошкільна фахова освіта, практика. Платня тимчасових урядовців „Сіль. Господаря".

5) **Помічника редактора** видань „Сільського Господаря"; вимоги: високошкільна сільсько-господарська освіта, фахова й редакційна практика. Платня як під 4.

Подання на усі вичислені місця з ходом життя й відписами свідоцтв вносити до Централі Т-ва „Сільський Господар", Львів, Руська 20. Усі місця можна занятн негайно.

Дирекція Краєвого Господарського Товариства „Сільський Господар" у Львові.

Купуйте тільки знаної доброти

ҐОЛЮБСЬКІ ДЕЛІКАТЕСОВІ СИРКИ

ЕМЕНТАЛЬСЬКІ лагідні в смаку,
ТИЛЬЖИЦЬКІ пікантні в смаку,
КМИНКОВІ служать доброму травленню
САРДЕЛЕВІ побуджують апетит

з назвою „РОТР", бо це товар поживний і дешевий. Зистерігайтесь фальсифікатів. Домагайтеся всюди, замовляйте у фірмі „ROTR", Golub, Pomorze.

ФОРТЕПІЯНИ, ПІЯНІНА

світової марки

Б. СОММЕРФЕЛЬД

Експорт: до Англії, (Steinway & Sons-Londyn) Америки, Франції, Голяндії, Палестини, Швеції, Цейльону і т. д.

виключне заступництво:

С. Новацький

Львів, вул. Пілсудського ч. 17.

— Наші великі запаси біля —

які продаємо з 15% опустом у пропагандовім часі вичерпуються скоро. Користайте поки час, бо така нагода вже не трапиться. Теплі комплєти (сорочка і реформи) 2.20, найновіші комбінації 2.30—4.50, ріжні моделі 2.95. Фабрика білля „АСТРА", Львів, Сикстуська 2.

Білизняне **ПОЛОТНО** Постелеве

Є. М. ГАВЗНЕР

Львів, Ягайлонська ч. 15.

Поручає матеріяли на

ШЛЮБНІ ВИПРАВИ

СТОЛОВІ ҐАРНІТУРИ

найліпших виробів краєвих і закордонних по приступних цінах. Обслуга також в українській мові. 6—11

Меблеві матеріяли, тапчани, матраци, тапети, дивани і т. п.

Проєктування і виконання компле́тного нутра дому у власних заведеннях тапіцерських і столярських

Т. Кисяк і сини

Львів, пл. Смольки 4

Тел. 24009 і 21985 11—11



ВИКЛЮЧНА ПРОДАЖ

ЕЛЕКТРО — РАДІО — ОПТИКА

І. Дойтшер

СТАНИСЛАВІВ, Голуховського 11 а.

ХТО?!

хоче купити найліпші косметичні і гігієнічні артикули по найдешевших цінах купує тільки у найсолідній

ПЕРФУМЕРІЇ

С. ФЕДЕРА

Львів **СИКСТУСЬКА 7**
Філія КОПЕРНИКА 15а
Філія ГАЛИЦЬКА 18.

Кожний покупець, що покличеться на оце оголошення „Діла" дістане ЗА ДУРНО гарний дарунок.

Приписові почтові друки і книжки до вжитку часописів

якими кожне видавництво послугується можна купити в Адміністрації „Діла" Львів, Ринок 10. Для провінції висилаємо за післяплатою.

Ціннии друків:

Zawiadomienie wysyłkowe 1 пр. 5 сот.

Gazetowa książka nadawcza оправлена (200 карток) зол. 3.50

Książka rozsyłkowa на 480 урядів зол. 2.50, на 960 урядів зол. 5.—

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошенні шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . зол. 0.35
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинках . зол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці . зол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по зол. 0.15
купно, продаж, винайм і т. п. . . . . . . зол. 0.10
шукаючі праці . . . . зол. 0.05
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . зол. 400.—
Остання сторінка 1/2 . . . . . зол. 200.—
Остання сторінка 1/4 . . . . . зол. 100.—
Остання сторінка 1/8 . . . . . зол. 75.—

За редакцію відповідає Олександер Костик — Видає Видавнича Спілка „Діло" — З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів Ринок 10.